

BOKSLUT 2017

1. Inledning

I enlighet med de av fullmäktige fastställda direktiven i ekonomiplanen har ekonomin och prestationerna följts upp kontinuerligt under året. Kommunstyrelsen har uppgjort bokslutsprognoser per den 30.6. och 30.9, vilka delgetts fullmäktige.

Fullmäktige har behandlat budgetändringar den 10.4., 12.6., 16.10. och 27.11.2017.

Budgetändringarna ökade verksamhetsintäkterna med 44 410 euro, verksamhetskostnaderna med 111 300 euro och skatteinkomsterna med 66 500 euro. Investeringsutgifterna minskade med 1 338 900 euro, finansieringsandelarna för investeringar ökade med 12 000 euro och inkomster från överlåtelse av tillgångar bland bestående aktiva ökade med 90 000 euro.

2. Bokslut enligt kommunallagen och bokföringslagen

2.1 Bestämmelser om bokslutet

Vid upprättandet av kommunens bokslut iakttas bestämmelserna i kommunallagen och i tillämpliga delar bestämmelserna i bokföringslagen och -förordningen (KomL 112 §). Kommunallagen är en speciallag i förhållande till bokföringslagen. Till de delar som bestämmelserna i dessa lagar avviker från varandra tillämpas kommunallagen (BokfL 8:5 §). Bokföringsnämndens kommunsektion ger anvisningar om hur bestämmelserna i bokföringslagen ska tillämpas (KomL 112 §). Även vid upprättandet av koncernbokslut iakttas bokföringslagen i tillämpliga delar (KomL 114 §).

Bokslutets innehåll

Innehållet i kommunens bokslut fastställs i kommunallagen. Till bokslutet hör balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och bilagor till dem samt en tablå över budgetutfallet och en verksamhetsberättelse (KomL 113 §). Därtill ska en kommun som jämte dottersamfund bildar en kommunkoncern upprätta och i sitt bokslut ta in ett koncernbokslut. Närmare anvisningar om upprättandet av ett koncernbokslut för en kommun finns i bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisning om upprättande av koncernbokslut för kommuner och samkommuner.

Bokslutskalkylerna uppgörs i scheman enligt bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisningar.

Noterna uppgörs enligt kommunsektionens allmänna anvisning.

Allmänna bokslutsprinciper

När bokslutet och den ingående balansen upprättas ska så kallade allmänna bokslutsprinciper följas (BokfL 3:3 §). Bestämmelsen innehåller sex olika bokslutsprinciper och en princip som gäller den ingående balansen.

- Antagande om att verksamheten fortsätter
- Konsekvens i förfarings sättet från en räkenskapsperiod till en annan
- Innehålls betoning
- Försiktighets principen
- Balanskontinuitets principen
- Prestations principen
- Principen om separat värdering

Granskning och godkännande av bokslutet

Kommunstyrelsen ska underteckna bokslutet inom mars månad. Därefter ska bokslutet och därmed sammanhängande handlingar och underskrifter ges till revisorerna för granskning. Revisorn ska senast före utgången av maj granska den utgångna räkenskapsperiodens förvaltning, bokföring och bokslut och avge en revisionsberättelse till revisionsnämnden.

Revisionsberättelsen ska vara adresserad till fullmäktige och den ska innehålla ett uttalande om huruvida bokslutet kan godkännas och de redovisningsskyldiga beviljas ansvarsfrihet (KomL 125 §).

Om revisionsberättelsen innehåller en anmärkning, ska revisionsnämnden inhämta en förklaring av den som saken gäller och ett utlåtande av kommunstyrelsen. Revisionsnämnden gör en bedömning av anmärkningarna, förklaringarna och kommunstyrelsens utlåtande (KomL 125 §).

Efter att bokslutet beretts i revisionsnämnden förelägger kommunstyrelsen det för fullmäktige senast före utgången av juni året efter räkenskapsperioden (KomL 113 §).

Offentlig handling

Kommunens bokslut är en offentlig handling i enlighet med lagen om allmänna handlingars offentlighet.

Arkiveringsföreskrifter

Enligt bokföringslagen skall bokföringsböcker bevaras i minst 10 år efter räkenskapsperiodens utgång. Kommunens balansbok skall dock enligt riksarkivets direktiv bevaras varaktigt. Räkenskapsårets verifierkat, affärskorrespondens och avstämningsutredningar över den maskinella bokföringen skall bevaras minst sex år efter räkenskapsperiodens utgång.

2.2 Bestämmelser om verksamhetsberättelsen

Kommunstyrelsen och kommundirektören ansvarar för att en verksamhetsberättelse avges (KomL 113 §). I verksamhetsberättelsen ges uppgifter om viktiga omständigheter som gäller utvecklingen av den kommunens verksamhet (BokfL 3:1 §). Kommunens verksamhetsberättelse har särskilt i uppgift att redogöra för hur de mål för verksamheten och ekonomin som godkänts av fullmäktige i budgeten har nåtts i kommunen och kommunkoncernen (KomL 115 §). I verksamhetsberättelsen ska också ingå uppgifter om sådana väsentliga saker som gäller kommunens och kommunkoncernens ekonomi som inte ska redovisas i kommunens eller kommunkoncernens balansräkning, resultaträkning eller finansieringsanalys. Kommunstyrelsen ska i verksamhetsberättelsen därtill lägga fram förslag till behandling av räkenskapsperiodens resultat. Om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning, ska det i verksamhetsberättelsen redogöras för hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt för den gällande ekonomiplanens och åtgärdsprogrammets tillräcklighet för balanseringen av ekonomin (KomL 115 §).

3. Verksamhetsberättelse

3.1 Väsentliga händelser i verksamhet och ekonomi

3.1.1 Kommundirektörens översikt

År 2017 var på många sätt ett märkesår för Larsmo kommun. Jubileumsåret Finland 100 år och Larsmo kommun 150 år uppmärksammades stort inom kommunens egen verksamhet och med olika evenemang. Kommunens invånare deltog aktivt i firandet och målsättning att inkludera alla larsmobor i firandet förverkligades på ett bra sätt. Larsmo torg och Equity-fastigheten invigdes på sommaren och uppslutningen kring de funktioner och evenemang som bedrivs eller ordnas i de nya utrymmena och på torget har överträffat alla förväntningar. Equity kan ses både som ett synligt landmärke och som en milstolpe för kommunens utveckling och framtidstro. De nya strukturerna kring torget utgör också en bra utgångspunkt för planeringen av nya centrumfunktioner.

Bokslutet för 2017 blev bättre än förväntat. Bokslutet uppvisar ett överskott på 1,17 miljoner euro och ett årsbidrag på 2,47 miljoner euro. Sysselsättningsläget var gott. Sysselsättningsgraden, som överskred 80 procent, var bland den högsta i landet och arbetslöshetsgraden, som i medeltal var endast 3,3 procent, är bland de lägsta i Fastlandsfinland. Befolkningsökningen på 88 personer, överskred den i budgeten prognostiserade ökningen med 48 personer. Antalet invånare var i årsskiftet 5 264.

Överskottet blev 0,86 miljoner euro större än budgeterat. Överskottet förklaras till största delen av att intäkterna från tomtförsäljning och kommunalskatt blev 0,40 miljoner större än beräknat samt att det uppstod besparingar inom köp av tjänster, understöd och material på 0,40 miljoner euro. Inom den egna förvaltningen var budgetdisciplinen god och endast mindre överskridningar av budgeterade anslag noterades. De av kommunfullmäktige fastställda målen har överlag förverkligats. Verksamhetsintäkterna ökade med 12,8 procent och uppgick till 3,44 miljoner. Verksamhetskostnaderna, som ökade med 2,2 procent, uppgick till 29,57 miljoner euro. Personalresursen var 31.12.2017 totalt 248,7 årsverken, vilket är 8 årsverken mer än föregående år. Personalkostnaderna ökade med 3,2 procent jämfört med 2016. Verksamhetsbidraget på -26,12 miljoner euro, var 0,8 miljoner under budget. I jämförelse med 2016 försämrades verksamhetsbidraget med 0,25 miljoner euro. Skatteinkomsterna ökade med 0,6 procent och uppgick till 14,98 miljoner euro. Statsandelarna som ökade marginellt uppgick till 13,72 miljoner euro. Årsbidraget på 2,47 miljoner euro överskred budgeterat belopp med 0,84 miljoner. I finansiella kostnader ingår två poster av engångsnatur, en räntekostnad från ett ickesäkrande ränteswapavtal och nedskrivningar av finansiella värdepapper bland rörliga aktiva, till ett belopp om 0,36 miljoner euro.

Investeringsutgifterna, som var rekordstora, uppgick till 10,90 miljoner euro. Den största enskilda investeringsposten var köpet av två lokaler, i Fastighets Ab Centrumhuset för 6,0 miljoner euro, för huvudbibliotekets och välfärdsstationens behov. Vattentjänstverkets andel av investeringarna var 0,44 miljoner euro.

Kommunens dotterbolag visar en vinst på 0,20 miljoner euro före bokslutsdispositioner och skatter. Kommunkoncernen som helhet visar ett överskott på 1,34 miljoner euro.

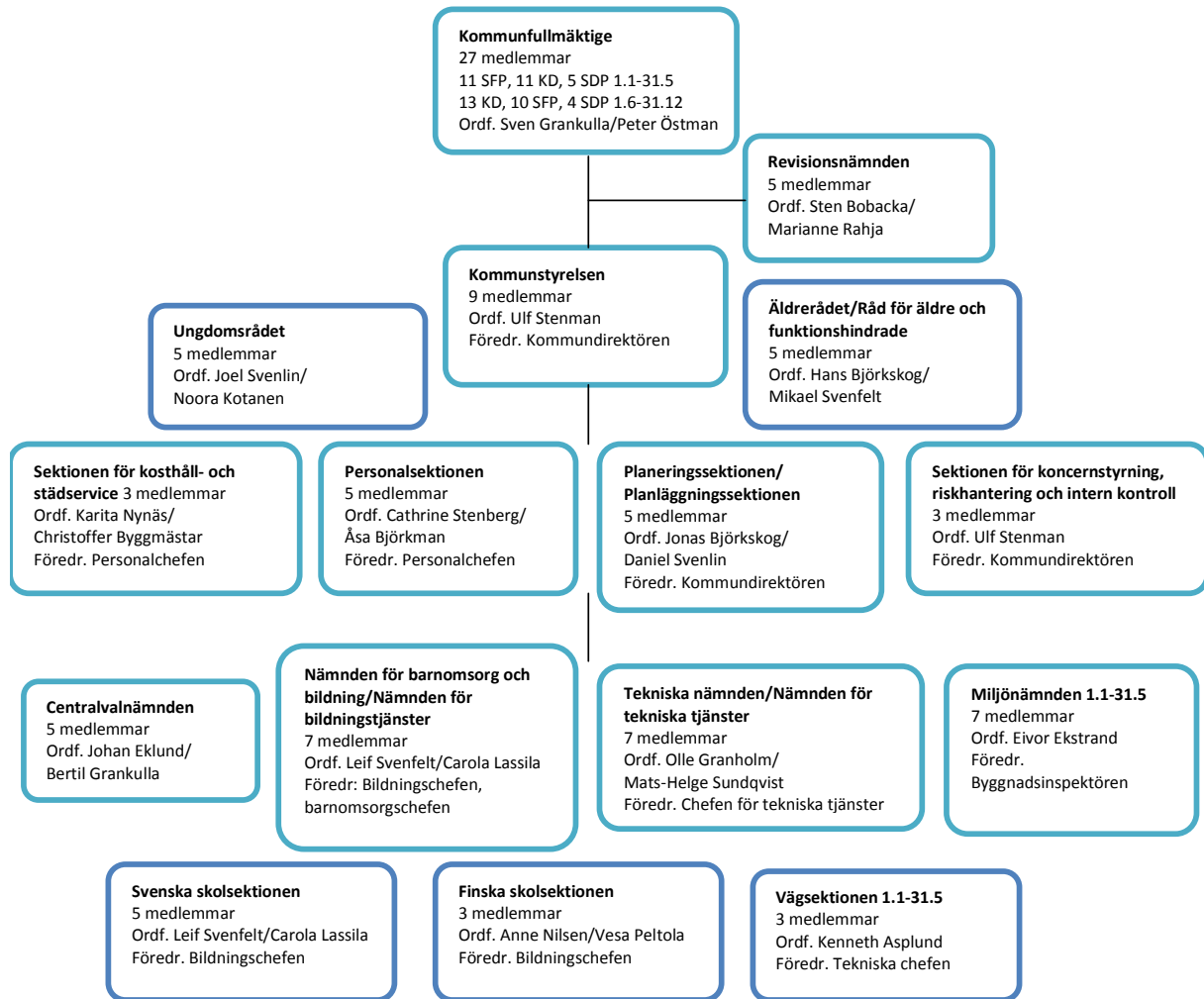
Lånestocken ökade med 10,14 miljoner och uppgick i slutet av året till 23,32 miljoner euro (4 431 euro/invånare). Dotterbolagens andel av lånen var 3,42 miljoner euro (650 euro/invånare). Marknadsvärdet på kommunens placeringar var i årsskiftet 10,86 miljoner euro (2 060 euro/invånare).

Larsmo kommuns ekonomi är god. Bedömningen är att det ackumulerade överskottet, på 16,21 miljoner euro, utgör en tillräcklig stor buffert för de förändringar i finansieringsbasen som statsandelsreformen och den planerade social- och hälsovårdsreformen medför. Effektiveringsåtgärder behöver ändå kontinuerligt vidtas med tanke på kommande investeringsprojekt och minskning av skuldbördan.

Gun Kapténs
Kommundirektör

3.1.2 Kommunalförvaltning och tjänstemannaorganisation

Förvaltningsorganisation 2017

Kommunfullmäktige 1.1-31.5.2017

Ordinarie ledamöter	Parti	Ordinarie ledamöter	Parti
Sven Grankulla, ordförande	KD	Kenneth Liljekvist	SDP
Bernhard Bredbacka, I vice ordf.	SDP	Leif Svenfelt	SFP
Curt Björkskog, II vice ordf.	SFP	Carola Lassila	KD
Ulf Stenman	SFP	Andreas Hjulfors	SFP
Daniel Svenlin	KD	Mikael Svenfelt	KD
Olav Vikström	SFP	Sigvald Brännbacka	SFP
Ulf Holgers	SFP	Sten Bobacka	SDP
Ann-Sofie Grankulla	KD	Marita Björkström	KD
Anders Ahlskog	KD	Karita Nynäs	SFP
Pia Kotanen	SDP	Olle Granholm	KD
Eivor Ekstrand	SFP	Emily Sundqvist	SFP
Bertil Grankulla	KD	Marianne Rahja	KD
Marléne Sämskar	SFP	Cathrine Stenberg	SDP
Jonas Björkskog	KD	Sammanlagt 27 medlemmar	

Kommunfullmäktige 1.6-31.12.2017

Ordinarie ledamöter	Parti	Ordinarie ledamöter	Parti
Peter Östman, ordförande	KD	Carola Lassila	KD
Bernhard Bredbacka, I vice ordf.	SDP	Roland Mattsson	SFP
Marlene Sämskar, II vice ordf.	SFP	Karita Nynäs	SFP
Åsa Björkman	SFP	Katarina Palo	SFP
Anna Björkskog	SFP	Marianne Rahja	KD
Marie Björkskog	SDP	Carl-Wilhelm Stenman	SFP
Marita Björkström	KD	Ulf Stenman	SFP
Sten Bobacka	SDP	Robin Sundelin	KD
Christoffer Byggmästar	KD	Mats-Helge Sundqvist	SFP
Ben Enkvist	KD	Leif Svenfelt	SFP
Alf Grankulla	KD	Daniel Svenlin	KD
Ann-Sofie Grankulla	KD	Kim Thylin	KD
Andreas Hjulfors	KD	Bernice Törnqvist	KD
Pia Kotanen	SDP	Sammanlagt 27 medlemmar	

Larsmo kommunfullmäktige har sammanträtt 8 gånger och protokollfört 101 paragrafer. Förvaltningschef Carola Löf har fungerat som sekreterare vid fullmäktiges möten.

Kommunstyrelsen 1.1-31.5.2017

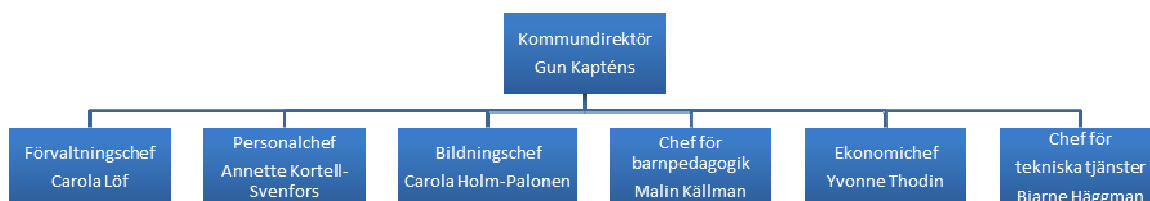
Ordinarie ledamöter	Parti	Personliga ersättare	Parti
Ulf Stenman, ordförande	SFP	Olav Vikström	SFP
Bertil Grankulla, I vice ordf.	KD	Jonas Björkskog	KD
Pia Kotanen, II vice ordf.	SDP	Cathrine Stenberg	SDP
Karita Nynäs	SFP	Vesa Peltola	SFP
Ulf Holgers	SFP	Bengt Björkskog	SFP
Åsa Björkman	SFP	Marléne Sämskar	SFP
Daniel Svenlin	KD	Olle Granholm	KD
Carola Lassila	KD	Gunnevi Byggmästar	KD
Ann-Sofie Grankulla	KD	Marita Björkström	KD

Kommunstyrelsen 1.6-31.12.2017

Ordinarie ledamöter	Parti	Personliga ersättare	Parti
Ulf Stenman, ordförande	SFP	Carl-Wilhelm Stenman	SFP
Andreas Hjulfors, I vice ordf.	KD	Christoffer Byggmästar	KD
Andreas Kronqvist, II vice ordf.	SDP	Pia Kotanen	SDP
Daniel Svenlin	KD	Rodin Sundelin	KD
Ann-Sofie Grankulla	KD	Bernice Törnqvist	KD
Kim Thylin	KD	Ben Enkvist	KD
Pernilla Löfs-Grankulla	KD	Gunnevi Byggmästar	KD
Åsa Björkman	SFP	Markus Svenlin	SFP
Karita Nynäs	SFP	Anna Björkskog	SFP

Kommunstyrelsen har sammanträtt 22 gånger och protokollfört 349 paragrafer. Kommundirektör Gun Kapténs har fungerat som föredragande och förvaltningschef Carola Löf som sekreterare vid styrelsens möten.

Ledningsgruppen 31.12.2017

Avdelningschefernas ansvarsområden

Förvaltningschefen: Allmän förvaltning

Personalchefen: Personalfrågor, marknadsföring, turism, kosthåll och städservice

Bildningschefen: Bildningsväsendets förvaltning, förskola och grundutbildning, andra stadiets utbildning, övrig bildning, kulturverksamhet, fritidsverksamhet

Chefen för barnpedagogik: Barnomsorgens förvaltning, dagvård 1-5 åringar, dagvård före och efter förskolan, morgon- och eftermiddagsverksamhet, specialdagvård, hemvårdsstöd

Ekonomichefen: Ekonomi, finansstatistik, intern kontroll, anläggningstillgångar, försäkringar

Chefen för tekniska tjänster: Teknisk förvaltning, vägar och övriga allmänna områden, fastigheter, byggnadstillsyn, miljövård, vattentjänstverket, tekniska sektorns interna service

3.1.3 Den allmänna ekonomiska utvecklingen och utvecklingen i Larsmo

Den allmänna ekonomiska utvecklingen

Enligt Statistikcentralens preliminära uppgifter ökade volymen av bruttonationalprodukten med 2,6 procent år 2017. Bruttonationalprodukten, som beskriver produktionen inom samhällsekonomin, uppgick i fjol till 224 miljarder euro. Nationalinkomsten, som beskriver samhällsekonominns inkomster, ökade reellt med 3,4 procent.

Efterfrågan inom samhällsekonomin ökade i fjol med 3,4 procent. Till ökningen av efterfrågan bidrog i synnerhet investeringar och ökad export. Investeringarna var 6,3 procent större än året innan. Den privata konsumtionen ökade volymmässigt med 1,6 procent, den offentliga konsumtionen ökade med 1,3 procent. Exportvolymen gick upp med 7,8 procent och importvolymen med 3,5 procent.

Driftsöverskottet som beskriver vinster från företagets huvudsakliga verksamhet ökade med 17,5 procent. Företagens företagarkomst ökade med bara 10 procent, eftersom företagens kapitalinkomster minskade. I företagarkomsten beaktas också kapitalinkomster och betalda räntor och markarrenden. Den motsvarar grovt vinsten före skatter och dividender.

Företagen betalade ifjol 27 procent mer i direkta skatter än föregående år. Företagen uppskattas ha betalat 6 procent mindre i dividender. Företagens finansiella ställning visade ett överskott på 8,4 miljarder euro.

De finansiella företagens och försäkringsföretagens finansiella ställning visade ett överskott på en miljard euro, medan underskottet året innan var 0,3 miljarder euro.

Den offentliga sektorns finansiella ställning, dvs. nettoutlåning, visade ett underskott på 1,3 miljarder euro. Året innan var underskottet 3,9 miljarder euro. Underskottet var 0,6 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. Året innan var underskottet 1,8 miljarder i förhållande till bruttonationalprodukten.

Ifjol visade statsförvaltningens finansiella ställning för nionde året i rad ett betydande underskott. Underskottet (nettouplåningen) var 3,8 miljarder euro, medan det året innan var 5,8 miljarder euro.

Lokalförvaltningen (kommunerna och samkommunerna o.d.) hade ett underskott, dvs. Nettouplåning på 0,2 miljarder euro. Året innan var underskottet en miljard euro. Kommuneras skatteinkomster ökade med 3,8 procent. Konsumtionsutgifterna ökade nominellt med 0,1 procent och investeringar uppskattas ha ökat med 0,9 procent.

Arbetspensionsanstaltarnas överskott minskade något från året innan. Överskottet var nu 2,1 miljarder euro, medan det året innan var 2,4 miljarder euro. I överskottet ingår inte förändringar i investeringarnas värde. Pensionsavgiftsinkomsterna ökade med 1,7 procent och arbetspensionerna som arbetspensionsanstaltarna betalar med 3 procent. Antalet personer som gick i pension var något färre än året innan. Övriga socialskyddsfonder visade ett överskott på 0,7 miljarder euro närmast på grund av ökade erhållna transfereringar från staten. Skötseln av det grundläggande utkomststödet överfördes till FPA från kommunerna fr.o.m. början av år 2017.

Den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld, ökade med drygt en miljard euro till 137 miljarder euro. Skulden var 61,4 procent i förhållande till bruttonationalprodukten i slutet av år 2017.

Den offentliga ekonomins andel av bruttofördlingsvärdet var 18,6, medan den var 19,7 procent året innan.

Hushållens disponibla inkomst ökade år 2017 med 2,3 procent och reellt med 1,4 procent.

Hushållens lönesumma ökade med 2,6 procent och sociala förmåner med 0,3 procent. Lönesumman steg på grund av att inkomstnivån steg och sysselsättningen förbättrades. Ökningen av de sociala förmånerna dämpade bl.a. av att antalet personer som gick i pension var något färre än året innan. Hushållens kapital- och företagarinkomst steg med 1,8 procent.

Hushållen direkta skatter ökade med 0,8 procent. Konsumtionsutgifterna ökade nominellt med 2,6 procent

(Källa: Statistikcentralen)

Utvecklingen i Larsmo

Utvecklingen var år 2017, med flesta indikatorer mätt, positiv i Larsmo.

Befolkningen ökade med 88 personer. Befolkningsökningen bestod av ett födelseöverskott på 64 personer, ett flyttningsöverskott (inrikes) på 6 personer och invandringsnetto på 20 personer. Invånarantalet var i slutet av året till 5 264.

Sysselsättningsgraden var över 80 procent. Arbetslöshetsgraden minskade med 1,5 procentenheter och uppgick slutet av året till 3,1 procent.

Antalet beviljade byggnadslov för nya egnahemshus var totalt 25, vilket var en ökning med 10 st jämfört året innan. Byggloven för nya parhus ökade med 3 till totalt 4 st. Byggloven för nya fritidsstugor minskade något, medan byggloven för nya industri, ladugårdar och lagerbyggnader låg på samma nivå som året innan.

Kommunens verksamhetskostnader ökade med 0,98 procent till 29,57 miljoner euro (5 617 euro/invånare). Kostnaderna för löner och arvoden ökade med 7,5 procent och uppgick till 8,03 miljoner euro. De totala personalkostnader ökade med 3,5 procent jämfört med året innan och uppgick till 9,99 miljoner euro.

Kostnaderna för hälso- och sjukvården uppgick till 8,54 miljoner euro, vilket är en minskning med 0,3 miljoner jämfört med året innan. Kostnaderna för bashälsovården ökade med 10,7 procent till 3,27

miljoner euro, medan specialistsjukvårdens kostnader som minskade med 6,5 procent uppgick till 5,3 miljoner euro. Kostnaderna för socialvården ökade med 3,7 procent och uppgick till totalt 5,12 miljoner euro. Kostnaderna för äldreomsorgen ökade med 7,2 procent och uppgick till 7,2 miljoner euro. Kostnaderna för service till handikappade som uppgick till 1,68 miljoner ökade med 3,4 procent. Kostnaderna för social omsorg ökade med 2,8 procent och uppgick till 0,65 miljoner euro.

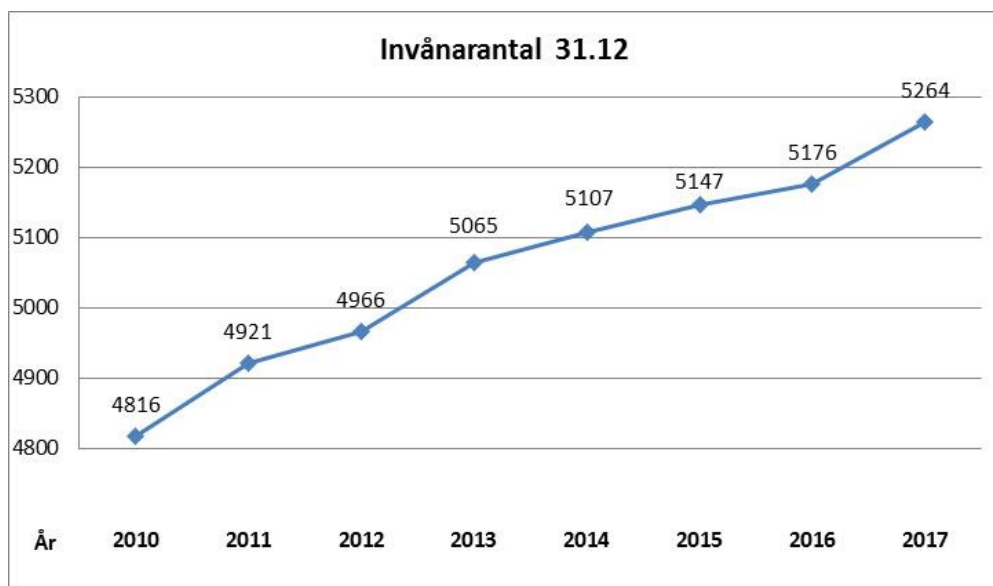
Verksamhetsbidraget var -26,13 miljoner euro (4 963 euro/invånare). Jämfört med 2016 försämrades verksamhetsbidraget med 0,97 procent.

Skattegrunden för kommunalskatten ökade 1,5 procent. Den totala skattegrunden uppgick till 70,29 miljoner euro. Fastighetsskattegrunden ökade med 1,9 procent. Den totala fastighetsskattegrunden var 152,54 miljoner euro. Samfundsskatten som ökade med 27,9 procent uppgick till totalt 0,36 miljoner euro.

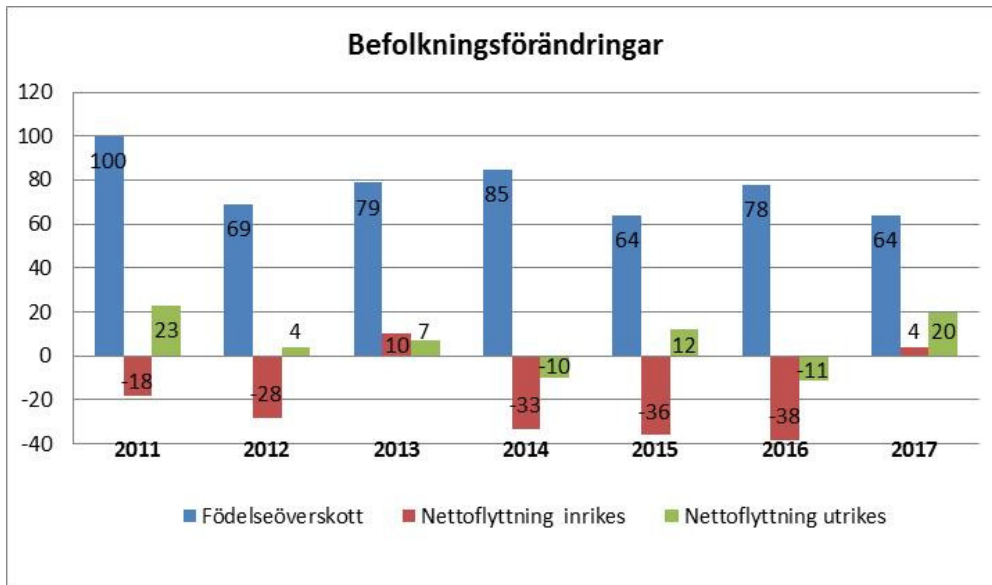
Kommunens investeringsutgifter, som uppgick till 10,9 miljoner euro var nästan tre gånger större än året innan.

Lånen ökade med 10,1 miljoner euro och uppgick i slutet av året till 23,32 miljoner euro. Dotterbolagens andel var 3,42 miljoner euro.

Tabell över befolkningens utveckling i Larsmo

Tabellen visar födelseöverskott, nettoflyttning inrikes, nettoflyttning utrikes i Larsmo

3.1.4 Väsentliga förändringar i kommunens verksamhet och ekonomi

Kommunfullmäktige godkände detaljplaner för två nya bostadsområden; Nabbskata detaljplan och Kaptens detaljplan.

Personalresursen växte med 8 årsverken jämfört med året innan.

Kommunen köpte två lokaler i Equity för huvudbibliotekets och välfärdsstationens behov.

Social- och hälsovårdsverket flyttade all mottagningsverksamhet till den nya välfärdsstationen i Equity, vilket innebar att antalet verksamhetspunkter i Larsmo minskades med två.

Ett nytt daghem med tre avdelningar öppnades i Bosund. Huvudbiblioteket flyttade till nya utrymmen i Equity.

Antalet anläggningar i Larsmo idrottspark utökades med en konstgräsplan samt en aktivitetsbana för friidrott.

Ett treårigt projekt för inventering av byggnadsbeståndet i kommunen och uppdatering av byggnadsregistret inleddes.

Vattentjänstverket anlade en ny råvattenbrunn i Kronoby. Grev-Strömsholms områdets fastigheter anslöts till det kommunala avloppsnätet.

3.1.4.1 Utvärdering av verksamhetsstrategin

Kommunens verksamhetsstrategi presenteras i budgeten för år 2017. Nedan följer en redogörelse över hur strategin beaktats och förverkligats under år 2017.

Allmänna strategimål	Förverkligade delmål 2017
Befolkningsutvecklingen är positiv och befolkningsökningen prognostiseras till i genomsnitt 60 personer/år.	Larsmos befolkning ökade med 88 personer och uppgick per 31.12.2017 till 5 264 personer.
Kommunens läge, skärgården och närheten till vatten används som attraktionsfaktorer.	Attraktionsfaktorerna har lyfts fram i kommunens marknadsföring.
Miljöaspekten beaktas alltid i planläggningen för att värna om den känsliga skärgårdsmiljön.	Miljöutredningar görs alltid vid planläggning av områden.
Strandnära boende och närhet till bra service i närmiljön sätts i fokus.	Beaktats vid planläggningen.
Hänsyn tas till olika åldersgruppers behov i planläggningen och bostadsproduktionen.	Kartläggs olika grupperns behov vid planläggning av nya områden. Vid utgivning av radhustomter har getts anvisningar gällande lägenhetsstorlek.
Tomter planeras för egnahemshus, parhus och radhus på nya detaljplanområden för att uppnå ett balanserat utbud av boendialternativ.	Har beaktats i revideringen av detaljplaner och planeringen av nya.
Näringslivsstrategi	Förverkligade delmål 2017
Kommunen arbetar aktivt för nyetableringar för att öka självförsörjningsgraden för kommunens företag.	Kommunen har deltagit i underhandlingar angående potentiella etableringar.
Attraktiva industritomter erbjuds.	Tillgängliga tomter finns på industriområden
Företagsutrymmen för uthyrning/försäljning erbjuds via det kommunägda bolaget Rönnliden Invest Ab.	Två affärslokaler i Equity köptes och hyrdes ut till gym- och caféföretagare.
Larsmo erbjuder sina företag kvalitativt bra näringslivs- och företagsrådgivningstjänster inom den regionala näringslivscentralen Concordia.	Näringslivs- och företagstjänsterna har förverkligats enligt fastställda riktlinjer.
Kommunen medverkar aktivt i utvecklingen av yrkesutbildningen så att den motsvarar behovet av arbetskraft i regionen.	Kommunen deltar i årliga överläggningar med Optima och SÖFUK samt ger vid behov direkta synpunkter till resp. styrelse om utbildningsbehovet.
Larsmo kommun utvecklar kommunikationen och är i regelbunden kontakt med kommunens företag.	En öppen dialog har förts med företagare i samband med några av kommunstyrelsens möten. Företagsregistret hålls uppdaterat.

Ekonomistrategi	Förverkligade delmål 2017
Ekonomi styrs så att årsbidraget täcker avskrivningarna och skuldbördan inte överskrider landets medeltal.	Årsbidraget var 2,47 milj. euro eller 469 euro/invånare. Årsbidraget motsvarar 191,4 procent av avskrivningarna. Lånestocken var 23,32 milj. euro eller 4 430 euro/invånare. Enligt preliminära uppgifter för 2017 var lånestocken för hela landet 2 921 euro/invånare.
Verksamhetens kostnader dimensioneras så att inkomstskatteprocenten inte överskrider landets medeltal.	Skatteinkomsterna var oförändrade och uppgick till 2 846 euro/invånare. Inkomstskattesatsen på 19,50 procent, var 0,40 procentenheter lägre än landets genomsnittliga skatteprocent. Den allmänna fastighetsskatten var 1,2 procent (1,2), skatten för stadigvarande boende 0,40 procent (0,40), skatten för fritidsbostäder 1,00 procent (1,00), för icke bebyggda detaljplanetomter debiterades en skatt på 4,0 procent (3,0).
Verksamhetens kostnader anpassas så att de inte växer snabbare än vad skatteinkomsterna och statsandelarna ökar.	Verksamhetskostnaderna ökade med 2,2 (3,6) procent och uppgick till 5 617 (5 590) euro/invånare. Verksamhetsintäkterna ökade med 12,8 procent. Verksamhetsbidraget ökade med 0,98 (4,1) procent. Skattefinansieringen (skatter + statsandelar) ökade med 0,4 (2,4) procent.
Kommunens beroende av statsandelar beaktas som en riskfaktor i den ekonomiska planeringen.	Statsandelarna ökade med 0,13 (5,4) procent och uppgick till 2 606 (2 647) euro/invånare.
Vi ansvarar för att ekonomin är i balans.	Den senaste 5 årsperioden har verksamhetsbidraget i medeltal ökat med 2,77 (3,17) procent/år. Statsandelarna minskar t.o.m. 2019 p.g.a. statsandelsreformen. Landskaps- och vårdreformen medför utmaningar för den kommunala ekonomin. Skatteintäkter och inkomster av statsandelar minskar då ansvaret för vård och omsorg samt landskapsutveckling flyttas till de nya landskapen. Reformens långsiktiga effekter på den kommunala ekonomin är svåra att bedöma i dagsläget.

Personalstrategi	Förverkligade delmål 2017
Ett bra ledarskap.	Förmansutbildningstillfällen ordnades några gånger per termin.
Välmående på arbetsplatsen	Larsmo kommuns anställda erhåller arbetsplats-hälsovård i enlighet med fastställt verksamhets-program. Kartläggning av arbetsklimatet görs vartannat år. Kartläggning genomförs 2018.
God arbetsmiljö.	Den fysiska och psykiska arbetsmiljön är viktig. En personalpolitisk plan för jämställdhet och likabe-handling samt ett handlingsplan mot sexuella trakasserier och osakligt bemötande finns fast-ställda.
Öppet klimat och växelverkan.	Förmännen håller årligen medarbetarsamtal med sina underlydande. Det finns fastställda principer för uppgiftsrelaterad lön och för individuella till-lägg.
Flexibilitet.	Flexibilitet i arbetstidsarrangemangen tillämpas. Icke avtalsenliga ledigheter ges i fall vikarier kan ordnas. Kommunen har principer för bisyssla och konkurrerande verksamhet.
Extern och intern skolning för att säkerställa personalens kunnande.	Personalen har beretts möjlighet att delta i kurser. Enheterna har även ordnat egna interna skolning-ar. Det finns en utbildningsplan som uppdateras årligen. Principer för språkutbildning finns.
Systematisk introduktion för nyanställda.	Nyanställda introduceras av sin förman och in-formationstillfällen ordnas för de sommarungdo-mar som anställs.
Serviceproduktionsstrategi	Förverkligade delmål 2017
Tjänsterna produceras effektivt och dimension-eras så att de är mångsidiga, tillräckliga, kvalita-tiva och kundorienterade.	Verksamheten utvärderas kontinuerligt.
Servicen kan produceras i egen regi och som köptjänst.	Serviceproduktionen utvärderas kontinuerligt. Produktionen fortgår enligt tidigare modell.
Den nya tekniken utnyttjas för effektivisering av arbetsrutiner och utvecklande av nya servicefor-mer när det än ändamålsenligt.	Utrustning och programvara har förnyats och rutinerna setts över.
Alla sektorers transportbehov koordineras och effektiviseras genom fortsatt utveckling av ser-vice-trafiken.	Servicetrafiken i Larsmo utnyttjas effektivt.
Köp av varor och tjänster konkurrensutsätts.	Köp av varor och tjänster har konkurrensutsatts. Direktiv för offentlig upphandling finns fastställd och utbildning ges åt förmännen.
Kundenkäter genomförs kontinuerligt för utvär-dering av kommunens service.	Kundundersökning genomfördes gällande den kommunala informationsverksamheten.

Fokusområden 2017	Status
Utbildning och introduktion av nya förtroendevalda	Förverkligades
Nytt ekonomisystem för bättre rapportering och styrning tas i bruk	Förverkligades
Nytt rapporteringsverktyg som förbättrar informationen om och utvärderingen av verksamheten både intern och externt tas i bruk	Förverkligades
Förvaltningsstadgan uppdateras för att motsvara de nya bestämmelserna i kommunallagen	Förverkligades
Jubileumsåret Finland 100 år och Larsmo 150 år uppmärksammas	Förverkligades
Pedagogisk verksamhet utomhus inom barndagvården	Förverkligades
Finska språket inom barnpedagogiken	Förverkligades
Implementering av den nya läroplanen som togs i bruk 1.8.2016	Förverkligades
Finska språket inom bildningssektorn	Förverkligades
Det nya biblioteket i Holm tas i bruk 1.2.2017	Förverkligades
Förebyggande och hälsofrämjande barn- och ungdomsaktiviteter i samarbete med tredje sektorn	Förverkligades
Revidering av byggnadsordningen	Påbörjades
Trafiksäkerhetssatsning genom byggande av - lätttrafikled från Gertruds till Finnäs	Påbörjades
Minska beroendet av fossila bränslen vid uppvärmning av fastigheter; planering av nytt uppvärmningssystem för Risö skola	Framsköts till 2018. Koordineras med planeringen av tillbyggnaden av Risö skola.
Belastningen på miljön från hushållens avloppsvatten; utbyggnad av avloppsledningsnät till Finnäs	Påbörjades

Centrala indikatorer i Larsmo kommuns verksamhet

Invånarantal	2017: 5 264, 2016: 5 176, 2015: 5 147
Befolkningsstruktur, %	
0-14 år	2017: 29,7, 2016: 29,4, 2015: 29,4
15-64 år	2017: 55,9, 2016: 56,2, 2015: 56,6
65 år-	2017: 14,4, 2016: 14,4, 2015: 14,0
Flyttningsrörelse	
Inflyttning	2017: 175, 2016: 153, 2015: 178
Utflyttning	2017: 171, 2016: 190, 2015: 218
Invandring	2017: 45, 2016: 37, 2015: 31
Utvandring	2017: 25, 2016: 42, 2015: 17
Utländska invånare, %	2017: 2,6 2016: 2,2, 2015: 2,1
Hushåll	2016: 1611, 2015: 1602
Utbildningsnivå, %	
Examen på mellannivå (15 år-)	2016: 47,3, 2015: 46,9
Examen på högskolenivå (15 år-)	2016: 21,3, 2015: 20,8
Arbetslösa, medeltal %	2017: 3,1, 2016: 4,6, 2015: 3,8
Unga arbetslösa (<25 år), % av arbetskraften 18-24 år	2016: 3,3, 2015: 3,1
Långtidsarbetslösa, % av arbetskraften	2017: 0,98, 2016: 1,6, 2015: 1,1
Sysselsättningsgraden	2016: 82,3, 2015: 82,2
Försörjningskvot	
Demografisk	2017: 78,9, 2016: 77,9, 2015: 76,8
Ekonomisk	2016: 134,6, 2015: 134,5
Sjuklighetsindex, åldersstandardiserat	2016: 80,8, 2015: 86,2
Brottsstatistik/1000 inv.	2016: 1,7, 2015: 2,7
Trafikolyckor (polisregistrerade)	2017: 24, 2016: 26, 2015: 15
Valdeltagande, röstnings-%	2017 84,5, 2016: -, 2015: 84,3
Kundundersökningar	2017: 3, 2016: 5, 2015: 7
Medborgarinitiativ	2017: 3, 2016: 1, 2015: 2
Antal evenemang	2017: 12, 2016: 5, 2015: 5
Tillfällen för allmänheten	2017: 4, 2016: 4, 2015: 5
Miljöbelastning, koldioxidavtryck	2010: 7,16 gha
Hushåll anslutna till kommunalt avlopp	2017: 980 (71 %), 2016: 949 (69 %), 2015: 923 (63 %)
Lätt trafikled, km	2017: 4,49, 2016: 4,49, 2015: 4,49
Skuldsättningsgrad, %	2016: 57,5, 2015: 75,2
Soliditet, %	2016: 56,1, 2015: 56,7
Skatteuttag jmf. med landets medeltal, %	2017: 19,5 (19,90), 2016: 19,5 (19,85), 2015: 20,0 (19,82)
Personalenkäter	2016: 1, 2015: 1
Sjukfrånvaro, dagar	2017: 2397, 2016: 2244, 2015: 1837
Personalomsättning, %	2017: 6,16, 2016: 6,28, 2015: 3,38

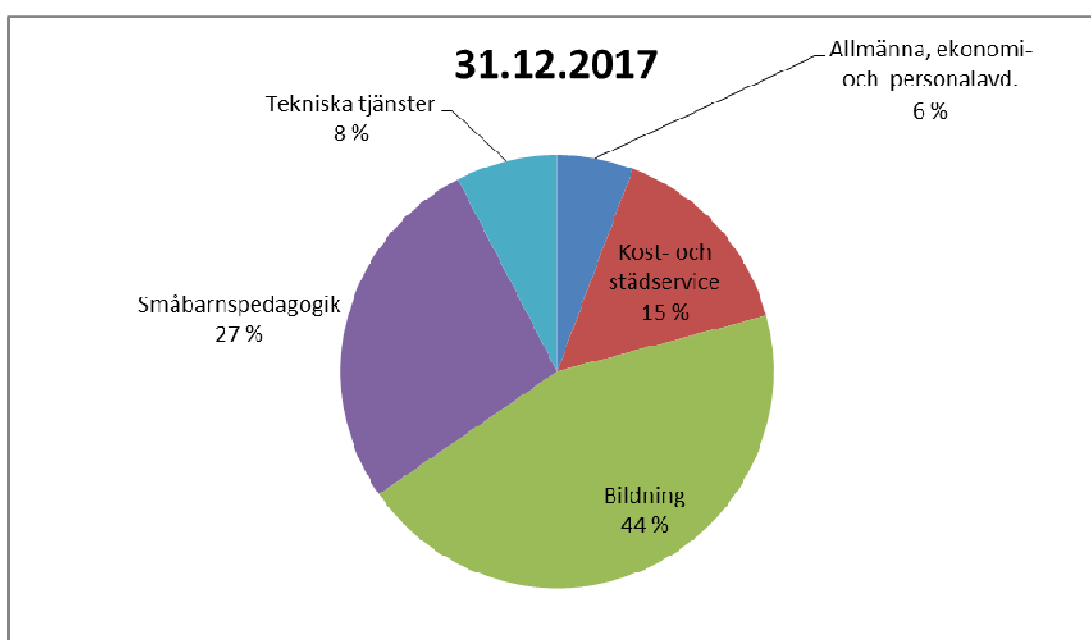
Källor: Statistikcentralen, Institutet för hälsa och välfärd

3.1.5 Kommunens personal

Larsmo kommun hade 31.12.2017 en personal på 282 personer. Av dessa var 211 tillsvidareanställda och 71 anställda på viss tid. Omräknat i heltid var det 191,2, i tillsvidareanställning och 57,5 i visstidsanställning.

Den ordinarie personalen var fördelat på de olika avdelningarna enligt följande 31.12:

	2017	2016
Allmänna, ekonomi och personalavd.	12	10
Kosthåll och städservice	32	32
Barnomsorg och bildning		149
Småbarnspedagogik	57	
Bildning	94	
Tekniska och miljö	16	16

Personalkostnader

	2017	2016
Personalkostnader	9 989 575	9 672 519
Direkta lönekostnader	8 034 694	7 471 976
Bikostnader	2 046 119	2 210 762

Frånvarodagar på grund av sjukdom

	2017	2016
Hela personalen	2 397	2 244
Ordinarie personal	1 759	1 769
Frånvarodag/person för ordinarie	8,3	8,5

3.1.6 Bedömning av de viktigaste riskerna och osäkerhetsfaktorerna samt andra faktorer inverkan på verksamhetens utveckling

En väsentlig del av den interna kontrollen är att identifiera och bedöma risker och att utveckla metoder för hur man hanterar dem. Med begreppet risk avses att en sådan händelse kan inträffa som kan innebära att uppsatta mål inte nås, som kan orsaka kommunen ekonomisk skada eller kan skada personalen, men också att en möjlighet gick förlorad. En risk kan bedömas på basen av inverkan av och sannolikheten för denna händelse. För att riskhanteringen ska vara framgångsrik krävs att man på alla nivåer i organisationen tar till sig riskhanteringstänkandet och att utvecklingsarbetet är fortgående, att det har ledningens fulla stöd och förs så nära de vardagliga arbetsuppgifterna som möjligt.

Enligt förvaltningsstadgans 52 § ansvarar kommundirektören och kommunstyrelsen för hur riskhanteringen är ordnad. Kommunstyrelsen beslutar om försäkring av kommunens egendom och ansvar. Under ledning av kommundirektören och med sektorvist ansvar för resultatansvariga tjänsteinnehavare verkställs besluten om riskhantering på basen av de bedömningar som osäkerhetsfaktorerna resulterar i. Förvaltningschefen fungerar som kontaktperson inom riskhanteringen. Arbetet förutsätter att en dokumenterad analys av osäkerhetsfaktorerna uppgörs och att riskhanteringen integreras som en del i allt operativt arbete bland resultatansvariga tjänsteinnehavare.

Skaderiskerna har generellt minskats genom försäkringar. Kommunen har, förutom lagstadgade försäkringar, haft försäkringar för fastigheter och inventarier, till största delen fullvärde, ansvarsförsäkringar för verksamhet och administrationsansvar, frivillig olycksfallsförsäkring och skogsförsäkring.

Ekonomiska risker

Centrala risker: Förändringar i statsandelsgrunder, plötsliga förändringar på arbetsmarknaden som påverkar inkomstskattebasen, oförutsebara förändringar på penningmarknaden, borgensrisker.

Vid uppgörandet av följande års budget analyserar kommundirektören och kommunstyrelsen att de prognoser som fastställandet inkomstskatten och fastighetsskatten baserar sig på är realistiska.

Kommunens överskottsmedel är placerade i olika penninginstrument. Kommunfullmäktige fastställer årligen placeringsrisken. Kapitalet förvaltas delvis i egen regi och delvis på basen av ingångna avtal om diskretionär kapitalförvaltning. Förvaltningen har skötts i enlighet med de fastställda direktiven.

Finansieringsrisker

Centrala risker: Ränterisk, likviditetsrisk, marknadsrisk

Alla långfristiga lån är bundna till rörlig ränta. Ett ränteskyddsavtal med ett totalbelopp på 0,3 milj. euro är för tillfället aktivt. Ett icke säkrande ränteskyddsavtal på 2,0 milj. euro med en ränta på 2,69 procent löper från 2029. Finansieringsbehovet har det senaste året ordnats genom emittering av kommuncertifikat.

Verksamhetsrisker

Centrala risker: Brister i information, uppföljning och dokumentation av ärendehantering, störningar i dataförbindelser. Med verksamhetsrisker avses risker som leder till störningar i verksamheten så att planerat resultat inte nås.

Verksamheten kontrolleras i första hand genom god beredning och verkställighet, samt utgående från godkända stadgor och verksamhetsdirektiv. En grundförutsättning för den interna övervakningen är att arbetsmetoderna är skriftligt dokumenterade så att riskfaktorerna kan identifieras och att förfrågandet vid den interna övervakningen samt ansvarsfördelningen i problemsituationer är klar och tydlig. Besvär eller rättelseyrkande på grund av formfel har inte inkommit. Upphandlingsdirektiven har följts.

Personlrisiker

Centrala risker: Hög sjukfrånvaro, olycksfall, arbetskonflikter, hög arbetsbelastning, flera personer i organisationer ensamma om att inneha specialkunskap.

Satsningen på personalen följs årligen upp utgående från planen för jämställdhet och likabehandling och personalrapporten. Inom kommunen tillämpas förebyggande arbete genom handlingsprogram vid tidigt stöd vid frånvaro samt genom handlingsprogram för olika situationer. En årlig utbildningsplan uppgörs. Konflikter på arbetsplatsen löses i ett tidigt skede av närmaste förman. Personlrisiker kontrolleras i första hand genom samarbete, personalhandledning och övervakning, introduktion i arbetet, regelbunden skolning samt medarbetarsamtal. Riskutvärdering på enheterna har utförts enligt arbets-skyddslagstiftningen.

Risker inom infrastrukturen

Centrala risker: störningar i vatten- och avloppsförsörjningen som kan leda till inkomstbortfall eller skadeståndskrav från kunder.

Infrastrukturen utgör den kategori där de direkta ekonomiska följdverkningarna är mest omfattande och lättast går att omsättas i ekonomiska skada. Det förebyggande arbetet inom denna kategori sker främst genom att reservera tillräckliga resurser för att identifiera ledningar och pumpstationer som bör bytas, resurser för service, underhåll, övervakning och utvärdering. Personalutbildning och ett tillräckligt försäkringsskydd granskas särskilt på årsbasis. Tekniska chefen gör årligen självutvärdering för vattentjänstverket. Årlig genomgång om tillgång och risker kring grundvattenansskaffningen och –rening med Kronoby Vatten och Avlopp Ab.

Risker med fastigheter/anläggningar

Centrala risker: Direkta saksador på byggnader och anläggningar som vållas av brister eller försummelser i användningen av dessa.

Fastigheter och anläggningar utgör den största riskkategorin för saksador (brand-, vatten-, inbrotts- och följdskador). Kameraövervakning vid alla skol- och fritidsfastigheter. Automatiska brandalarm installeras i samband med nybyggnad och renovering av skol- och dagvårdsfastigheter. Sprinkleranläggningar har förverkligats i alla boendeenheter.

Ansvarsrisken

Centrala risker: Försummad arbetsinsats eller serviceproduktionen kan leda till direkta eller indirekta skador för kund eller tredje part.

Larsmo kommun bär också ansvar för eventuella negativa följdverkningar av den serviceproduktion som sker inom kommunen. Innehavet av ett stort fastighetsbestånd innebär ett stort ansvar utöver serviceproduktionen. Detta ansvar är ett s.k. strikt ansvar som innebär att bevisbördan vid skadefall som regel vilar på kommunen som juridisk person. Därför är det av största vikt att försäkringsskyddet är starkt och att det förebyggande arbetet integreras i all serviceproduktion. Det förebyggande arbetet förutsätter tillräckligt med resurser för personalutbildning och att riskmedvetenheten ökar bland personalen.

Miljöfaktorer

Kommunen utgör inom sitt område miljömyndighet, tillståndsbeviljare och övervakande myndighet och har således övervakningsskyldighet parallellt med de statliga miljömyndigheterna. Miljövården ger också information och rådgivning i miljöfrågor med syfte att främja en hållbar utveckling vid användningen av naturen och dess tillgångar.

Avloppsvattnet från detaljplanerade områden (exklusive delar av Lilla Furuholmens detaljplan och Kvarnbacken detaljplan) samt delar av Bosund, Gertruds, Kackur, Risöhall, Hannula, Risö, Grev och Strömsholm pumpas med tryckledning till Jakobstads reningsverk för behandling. Av det totala antalet hushåll är 980 anslutna till det kommunala avloppsnätet, d.v.s. ca 71 procent av kommunens invånare omfattas av ordnad avloppsrening.

Redogörelse för hur kommunens interna tillsyn har ordnats

Kommunstyrelsen godkände 11.5.2011 direktiven för intern kontroll. Direktivet är ett instrument för styrande av kommunens egen organisation. Befogenheterna för fullmäktige, styrelse och den övriga organisationen bestäms primärt i kommunallagen och ansvarsfördelningen regleras närmare i förvaltningsstadgan och instruktionerna.

Den interna tillsynen och kontrollen syftar till att:

- upprätthålla, främja och förbättra verksamhetens resultat (ekonomisk lönsamhet, effektivitet, effekt och ändamålsenlighet)
- trygga kontinuiteten i verksamheten
- säkerställa bokföringens och övriga informationssystemers tillförlitlighet
- förebygga och konstatera misstag, fel och missbruk
- trygga en omsorgsfull och lönsam medelsförvaltning

I den interna kontrollen har fästs särskild uppmärksamhet vid att

- verksamheten sköts ansvarsfullt och följer god förvaltningssed
- beredningen av ärenden sker omsorgsfullt
- verkställighet och information ges korrekt och utan dröjsmål
- användningen av resurser är saklig och effektiv
- ingångna avtal följs vid köp av tjänster
- datasäkerhet uppfylls
- riskhantering beaktas så att resultatmål kan nås

Den interna kontrollen utförs enligt de direktiv som kommundirektören och kommunstyrelsen gett.

Bedömning

Inga väsentliga brister då det gäller iakttagande av bestämmelser, beslut och god förvaltningssed har noterats under verksamhetsåret. Bedömningen är att den interna kontrollen är på en god nivå.

- Beredningen av ärende skett korrekt och tillförlitligt
- Förvaltningsstadgans bestämmelser om intern kontroll har uppdaterats
- I enlighet med förvaltningsstadgans 7 § upprätthålls en förteckning över delegerade beslut
- Godkända stadgor, direktiv och instruktioner följs och uppdateras
- Personalrapport görs årligen
- Riskutvärdering görs årligen

Utveckling av den interna kontrollen

- Alla anställda har ett ansvar att rapportera om de fel som upptäcks
- Kontinuerlig skolning i bl.a. intern kontroll, protokollskrivning, delgivning och datasekretess erbjuds förmän och övrig berörd personal

De sektoransvariga har själva med hjälp av en utvärderingsblankett utvärderat den egna interna kontrollen, sammanfattat vad som är bra och vilka delar i den interna kontrollen som borde utvecklas. Ledningsgruppen och revisionsnämnden informeras om utvärderingen.

Koncernen

Kommunfullmäktige godkände den 17.5.2017 ett nytt koncerndirektiv för Larsmo kommun i vilken koncernen, dess syfte och bindande karaktär definieras. I direktivet beskrivs de olika organens roller, befogenheter och arbetsfördelning i styrningen, rapporteringen, finansieringen samt hur val av representanter sker. Inga väsentliga brister har rapporterats under året.

3.2 Räkenskapsperiodens resultatanalys och finansiering av verksamheten

I resultaträkningen beskrivs hur räkenskapsperiodens resultat har uppstått och i finansieringsanalysen hur verksamheten finansierats. Vardera har till uppgift att utvisa om kommunens finansiering har varit tillräcklig. I finansieringsanalysen redovisas dessutom för hur investeringar, placeringar och amorteringar på lån finansieras i övrigt, utöver de internt tillförda medlen.

3.2.1 Räkenskapsperiodens resultatanalys

Med hjälp av resultaträkningens mellanresultat, dvs. Verksamhetsbidraget, årsbidraget och räkenskapsperiodens resultat, visas om de inkomster som periodiserats på räkenskapsperioden räcker till för de periodiserade utgifterna. För utvärdering används dessutom nyckeltal som räknats ut på basis av resultaträkningsposterna och mellanresultaten

RESULTATRÄKNING FÖR LARSMO KOMMUN

	2017	2016
Verksamhetsintäker	3 444	3 052
Tillverkning för eget bruk	0	6
Verksamhetskostnader	-29 571	-28 933
Verksamhetsbidrag	-26 127	-25 875
Skatteinkomster	14 985	14 899
Statsandelar	13 720	13 703
Finansiella intäkter och kostnader		
Ränteintäkter	108	76
Övriga finansiella intäkter	210	366
Räntekostnader	-19	-29
Övriga finansiella kostnader	-406	-26
Årsbidrag	2 470	3 114
Avskrivning och nedskrivningar	-1 291	-1 259
Extraordinära intäkter		
Extraordinära kostnader		
Räkenskapsperiodens resultat	1 179	1 855
Bokslutsdispositioner	-9	0
Räkenskapsperiodens över-/underskott	1 171	1 854

NYCKELTAL	2017	2016
Verksamhetsinkomster / Verksamhetskostnader, %	11,6	10,5
Årsbidrag/Avskrivningar, %	191,4	247,3
Årsbidrag, euro/invånare	469	602
Invånarantal	5 264	5 176

3.2.2 Finansiering av verksamheten

Finansiering av verksamheten under verksamhetsperioden granskas med hjälp av finansieringsanalysen och de nyckeltal som räknas ut på basis av den.

FINANSIERINGSANALYS

1000 €

	2017	2016
Verksamhetens kassaflöde		
Årsbidrag	2 470	3 116
Extraordinära poster	0	0
Korrektivposter till internt tillförda medel	92	-201
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringsutgifter	-10 908	-3 786
Finansieringsandelar för investeringar	392	115
Inkomster från överlåtelse av tillgångar bl. bestående aktiva	222	256
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-7 732	-504
Finansieringens kassaflöde		
Förändringar i utlåningen		
Ökning av utlåningen	0	0
Minskning av utlåningen	0	0
Förändring i lånestocken		
Ökning av långfristiga lån	0	0
Minskning av långfristiga lån	-1 760	-1 050
Förändring av kortfristiga lån	11 900	3 300
Förändringar i eget kapital		
Övriga förändringar i likviditeten	105	-942
Finansieringens kassaflöde	10 245	1 308
Förändring av likvida medel	2 513	804

NYCKELTAL

	2017	2016
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde under 5 år, 1000 €	- 7 588	700
Intern finansiering av investeringar, %	21,9	79,8
Låneskötselbidrag	1,26	2,91
Likviditet, kassadagar	95	93
Invånarantal	5 264	5 176

3.3 Balansanalys

Balansen och dess nyckeltal

BALANSRÄKNING OCH NYCKELTAL

AKTIVA	2017	2016	PASSIVA	2017	2016
1000 €			1000 e		
A BESTÅENDE AKTIVA	38 871	29 667	A EGET KAPITAL	24 491	23 311
I Immateriella tillgångar	240	254	I Grundkapital	8 216	8 216
2. Övr. utgifter med lång verkningstid	240	254	IV Övriga egna fonder	60	51
3. Försk.bet. o. pågående nyanläggn.			V Överskott fr.tidigare räkensk. perioder	15 044	13 190
II Materiella tillgångar	28 702	25 501	VI Räkenskapsperiodens överskott	1 171	1 854
1. Mark- och vattenområden	4 968	4 692	C AVSÄTTNINGAR	293	0
2. Byggnader	14 928	12 512	3. Övriga avsättningar	293	0
3. Fasta konstruktioner och anordningar	6 972	6 182	D FÖRVALTAT KAPITAL	98	92
4. Maskiner och inventarier	958	407	2. Donationsfondernas kapital	98	92
6. Försk.bet. o. pågående nyanläggn.	877	1 708	3. Övrig förvaltad kapital	0	0
III Placeringar	9 930	3 912	E FRÄMMANDE KAPITAL	29 393	18 187
1. Aktier och andelar	9 360	3 342	I Långfristigt	3 832	5 263
3. Övriga lånefordringar	570	570	2. Lån från finansinst. och försäkr.anst.	763	2 523
B FÖRVALTADE MEDEL	78	77	7. Övriga långfristiga skulder	3 069	2 740
2. Donationsfondernas särsk. täckning	78	77	II Kortfristigt	25 561	12 925
C RÖRLIGA AKTIVA	15 322	11 847	2. Lån från finansinst. och försäkr.anst.	22 560	10 660
II Fordringar	4 189	3 226	3. Lån av offentliga samfund	0	0
Långfristiga fordringar	263	405	6. Skulder till leverantörer	1 895	1 300
2. Lånefordringar	263	311	7. Övriga skulder	166	159
3. Övriga fordringar	0	94	8. Resultatregleringar	940	805
Kortfristiga fordringar	3 926	2 821	PASSIVA SAMMANLAGT	54 274	41 591
1. Kundfordringar	800	643			
2. Lånefordringar	2 850	1 400			
3. Övriga fordringar	131	217			
4. Resultatregleringar	145	561			
III Finansiella värdepapper	10 086	8 028			
1. Aktier och andelar	7 539	6 528			
2. Placeringar i penningmarkn.instr	2 167	1 009			
3. Masskuldebrevsfordringar	379	492			
IV Kassa och bank	1 050	592			
AKTIVA SAMMANLAGT	54 274	41 591			

NYCKELTAL	2017	2016
Soliditetsgrad, %	45,7	56,1
Relativ skuldsättningsgrad, %	91,4	57,5
Ackumulerat överskott, 1 000 euro	16 215	15 044
Ackumulerat överskott, euro/inv.	3 030	2 906
Lånestock, 1000 euro	23 322	13 182
Lånestock 31.12, euro/inv.	4 430	2 547
Lånefordringar, 1 000 euro	263	331
Invånarantal	5 264	5 176

3.4 Totalinkomster och -utgifter

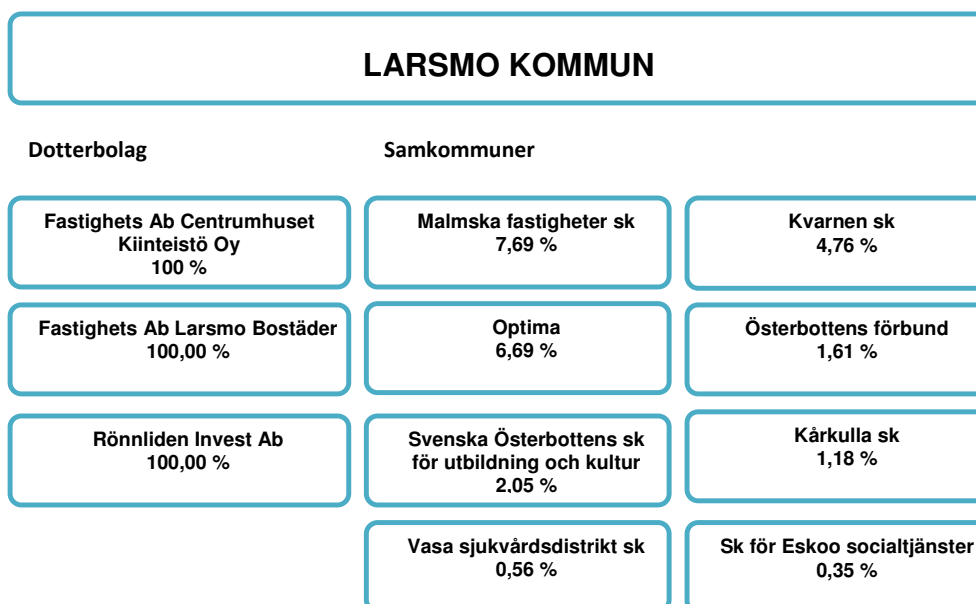
KOMMUNENS TOTALA INKOMSTER OCH UTGIFTER 2017

1000 €

INKOMSTER		UTGIFTER	
Verksamhet		Verksamhet	
Verksamhetsintäkter	3 444	Verksamhetskostnader	29 571
Skatteinkomster	14 985	- Tillverkning för eget bruk	
Statsandelar	13 720	Räntekostnader	19
Ränteintäkter	108	Övriga finansiella kostnader	406
Övriga finansiella intäkter	210	Extraordinära kostnader	
Extraordinära intäkter		Korrektivposter till intern tillförda medel	
Korrektivposter		Förändring av avsättningar	
- Vinster på överlåtelse av tillgångar		- Ökn.(+), minskn. (-) av avsättningar	101
bland bestående aktiva	201	- Förluster vid överlåtelse av tillgångar	
		bland bestående aktiva	
Investeringar		Investeringar	
Finansieringsandelar, investering	385	Investeringsutgifter	10 901
Försäljningsinkomster anl.tillg.	222		
Finansieringsverksamhet		Finansieringsverksamhet	
Minskning av utlåningen		Ökning av utlåningen	
Ökning av långfristiga lån		Minskning av långfristiga lån	1 760
Ökning av kortfristiga lån	11 900	Minskning av kortfristiga lån	
Ökning av eget kapital	-9	Minskning av eget kapital	
Totala inkomster, sammanlagt	45 165	Totala utgifter, sammanlagt	42 757

3.5 Kommunkoncernens verksamhet och resultat

3.5.1 Koncernstruktur

3.5.2 Koncernbokslutet med nyckeltal

3.5.2.1 Koncernresultaträkning och nyckeltal

KONCERNRESULTATRÄKNING OCH NYCKELTAL		
1000 €	2017	2016
VERKSAMHETENS INTÄKTER	9 288,9	8 975,4
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-34 195,9	-33 423,3
VERKSAMHETS BIDRAG	-24 907,0	-24 447,9
SKATTEINKOMSTER	14 984,6	14 898,5
STATSANDELAR	13 720,3	13 703,1
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	-290,4	235,2
Ränteintäkter	109,3	77,7
Övriga finansiella intäkter	221,1	365,3
Räntekostnader	-59,2	-76,5
Övriga finansiella kostnader	-561,7	-131,3
ÅRS BIDRAG	3 507,5	4 388,9
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-2 130,0	-1 989,8
Avskrivningar enligt plan	-2 130,0	-1 989,8
Avskrivningar av engångskaraktär		
Nedskrivningar		
EXTRAORDINÄRA POSTER	17,6	0,0
Extraordinära intäkter	17,8	
Extraordinära kostnader	-0,2	
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	1 395,1	2 399,1
Bokslutsdispositioner	-55,4	-175,8
Minoritetsandelar		
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/UNDERSKOTT	1 339,7	2 223,3
NYCKELTAL	2017	2016
Verksamhetsink./Verksamhetskostnader, %	27,2	26,8
Årsbidrag/Avskrivningar, %	164,7	220,6
Årsbidrag, euro/invånare	666	848
Invånarantal	5 264	5 176

3.5.2.2 Koncernens finansieringsanalys och dess nyckeltal

KONCERNENS FINANSIERINGSANALYS OCH DESS NYCKELTAL

1000 €

	2017	2016
KASSAFLÖDET I VERKSAMHETEN		
Årsbidrag	3 511,3	4 389,0
Extraordinära poster	17,8	
Korrektivposter till internt tillförda medel	77,5	-182,1
Kassaflödet i verksamheten sammanlagt	3 606,5	4 206,9
INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE		
Investeringsutgifter	-12 870,8	-4 383,2
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	405,4	128,4
Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	502,3	270,3
Investeringar sammanlagt	-11 963,1	-3 984,5
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-8 356,6	222,4
FINANSIERINGENS KASSAFLÖDE		
Förändringar i utlåningen		
Ökning av utlåningen	-1 150,5	-140,0
Minskning av utlåningen	0,0	
Förändringar i utlåningen sammanlagt	-1 150,5	-140,0
Förändringar i lånestocken		
Ökning av långfristiga lån	85,6	57,0
Minskning av långfristiga lån	-1 448,9	-1 676,7
Förändring av kortfristiga lån	12 593,0	3 126,3
Förändringar i lånebeståndet sammanlagt	11 229,8	1 506,6
Förändringar i eget kapital	44,6	-13,2
Övriga förändringar av likviditeten		
Förändring av förvaltade medel o förvaltad kapital	0,4	-1,2
Förändring av omsättningstillgångar	16,7	8,2
Förändring av fordringar	-889,3	-515,6
Förändring av räntefria skulder	2696,1	-306,7
Övriga förändringar av likviditeten sammanlagt	1 823,9	-815,3
Finansieringens kassaflöde	11 947,8	538,1
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	3 591,2	760,5
Förändring av likvida medel		
Likvida medel 31.12.	12 700,6	9 105,2
Likvida medel 01.01.	9 109,4	8 344,7
Förändring	3 591,2	760,5
NYCKELTAL		
	2017	2016
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde under 5 år, euro	-9 416,2	-2 140,3
Intern finansiering av investeringar, %	26,4	97,3
Låneskötselbidrag	2,37	2,55
Likviditet, kassadagar	92	83

3.5.2.3 Koncernbalansräkning och dess nyckeltal

AKTIVA	2017	2016	PASSIVA	2017	2016
1000 €					
A BESTÅENDE AKTIVA	52 748,6	40 887,6	A EGET KAPITAL	26 730,3	24 640,8
I IMMATERIELLA TILLGÅNGAR	314,1	463,9	I Grundkapital	8 216,4	8 221,2
1. Immateriella rättigheter	314,1	196,8	I Uppskrivningsfond	147,7	241,6
2. Övr. utgifter med lång verkningstid	0,0	267,1	V Övriga egna fonder	1 612,9	494,8
3. Förskottsbet.o.pågående nyanläggn.	0,0		V Över-/underskott fr. tidigare år	15 413,3	13 459,8
II MATERIELLA TILLGÅNGAR	50 467,5	39 726,1	I Räkenskapsperiod.över-/underskott	1 339,9	2 223,4
1. Mark- och vattenområden	5 533,9	4 955,9	II		
2. Byggnader	35 148,8	25 658,5	B MINORITETSANDELAR		
3. Fasta konstruktioner o. anordningar	7 552,2	6 317,4	C AVSKRIVNINGSDIFF.O.RESERVER	574,7	596,5
4. Maskiner och inventarier	997,1	791,3	1. Avskrivningsdifferens	104,7	125,6
5. Övriga materiella tillgångar	0,0	35,6	2. Reserver	470,0	470,9
6. Förskottsbet.o.pågående nyanläggn.	1 235,4	1 967,4	D AVSÄTTNINGAR	331,4	41,3
III PLACERINGAR	1 967,0	697,6	2. Övriga avsättningar	331,4	41,3
1. Aktier och andelar	1 960,8	691,4	E FÖRVALTAT KAPITAL	160,1	147,9
3. Lånefordringar	0,0	0,4	F FRÄMMANDE KAPITAL	39 549,8	26 950,1
4. Övriga fordringar	6,2	5,8	Långfristigt räntebelagt främm.kap	8 421,3	9 746,7
B FÖRVALTADE MEDEL	139,8	127,6	Långfristigt räntefritt främm.kap	3 070,0	2 741,1
C RÖRLIGA AKTIVA	14 457,9	11 361,4	Kortfristigt räntebelagt främm.kap	27 104,7	11 504,8
I OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	32,1	48,7	Kortfristigt räntefritt främm.kap	953,7	2 957,5
II FORDRINGAR	1 717,3	2 207,4			
Långfristiga fordringar	266,2	409,2			
Kortfristiga fordringar	1 451,1	1 798,2			
III FINANSIELLA VÄRDEPAPPER	10 091,2	8 031,1			
I KASSA O.BANK	2 617,3	1 074,2			
V					
AKTIVA TOTALT	67 346,3	52 376,6	PASSIVA TOTALT	67 346,3	52 376,6

NYCKELTAL	2017	2016
Soliditetsgrad, %	40,4	48,2
Relativ skuldsättningsgrad, %	104,1	71,7
Ackumulerat överskott, 1 000 €	16 753	15 683
Ackumulerat överskott, €/inv.	3 183	3 030
Koncernens lånestock 31.12, 1 000 €	35 526	21 251
Koncernens lån, euro/inv.	6 749	4 106
Koncernens lånefordringar 31.12, 1 000 €	0	0
Invånarantal	5 264	5 176

3.6 Styrelsens förslag till behandling av räkenskapsperiodens resultat

Kommunstyrelsen föreslår att räkenskapsperiodens resultat disponeras enligt följande;

- 8 743,74 euro överförs till Larsmo kommuns stipendiefond, och
- överskottet på 1 170 690,25 euro förs till kontot Räkenskapsperiodens över-/underskott

4. Förverkligande av budgeten

4.1 Förverkligande av driftsdelen

CENTRALVALNÄMNDEN

Verksamhetsidé

Centralvalnämnden, de fyra valnämnderna och valbestyrelsen har hand om arrangemangen och informationen i samband med valen. Kommunen ansvarar även för förhandsröstningen genom avtal med Justitieministeriet.

Mål	Åtgärder	Status
Kommunalval i april	<p>Centralvalnämnden håller ca 7 möten samt organiserar valet så att det sker snabbt, effektivt och korrekt enligt vallagstiftningen.</p> <p>Elektroniska vallängder samt streckodsläsare används vid valet.</p> <p>Förhandsröstningen sker på kommunkansliet.</p>	Färdig

Förhandsröstningen hölls i det nya konferensutrymmet vid biblioteket och även röstningen på valdagen för Holm hölls där.

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	0,00	2 500,00	0,00	2 500,00	0,00	2 500,00
Verksamhetskostnader	0,00	-14 547,91	0,00	-14 547,91	-14 947,72	-399,81
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>0,00</i>	<i>-12 047,91</i>	<i>0,00</i>	<i>-12 047,91</i>	<i>-14 947,72</i>	<i>2 100,19</i>
Avskrivningar enligt plan						
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.						
Ökningar						
Minskningar						
Avskrivningar						
Värde 31.12						

REVISIONSNÄMNDEN

Verksamhetsidé

Revisionsnämnden organiserar granskningen av förvaltning och ekonomi under kommunfullmäktiges mandatperiod. Den bereder ärenden till kommunfullmäktige och bedömer om de mål som fullmäktige har satt upp för verksamheten har förverkligats.

Mål	Åtgärder	Status
Den interna revisionen inom förvaltningen utvecklas och effektiveras.	Revisionsnämnden sammanträder fem gånger och revisionsdagarnas antal är sju.	Färdig ■
Köp av revisionstjänster från OFR-samfund.	Lagstadgad revision enligt avtal. Avtal uppgjort med KPMG Offentliga tjänster Ab för perioden 2016-2018.	Färdig ■

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	0,00			0,00		0,00
Verksamhetskostnader	-9 852,73	-9 524,87	0,00	-9 524,87	-10 492,79	-967,92
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>-9 852,73</i>	<i>-9 524,87</i>	<i>0,00</i>	<i>-9 524,87</i>	<i>-10 492,79</i>	<i>-967,92</i>
Avskrivningar enligt plan						
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.						
Ökningar						
Minskningar						
Avskrivningar						
Värde 31.12						

KOMMUNSTYRELSEN

KOMMUNENS LEDNING OCH ALLMÄN FÖRVALTNING

Verksamhetsidé

Bättre uppföljning av verksamhetsmål samt ekonomi genom förnyade dataprogram.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder	Status
Kommunfullmäktige	Ansvar för kommunens verksamhet och ekonomi och utövar kommunens beslutanderätt gällande kommunstrategin, förvaltningsstadgan, budget och ekonomiplan, ägar- och koncernstyrning, avgifter och arvoden, borgensförbindelser m.m. Antalet ledamöter är 27.	Nya kommunfullmäktige tillträder 1.6.2017. Kommunfullmäktige beräknas hålla 8 möten under året. Utbildningar för de nya förtroendevalda ordnas både intern och externt. Redogörelse för bindningar enligt kommunallagen. Förvaltningsstadgan uppdateras.	Färdig
	Elektroniska möteshandlingar via nytt ärendehanteringssystem	Möteshandlingarna publiceras elektroniskt på en portal för de förtroendevalda som har användarnamn och lösenord till portalen. De förtroendevalda har tillgång till läsplattor.	Färdig
Kommunstyrelsen	Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens förvaltning och ekonomi samt för beredningen och verkställigheten av fullmäktiges beslut och för tillsynen över beslutens laglighet samt den interna kontrollen. Antalet styrelsemedlemmar är 9.	Kommunstyrelsen håller ungefär 22 möten per år, varannan vecka. Under styrelsen finns tre sektioner som har möten vid behov.	Färdig
	Ökad delaktighet för kommuninvånarna	Torgmöte samt företagsträffar ordnas. Nya sociala media utnyttjas för kommunikationen med medborgarna. Enkät riktad till kunder eller kommuninvånare ordnas över olika teman varje år.	Färdig
	Vänortsverksamheten med Klaebu.	Samarbetet fortsätter med personalutbyte och officiella besök med vänorten Klaebu i Norge.	Under arbete
	Förvaltande av stipendiefonder	Årlig utdelning av stipendier för studier på andra stadiet samt för åk 7-9.	Färdig

Kommundirektören	Direktörsavtal	Arbetsfördelningen mellan direktören och kommunstyrelsens ordförande avtalas i direktörsavtal.	Färdig ■
Allmänna avdelningen	Bra ärendehantering	Ett nytt ärendehanteringsprogram tas i bruk från 2017. Möteshandlingarna publiceras på en portal för förtroendevalda och på kommunens webbsidor. Ett nytt system för att förbättra uppföljningen av de strategiska målsättningarna och verksamhetsåtgärderna tas i bruk.	Färdig ■
	Bra, kundvänlig information	Kommunens webbsidor uppdateras och utvecklas kontinuerligt. Kommunen använder även Facebook för att marknadsföra nyheter och kunskörelser.	Färdig ■
	Elektronisk service	Medborgarkonto för elektronisk identifiering via Suomi.fi är öppnat vilket gör att interaktiva blanketter kan utvecklas. Elektronisk arkivering av ärenden och dokument införs enligt arkivverkets anvisningar.	Färdig ■
Information och marknadsföring	Snabbare och bättre information.	Kommunens infotidning utkommer två ggr/år. Infopaketer ges åt nyinflyttade. Sociala medier används.	Färdig ■
	Larsmo mera synligt.	Marknadsföringsmaterial förnyas vid behov. Finland 100 år och Larsmo 150 år uppmärksammas under året. En projektledare anställs för jubileumsåret.	Färdig ■
Ungdomsrådet	Ungdomsrådet tillvaratar de yngres intressen.	Håller möten vid behov. Följer med och deltar i förverkligandet av välfärdsplanen för barn och unga i kommunen.	Färdig ■
Äldrerådet	Äldrerådet tillvaratar de äldres intressen	Lokala och regionala möten. Följer med planen för den äldre befolkningens välbefinnande. Stöd för aktiviteter som stöder välfärden bland de äldre. Förebyggande arbete med sponsoring av fotvård åt äldre samt halkskydd åt 75 år fyllda. Födelsedagsfest med temat Larsmo 150 och Finland 100 år ordnas för de äldre	Färdig ■

Övrig förvaltning	Tillgången till lagstadgade tjänster tryggas.	Skuldrådgivningstjänster samt socialombudsmannatjänster ordnas i samarbete med staden Jakobstad.	Färdig ■
	Bortsprungna husdjur omhändertaras enligt lag.	Köp av tjänster av privat företagare (avtal på 2 år)	Färdig ■
	Kommunens veteraner ges understöd så att de kan bo hemma en längre tid.	Stödformerna är bidrag för personliga hjälpmedel, avgiftsfri plogning, gräsklippningstjänster, ersättning av poliklinikavgifter. Stödformerna gäller även veteranänkor. Veteranfest ordnas i samband med nationella veterandagen 27.4. Finland 100 år temat beaktas.	Färdig ■
	Veteranerna hedras	Underhåll av krigargravarna och minnesstenen vid Holm. Uppvakning på De stupades dag och Självständighetsdagen i samarbete med Larsmo församling.	Färdig ■
Personalförvaltning	Aktiv och välmående personal	Möjlighet till rehabilitering i samarbete med företagshälsovården. Personal som varit anställda minst 4 månader erhåller motionssedlar. Personalrekreation ca 50 €/anställd.	Färdig ■
	Trivsel på arbetsplatsen.	Uppföljning av arbetsklimatet, genomförs vart annat år (2018). Medarbetarsamtal genomförs årligen och uppföljs genom en förfrågan i samband med uppföljning av arbetsklimatet. Regelbundna arbetsplatsmöten.	Färdig ■
	Motiverande lönesättning	Individuell och motiverande lönesättning med möjlighet till personliga tillägg.	Färdig ■
	Tillräckliga personalresurser.	En personalberättelse uppgörs årligen. Förmännen och avdelningscheferna uppdaterar kontinuerligt befattningsbeskrivningarna så att de motsvarar arbetsuppgifterna. Ekonomichef anställs.	Färdig ■

Kommunstyrelsen besökte STH-Steel samt företaget Löfs Måleri. Under hösten hölls en företagarräff på Strandis.

Inget personalutbyte eller officiella besök kunde ordnas med vänorten Klaebu 2017.

Larsmo 150 och Finland 100 år uppmärksammades på många sätt inom förvaltningen och av ungdoms- och äldrerådet. Veteranfest hölls i samband med den fest äldrerådet ordnade för de som fyllde jämna ått under året.

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	142 751,64	154 670,00	0,00	154 670,00	157 810,27	3 140,27
Verksamhetskostnader	-1 219 115,93	-1 457 442,96	17 000,00	-1 440 442,96	-1 359 210,68	81 232,28
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	-1 076 364,29	-1 302 772,96	17 000,00	-1 285 772,96	-1 201 400,41	84 372,55
Avskrivningar enligt plan	-634,53	1 000,00	0,00	1 000,00	0,00	-1 000,00
Anläggningstillgångar Värde						
1.1.	24 298,91	0,00	0,00	0,00	22 581,05	0,00
Ökningar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Minskningar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avskrivningar	-1 717,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Värde 31.12	22 581,05	0,00	0,00	0,00	22 581,05	0,00

SYSSELSÄTTNING

Verksamhetsidé

Effekterna av arbetslöshet lindras genom att kommunen stöder viss tids anställning av arbetslösa, genom att ge stöd för läroavtalsutbildning, skapa sommararbetsplatser åt ungdomar samt ordna lämpliga praktikplatser.

Mål	Åtgärder	Status
Effekterna av arbetslösheten lindras genom kommunens stödåtgärder	Kommunen anställer arbetslösa på viss tid med lönestöd. Målet är att alla som klassas som svårplacerade eller långtidsarbetslösa får en arbetsplats för en viss tid. Kommunen deltar i gemensam verksamhet i regionen för att ordna rehabilitering åt svår-sysselsatta. Platser ordnas åt personer som är i behov av rehabiliterande arbetsverksamhet, antingen inom kommunens enheter eller hos föreningar o.dyl. Larsmo har ingått avtal med Kokkotyö-stiftelsen som har en arbetspunkt i Jakobstad RETRO.	Färdig
Kommunen stöder ungdomars möjlighet att komma in i arbetslivet	Kommunen anställer 40 ungdomar under sommaren. För ungdomar med speciella behov reserveras tre sommararbetsplatser. Praktikplatser erbjuds ungdomarna hela året. Kommunen deltar i det uppsökande ungdomsarbetet och stöder arbetsverkstäder på After Eight.	Färdig
Ungdomarna och de arbetslösa ges god handledning och introduktion i arbetsuppgifterna	Informationsmöte ordnas innan sommar-ungdomarna anställs och handledare utses åt alla. Föreningar har möjlighet att ansöka om sommarungdomar för en månad.	Färdig
Civiltjänstgöring	Civiltjänstgörare erbjuds en kommunplats.	Färdig

Kommunerna i Jakobstadsregionen finansierar RETRO-verksamheten (projekt) till 25 %. Resterande finansiering sker med verksamhetens egna inkomster och statliga projektbidrag. Projektägare är Kokkotyö-stiftelsen. för RETRO finns en styrgrupp där Larsmo är medlem.

Projektägare för INTRO är staden Jakobstad och kommunerna har två gemensamma ansällda, Arbetskraftsmyndigheterna har två. För INTRO finns en styrgrupp där kommunen har en medlem. Andelen svårplacerade som får hjälp via de båda projekten är hög.

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	26 688,38	30 000,00		30 000,00	23 184,15	-6 815,85
Verksamhetskostnader	-116 443,88	-136 362,10		-136 362,10	-127 883,55	8 478,55
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>-89 755,50</i>	<i>-106 362,10</i>	<i>0,00</i>	<i>-106 362,10</i>	<i>-104 699,40</i>	<i>1 662,70</i>
Avskrivningar enligt plan						
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.						
Ökningar						
Minskningar						
Avskrivningar						
Värde 31.12						

LANDSBYGDS- OCH NÄRINGSLIVSUTVECKLING

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder	Status
Kollektivtrafik	Tillräckliga kommunikationer som kan utnyttjas av alla	Kommunen köper anropsstyrd servicetrafik 15 timmar/ vecka som tidigare. Regionbiljettsystemet försvinner och ersätts av ett nytt biljettsystem kallat Waltti.	Färdig
Utvecklande av näringslivet	Concordia fungerar som nyföretagarcentral och är huvudman för utvecklingsprojekt.	Kommunen köper tjänster av näringslivscentralen Concordia. Marknadsföringsåtgärder för Jakobstadsregionen koordineras via Concordia. Kommunen deltar aktivt i tryggnad av flyg- och tågtrafiken.	Färdig
	Öka antalet nya företag med minst fem.	Kommunen stöder nyetableringar genom rådgivning och stödtjänster som Concordia tillhandahåller samt genom att erbjuda företagstomter. Företagsutrymmen byggs primärt av Rönnliden Invest Ab.	Färdig
	Förbättrad kommunikation med näringslivet.	Kommunen ordnar företagarrträffar samt bjuder in företagarepresenter till kommunstyrelsen. Kommunen upprätthåller ett eget register över företagen.	Färdig
	Antalet arbetsplatser ökar årligen med 2 %	Kommunen granskar årligen totala antalet arbetsplatser inom den privata sektorn.	Färdig
Turism	Turismsamarbete	Besöksnäringen utvecklas i samarbete med övriga kommuner och Concordia enligt de riktlinjer som regionens kommuner enas om. Nya webbsidor byggs upp och marknadsföringen sker under benämningen Visit Jakobstad Region.	Färdig
Avbytarverksamhet	Service inom lantbruksnäringen tryggas.	Förmedling samt rådgivning för EU-bidrag och nationella stöd samt avbytarverksamheten sköts genom avtal med Pedersöre kommun.	Färdig

Regionbiljetten	2016	2017
Sålda biljetter	64	52
Antal resor	1 932	1 248
Regionbiljettens pris	75	75

Arbetsplatser i Larsmo	2013	2014	2015
Löntagare	783	842	778
Staten	1	3	0
Kommun	381	398	368
Den privata sektorn	401	440	409
Företagare	154	150	153
Inom området arbetande totalt	937	992	931

(Källa: Statistikcentralen)

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	573,00	1 000,00		1 000,00	496,49	-503,51
Verksamhetskostnader	-151 647,12	-183 500,00		-183 500,00	-144 019,89	39 480,11
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	-151 074,12	-182 500,00	0,00	-182 500,00	-143 523,40	38 976,60
Avskrivningar enligt plan						
Anläggningstillgångar						
Värde						
1.1.						
Ökningar						
Minskningar						
Avskrivningar						
Värde 31.12						

PROJEKTVERKSAMHET OCH EVENEMANG

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder	Status
Egna projekt	Kommunen utvecklar sin verksamhet genom olika typer av projekt.	Kulturprojekt ordnas under året med tema Finland 100 år och Larmsmo 150 år Projektledare anställs i deltid.	Färdig ■
Andel i övriga projekt	Kommunen utvecklar servicen genom att delta i projekt som gagnar kommunen.	Kommunen deltar i olika gemensamma projekt. För finansieringen av LEADER-programmet för landsbygdsutveckling anslås 20 000 euro. För deltagande i övriga projekt anslås 56 000 euro.	Färdig ■
Evenemang	Trivsel och delaktighet för kommuninvånarna.	Vinterkarnevalen ordnas andra lördagen i februari månad. Jubileumsåret uppmärksammas.	Färdig ■

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	0,00	0,00	36 100,00	36 100,00	20 980,00	-15 120,00
Verksamhetskostnader	-53 445,78	-171 574,46	-36 100,00	-207 674,46	-151 720,38	55 954,08
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	-53 445,78	-171 574,46	0,00	-171 574,46	-130 740,38	40 834,08
Avskrivningar enligt plan						
Anläggningstillgångar						
Värde						
1.1.						
Ökningar						
Minskningar						
Avskrivningar						
Värde 31.12						

PLANLÄGGNING

Mål	Åtgärder	Status
Byggandet styrs genom planläggning så att utbudet av tomter motsvarar behovet.	<p>2017 Delgeneralplaner: Bosund, Fagernäs, Finnäs, Risö, Stengärdan</p> <p>Detaljplaner: Brask, Kvarnbacken, Vikarholmen östra, utvidgning av Gammelhagens industriområde. Detaljplanering av Laxgrundet utreds.</p> <p>2018-2019 En generalplan över kommunens hela område uppgörs.</p> <p>Detaljplaner: Brask, Gertruds-Laxgrundet, Nabbsundet, Risöhall.</p>	Under arbete
Boende som bäst	<p>Trivsamma och trygga boendemiljöer skapas genom dialog med invånarna och genom anlåtande av sakkunniga planläggningskon-sulter.</p> <p>Kartläggning av var det skulle vara lämpligt att planera ett fritidsbostadsmässa-område samt en utredning över vad det skulle innebära för Larsmo kommun att vara värdkom-mun för en fritidsbostadsmässa.</p>	Under arbete
Differentierad prissättning av tomter på detaljplan	Tomtpriserna på de olika detaljplaneområdena varierar.	Färdig

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	18 193,50	30 000,00	115 000,00	145 000,00	168 274,38	23 274,38
Verksamhetskostnader	-131 516,61	-235 020,90		-235 020,90	-191 968,10	43 052,80
Netto (Verks.bidrag)	-113 323,11	-205 020,90	115 000,00	-90 020,90	-23 693,72	66 327,18
Avskrivningar enligt plan						
Anläggningstillgångar						
Värde						
1.1.						
Ökningar						
Minskningar						
Avskrivningar						
Värde 31.12						

KOSTHÅLL OCH STÄDSERVICE

Verksamhetsidé

Kosthålllet har hand om måltidsservicen i Larsmo kommun. Kommunens tillredningskök tillreder mat till daghem och förskolor, skolor och till åldringsvårdens olika enheter. På de enheter där det inte finns ett tillredningskök finns ett fördelningskök.

Städservicen producerar all städservice i kommunen kostnadseffektivt och i enlighet fastställd städdimensionering.

Mål	Åtgärder	Status
Tillredning och transporter ordnas effektivt	Verksamheten planeras årligen enligt behoven. Anbud begärs för mattransportertransporter.	Färdig ■
En näringsriktig och varierande kost som matgästerna uppskattar serveras	Variationen skapas genom t.ex. temaveckor. Matgästernas åsikter utvärderas	Under arbete □
God kvalitet på maten.	Kvalitetsgranskning Egenkontrollplaner Kontinuerlig personalfortbildning.	Färdig ■
Mat serveras till ett kostnadseffektivt pris.	Kostservicen tillreder måltider på ett kostnadseffektivt sätt. Vi deltar i gemensamma upphandlingar, både regionalt och genom Kuntahankinnat.	Färdig ■
Städservicen sköts rationellt.	De nya standarderna togs i bruk 1.1.2016. Behövliga justeringar görs då det sker förändringar i verksamheten. Nya enheter dimensioneras vid i bruk tagning enligt samma standarder	Färdig ■
Motiverad och kunnig personal	Personalen får kontinuerlig fortbildning inom sitt område och informationsmöten hålls för att göra personalen delaktig.	Färdig ■

Mål 2: Planeringen av temaveckor inleddes 2017 men verkställs i början av 2018.

Antal måltider	2015	2016	2017
Skolköken	238 021	253 339	255 622
Sandlundens åldringscenter	59 007	58 628	58 445
Sammanlagt	297 028	311 967	314 067

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	1 452 527,65	1 550 984,00	0,00	1 550 984,00	1 539 089,45	-11 894,55
Verksamhetskostnader	-1 457 185,42	-1 526 714,05	0,00	-1 526 714,05	-1 527 373,60	-659,55
Netto (Verks.bidrag)	-4 657,77	24 269,95	0,00	24 269,95	11 715,85	-12 554,10
Avskrivningar enligt plan						
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.						
Ökningar						
Minskningar						
Avskrivningar						
Värde 31.12						

INTERN SERVICE, ALLMÄNNA

Anslaget omfattar IT funktionerna, kopiering, materiallager och telefonfunktioner.

Ett nytt ärendehanteringsprogram togs i produktion från 1.1.2017.

Ett nytt ekonomisystem och löneprogram togs i bruk 2017.

Ett nytt rapporteringsverktyg togs i bruk för att förbättra uppföljningen av budgetmålen.

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	343 751,02	262 370,00		262 370,00	228 766,09	-33 603,91
Verksamhetskostnader	-377 045,05	-273 869,94		-273 869,94	-266 082,42	7 787,52
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>-33 294,03</i>	<i>-11 499,94</i>	<i>0,00</i>	<i>-11 499,94</i>	<i>-37 316,33</i>	<i>-25 816,39</i>
Avskrivningar enligt plan						
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.						
Ökningar						
Minskningar						
Avskrivningar						
Värde 31.12						

FASTIGHETSFÖRVALTNING

Omfattar arrande- och skogsmark.

Mål	Åtgärder	Status
Kommunen utarrenderar tomter för egnahems-, par- och radhus samt industrifastigheter. Tomterna kan inlösas efter att de bebyggts.	Kommunstyrelsen fastställer årligen en förteckning över de tomter som kan utges. Årligen räknas med att ca 10 tomter arrenderas eller reserveras.	Färdig ■
Kommunens mark- och skogsinnehav sköts och underhålls enligt skogsbruksplanen så att framtida avkastningar tryggas.	Kommunens skogar gallras, avverkas och planteras enligt riktlinjerna i skogsbruksplanen.	Färdig ■

12 arrendeavtal uppgjordes gällande detaljplanetomter. Inga industritomter utarrenderades. 9 tomter på detaljplan har inlöst. Reserveringsavtalens antal var 5.

Försäljningsvinsten av mark var 201 091 € och försäljningen av skog 49 968 €.

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	394 124,34	334 190,00		334 190,00	443 527,00	109 337,00
Verksamhetskostnader	-40 490,92	-36 150,00		-36 150,00	-36 248,21	-98,21
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>353 633,42</i>	<i>298 040,00</i>	<i>0,00</i>	<i>298 040,00</i>	<i>407 278,79</i>	<i>109 238,79</i>
Nedskrivningar	0,00				0,00	0,00
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.	4 378 391,22				4 692 298,24	
Ökningar	352 403,28				281 862,00	
Minskningar	-38 496,26				-20 856,33	
Nedskrivningar	0,00					
Värde 31.12	4 692 298,24				4 953 303,91	

INTEGRATION AV INVANDRARE

Kommunen samarbetar med Jakobstadsregionen och upprätthåller en gemensam integrationsenhet med staden Jakobstad som värdkommun. Enheten leds av en integrationskoordinator och till enheten hör även hand- ledare och socialarbetare. Tolkjänster köps eller så anställer enheten tolkar vid behov.

Integrationsenheten ger service åt både kvotflyktingar och asylsökande sam andra som kommit som utlänning- ar till Finland. En integrationsport har upprättats.

Jakobstadsregionen har avtal om att ta emot ca 100 kvotflyktingar per år. Kvotflyktingarna placeras i kommu- nerna där man hittar lämpliga bostäder. Till Larsmo anlände under år 2017 fyra nya familjer (17 personer).

Staten beviljar kalkylmässigt stöd i fyra år till kommunerna som tar emot kvotflyktingar.

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	104 989,70	105 000,00		105 000,00	152 721,79	47 721,79
Verksamhetskostnader	-65 712,01	-124 000,00		-124 000,00	-24 366,98	99 633,02
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>39 277,69</i>	<i>-19 000,00</i>	<i>0,00</i>	<i>-19 000,00</i>	<i>128 354,81</i>	<i>147 354,81</i>
Avskrivningar enligt plan						
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.						
Ökningar						
Minskningar						
Avskrivningar						
Värde 31.12						

KÖPMANHOLMEN

Verksamhetsidé

Köpmanholmen fungerar som kommunens rekreationsområde samt som knutpunkt för turismen sommartid.

Caféverksamheten är budgeterad att visa ett nollresultat medan den övriga verksamheten (underhåll av området) visar minusresultat. Fokus de närmaste åren läggs på att öka kundernas antal och öka omsättningen.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder	Status
Restaurangverksamhet	Ökat kundantal	Effektivare marknadsföring med bl.a. ny hemsida och direktmarknadsföring åt grupper. Förstoring av köket genom att utnyttja gamla kansliet.	Färdig
	Caféverksamhetens lönsamhet förbättras	Personalkostnaderna hålls nere genom köptjänster och förenklat koncept. Genomtänkt sortiment som minimerar livsmedelskostnaderna. Satsning på utbildning av personalen.	Färdig
Övrig verksamhet	Rekreationsområde som betjänar allmänheten	Området hålls snyggt och underhålls. Byggnader på det s.k. gamla området underhålls.	Färdig
	Förbättra tillgängligheten	Förundersökning för förverkligande av gångbro.	Under arbete

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	64 336,22	68 000,00		68 000,00	69 517,03	1 517,03
Verksamhetskostnader	-112 536,50	-108 387,44		-108 387,44	-118 692,23	-10 304,79
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>-48 200,28</i>	<i>-40 387,44</i>	<i>0,00</i>	<i>-40 387,44</i>	<i>-49 175,20</i>	<i>-8 787,76</i>
Avskrivningar enligt plan	-1 428,85	-1 540,00		-1 540,00	-1 533,76	6,24
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.	10 198,63				24 531,42	
Ökningar	52 538,81					
Minskningar	-36 777,17					
Avskrivningar	-1 428,85				-1 533,76	
Värde 31.12	24 531,42				22 997,66	

KONCERNBOLAGEN

Mål	Åtgärder	Status
Fastighets Ab Larsmo Bostäder är ett helägt dotterbolag till Larsmo kommun. Bolagets förverkligar kommunens strategi om ett tillräckligt utbud av bostäder och olika boen- deformer genom att vid behov bygga nya hyresfastigheter i de olika kommundelarna.	Byggandet av hyreshus med 12 bostäder i Holm inleds. Planeringen av ett hyreshus med 10 bostäder på Storströmmen inleds.	Färdig
Hyresbostäderna skall vara välskötta och inomhusklimatet i lokaliteterna skall vara bra. Bostäderna behöver vara attraktiva på hyresmarknaden.	Indikator: uthyrningsprocent av lägenhetsytan/antalet bostäder Antalet hyresbostäder som bolaget förvaltar är 113 st. per 31.12.2017 Indikator: 85,66 % uthyrda under 2017	Färdig
Rönnliden Invest Ab är ett helägt dotterbolag till Larsmo kommun. Bolaget förverkligar kommunens strategi om ett tillräckligt utbud av utrymmen för nyetableringar genom strategiskt delägarskap eller byggande av nya företagsutrymmen.	Tandkliniken och fastigheten Rönnliden i Bosund friställs i.o.m. att hyresgästerna flyttar ut under året. Tandkliniken säljs till kommunen. Fastigheten Rönnliden ombyggs eller säljs. Medverkan i utvecklandet av BTC så att nejdens båtindustri kan utvecklas och arbetsplatserna tryggas. Fungera som aktiv part gällande byggande/förvärvande av företagsutrymmen. Indikator: uthyrningsprocent av lägenhetsytan (98,4)/ antalet lokaler (91,1), antalet arbetsplatser i uthyrda lokaler (187) 31.12. 100 % uthyrt 31.12.	Färdig

RÄDDNINGSVÄSENDET

Verksamhetsidé

Räddnings- och släckningsuppdrag utförs snabbt och effektivt.

Den regionala räddningsnämnden har ingått avtal med kommunens två avtalsbrandkårer, vilka är Larsmo 24 som är stationerad i Holm och Bosund 25 som finns i Bosund.

Mål	Åtgärder	Status
Räddningsenheten är snabbt på plats.	Utryckningstiden inom riskområde II är 5 min. efter alarm.	Färdig
Utryckningspersonalen har yrkeskunskap på hög nivå.	Inom det regionala räddningsverket anslås tillräckligt med medel för utbildning av personal. Kommunen ansvarar för fastighetskostnaderna för brandkårerna i Holm och Bosund.	Under arbete
Modern och ändamålsenlig utrustning.	Kontinuerlig anskaffning av nytt material.	Färdig
Kostnaderna skall inte överskrida landets genomsnitt	Resurserna samordnas inom det regionala räddningsverket för att effektivera verksamheten.	Färdig
Rättvis kostnadsfördelning.	Avtalet gällande räddningsverksamheten utvärderas.	Under arbete

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	0,00					0,00
Verksamhetskostnader	-267 795,46	-313 739,00		-313 739,00	-278 608,98	35 130,02
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>-267 795,46</i>	<i>-313 739,00</i>	<i>0,00</i>	<i>-313 739,00</i>	<i>-278 608,98</i>	<i>35 130,02</i>
Avskrivningar enligt plan	-13 762,20	-8 960,00		-8 960,00	-15 073,66	-6 113,66
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.	22 281,41				31 092,21	
Ökningar	22 573,00				33 952,00	
Minskningar	0,00					
Avskrivningar	-13 762,20				-15 073,66	
Värde 31.12	31 092,21				49 970,55	

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRD

Hälsovård

Social- och hälsovårdsverket har fungerat sedan år 2010.

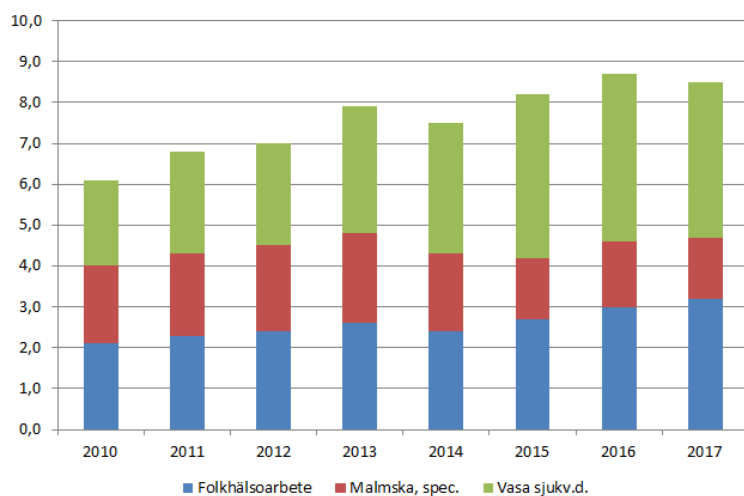
Social- och hälsovårdsverket producerar service inom primärhälsovård, grundläggande specialiserad sjukvård, socialomsorg, äldreomsorg och miljöhälsovård i syfte att främja befolkningens välbefinnande och hälsa i samarbetskommunerna samt att förebygga social otrygghet och negativa verkningar orsakade av sjukdomar och en ohälsosam miljö.

Mål	Åtgärder	Status
Bestämmelserna om vårdgaranti och fataljetider uppfylls till 100 %.	Uppföljning av tillgången på service.	Färdig ■
100 % av patienterna upplever att de varit delaktiga i planeringen av sin vård och att de blivit hörda och vänligt bemötta	Patient och klientenkäter för att följa upp detta	Färdig ■
En modell för sektoröversridande servicehandledning minskar äldre personers jourbesök och förebygger behovet av barnskydd.	Mätning av antalet jourbesök, återbesök och nyregistrerade barnskyddsklienter.	Färdig ■
Minskning av personalens sjukfrånvaro	Frånvarostatistik, uppföljning	Färdig ■

Den 1.2.2017 öppnade Larsmo välfärdsstation i nya utrymmen i Holm. Bosund mottagning stängdes och verksamheten flyttades till Holm.

Larsmo kommun hör till Vasa sjukvårdsdistrikt som ansvarar för anordnandet av specialistsjukvården.

Utvecklingen av hälso- och sjukvårdskostnaderna 2010-2017:

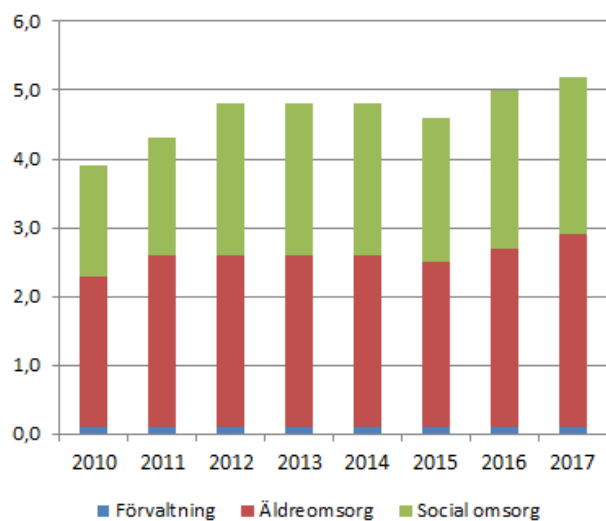

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	0,00			0,00		0,00
Verksamhetskostnader	-8 571 496,65	-8 749 000,00		-8 749 000,00	-8 477 031,73	271 968,27
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	-8 571 496,65	-8 749 000,00	0,00	-8 749 000,00	-8 477 031,73	271 968,27
Avskrivningar enligt plan						
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.						
Ökningar						
Minskningar						
Avskrivningar						
Värde 31.12						

Socialvård

Socialvården omfattar social omsorg och äldreomsorg. Ansvarsområden inom äldreomsorgen är servicehandledning, seniorcenter, vård i hemmet, serviceboende och åldringshem. Social omsorg avser handikappomsorg, familjeservicecentralen och vuxensocialarbete.

Utvecklingen av socialvården kostnader 2010-2017:

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Verksamhetskostnader	-4 942 474,39	-4 959 830,00		-4 959 830,00	-5 192 368,69	-232 538,69
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	-4 942 474,39	-4 959 830,00	0,00	-4 959 830,00	-5 192 368,69	-232 538,69
Avskrivningar enligt plan						
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.						
Ökningar						
Minskningar						
Avskrivningar						
Värde 31.12						

Social- och hälsovård, Larsmo kommun	Budget 2017	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Allmän förvaltning tot.	760	656	917
Utvecklingsenheten tot.	4 700	2 298	1 976
Administration, äldreomsorg tot.	137 000	123 050	118 117
Seniorcenter tot.	30 180	25 920	48 168
Vård i hemmet tot.	631 720	760 454	559 614
Serviceboende tot.	1 657 220	1 826 235	1 759 732
Åldringshem tot.	43 000	32 520	23 500
Långvård, köptjänster tot.	71 250	11 314	38 261
Geriatrici tot. (ingår under Allmän medicin)	30 000	0	24 430
Service för handikappade tot.	457 000	411 974	458 357
Serviceboende, köptjänster tot.	1 106 000	1 096 119	1 008 601
Anstaltstjänster för handikappade tot.	153 000	158 005	148 786
Sysselsättning för handikappade tot.	16 000	12 177	7 261
Anstalts- och familjevård inom barnskyddet tot.	355 000	162 346	334 493
Barnskydds- och familjearbete tot.	154 000	232 704	140 846
Övriga öppenvårdstjänster för barn och familjer tot.	0	180 026	96 583
Utkomstskydd tot.	68 000	41 987	73 197
Vuxensocialarbete tot.	45 000	46 160	0
Socialvård tot.	4 959 830	5 123 945	4 941 146
Elev- och studerandevård tot.	30 000	588	21 795
Primärhälsovård tot.	1 890 000	1 793 979	1 800 496
Allmän medicin tot.	195 000	358 100	290 554
Munhälsovård tot.	572 000	590 597	488 031
Mental- och beroendevård tot.	391 000	426 666	352 681
Miljöhälsovård tot.	85 000	80 959	82 462
Malmska, specialistsjukvård tot.	1 461 000	1 539 596	1 642 713
Vasa centralsjukhus tot.	4 125 000	3 754 970	4 018 963
Hälsovård tot.	8 749 000	8 545 455	8 572 824
	13 708 830	13 669 400	13 513 970

(Uppgifterna för 2016 och 2017 är inte direkt jämförbara p.g.a. ändringar i kostnadsuppställning. Ändringar har gjorts både före och under räkenskapsåret.)

SMÅBARNSPEDAGOGIK OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHET

Verksamhetsidé

Förvaltningen skall handha den allmänna förvaltning, budgetuppföljning samt ekonomisk redovisning inom småbarnspedagogik för barn 1-6 år samt skolelevernas morgon- och eftermiddagsverksamhet.

Lagen om småbarnspedagogik (36/1973) styr verksamheten för barn 1-6 år.

Med småbarnspedagogik avses en systematisk och målinriktad helhet som består av fostran, undervisning och vård av barn 1-6 år och i vilken i synnerhet pedagogiken betonas. Målet med småbarnspedagogiken är att stöd barnets uppväxt, utveckling och lärande samt att främja barnets välbefinnande.

Sakkunnigt ämbetsverk för barnpedagogiken är Utbildningsstyrelsen.

Plats erbjuds åt barn som är i behov av småbarnspedagogik i enlighet med lagen om småbarnspedagogik. Alla bar i Larsmo 1-5 år har rätt till småbarnspedagogik minst 20h/v.

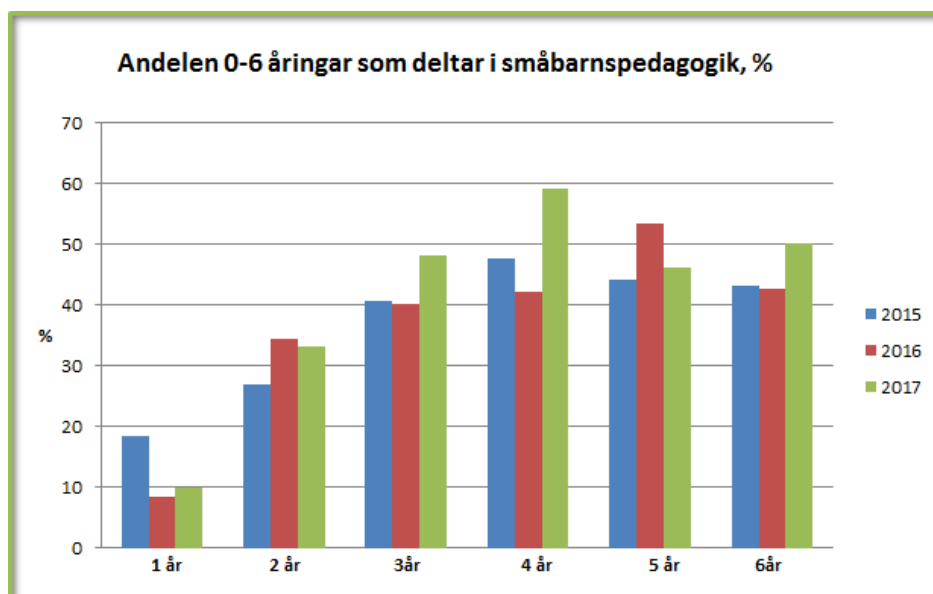
Skoleleverna i åk 1-2 erbjuds morgon- och eftermiddagsverksamhet.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder	Status
Barnpedagogik förvaltning	Nya grunder för småbarnspedagogik utarbetas av Utbildningsstyrelsen. De lokala grunderna för småbarnspedagogik utarbetas 2016-2017	Nya grunder för småbarnspedagogik utarbetas regionalt med två representanter i arbetsgruppen från Larsmo kommun. Arbetsmötet hålls regionalt 2 ggr/mån.	Färdig ■
	Larsmo kommun deltar i ett projekt finansierat av utbildningsstyrelsen där målsättningen är att utveckla ledarskapet inom den småbarnspedagogiska verksamheten. Projektet pågår fram till 31.12 2017.	Utvecklandet av ledarskapet för förmän inom småbarnspedagogiken genom handledning och riktad fortbildning	Under arbete □
Småbarnspedagogik barn 1-6 år	Nya grunder för småbarnspedagogik. Alla enheter i Larsmo arbetar utgående från lagen om småbarnspedagogik och dess 10 målsättningar	Grunderna för småbarnspedagogik tas i bruk och implementeras på alla enheter via olika former av personalfortbildning och studiecirklar.	Under arbete □
	I kommunen bör man kunna erbjuda tillräckligt antal platser för barn 1-5 år.	Ny verksamhet inleds i Bosund by, 60 platser för barn 1-5 år. Samtidigt stängs 4 gruppfamiljedaghem i kommunen.	Färdig ■
	Ny utrymme tas i bruk för dagvård före/efter förskolan i Bosund i samband med att Bosund förskola färdigställs hösten 2017.	Ändamålsenliga utrymme i närhet till skolan tas i bruk för 6-årsverksamheten samt ev. skolbarnen åk 1-2.	Färdig ■
	Tyngdpunkten inom småbarnspedagogiken i Larsmo bör ligga på utevistelse och rörelse och bygga på upptäckarglädje hos barnet. Rekommendationen är motion och rörelse 3h/dag.	Barnen i Larsmo vistas utomhus minst 3 h/dag under hela verksamhetsåret, både som fri lek och i ledd pedagogisk verksamhet.	Under arbete □

Morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolbarn åk 1-2	Enligt L om grundläggande utbildning erbjuds alla barn åk 1-2 möjlighet att delta i verksamheten om/då vårdnadshavarna arbetar/studerar	Antalet närvarobesök mäts och redovisas.	Färdig
	Implementering av styrdokument för verksamheten så att personalen på enheterna tillämpar innehållet i dokumenten i den dagliga verksamheten.	Regelbundet personalmöten 1 gång/ månad tillsammans med eftiskoordinator och barnomsorgschef.	Under arbete

	2015	2016	BU 2017	BS 2017
Daghemmen				
Antal heldagsplatser	116	140	140/200	200
Antal närvarodagar/heldagar	16 378	17 218	37 000	22 680
Euro/närv.dag (heldag)	63,75	63,75	39,01	61,90
Eftisverksamhet				
Antal platser/förskolebarn	45	44	50	61
Antal platser/ skolbarn	69	69	60	66
Antal närvarodagar	11 388	11 310	14 000	13 026
Euro/närv.dag	16,09	20,57	15,31	21,13
Specialdagvård				
Antal barn med spec.behov	33	78	25	73
Antal besök (jobbat med enskilt barn)	265	409	220	356
Besök i grupper (handledning)	62	79	60	37
Parkverksamhet				
Antal familjer	65	63	70	112
Antal barn	106	99	120	160
Antal familjebesök/barnbesök	1 202	1 194	1 300	1 583
Familjedagvård				
Antal platser	22/26	32	28	20
Antal närvarodagar	3 317	3 892	4 200	3 136
Euro/närvarodag (netto)	54,34	59,97	49,05	59,05
Gruppfamiljedaghem				
Antal platser	32/40	40	40/8	40/8
Antal närvarodagar	5 590	5 834	4 100	2 444
Euro/närvarodag (netto)	70,03	89,90	80,57	122,07
Hemvårdsstöd för barn				
Antal stödmottagare	196	167	180	178
Euro/stödmottagare	4 296,57	4 745,29	4 682,39	4 179,08
Utgifter, 1000 euro	842,00	793,00	800,00	744,00

Parkverksamhet i Näs och Furuholmen 3 dagar/v. fr.o.m. augusti 2017-
Tre gruppfamiljedaghem stängde i juni 2017.
Ett gruppfamiljedaghem stängde i december 2017.

Antalet födda varierar mellan 122 och 96 per år.

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	480 900,42	590 324,00		590 324,00	511 202,32	-79 121,68
Verksamhetskostnader	-3 513 810,02	-3 811 128,52	-11 500,00	-3 822 628,52	-3 643 536,23	179 092,29
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>-3 032 909,60</i>	<i>-3 220 804,52</i>	<i>-11 500,00</i>	<i>-3 232 304,52</i>	<i>-3 132 333,91</i>	<i>99 970,61</i>
Avskrivningar enligt plan	-11 824,48	-11 820,00		-11 820,00	-15 713,16	-3 893,16
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.	46 312,55				34 488,07	
Ökningar	0,00				56 098,18	
Minskningar	0,00					
Avskrivningar	-11 824,48				-15 713,16	
Värde 31.12	34 488,07				74 873,09	

FÖRVALTNING, BILDNING

Verksamhetsidé

Handhavande av skolväsendets allmänna förvaltning, budgetuppföljning, redovisning av ekonomisk och statistisk natur till myndigheter samt skolskjutsning, special-, flykting- och musikundervisning samt förskoleundervisning.

Mål	Åtgärder	Status
Kvalitetsnivån inom verksamhetsenheterna följs upp i form av ett regionalt samarbete.	Fortsatt utvärdering i enlighet med kvalitetskriterierna med hjälp av det elektroniska verktyget Webropol.	Under arbete
Relevant fortbildning för att säkerställa personalens kompetens och trivsel på arbetsplatsen	Enhetligt system för uppföljning av de anställdas fortbildning. 3 dagar/år för undervisningspersonalen. Fortbildningen styrs upp enligt den kommunala skolutvecklingsplanen.	Färdig
Skolutvecklingsarbete inom det finlands-svenska skolväsendet på nationell nivå under ledning av UBS (Utbildningsstyrelsen).	Deltagande i minst två träffar per termin med skoladministratörer från hela Svenskfinland.	Färdig

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	0,00	0,00			82,73	82,73
Verksamhetskostnader	-113 487,02	-128 258,45		-128 258,45	-111 188,91	17 069,54
Netto (Verks.bidrag)	-113 487,02	-128 258,45	0,00	-128 258,45	-111 106,18	17 152,27
Avskrivningar enligt plan						
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.						
Ökningar						
Minskningar						
Avskrivningar						
Värde 31.12						

GRUNDSKOLAN

Verksamhetsidé

Skolan skall erbjuda den allmänbildning som varje barn har rättighet till. Dess uppgift är att främja allsidig personlighetsutveckling hos de unga och att stödja dem så att de får de färdigheter de behöver för fortsatta studier och yrkesval. Ytterligare skall skolan, genom att beakta elevernas individuella olikheter, skapa förutsättningar för dem att på ett positivt sätt växa in i samt verka i samhället.

Fr.o.m. 1.8.2016 tas den nya läroplanen i bruk liksom timresursberäkningen enligt ny timplan. Kommunfullmäktige beslutar om timresursramen och nämnden för barnomsorg- och bildning beslutar om fördelningen av den givna timresursen mellan skolorna åk 1-6.

Skolskjuts beviljas elever i förskolan samt elever i åk 1-3 med över 3 km skolväg och i åk 4-9 med över 5 km skolväg.

Elevströmningarna styrs så att skolornas användningsgrad optimeras.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder	Status
Förskolan för 6-åringar	Implementering av den nya läroplanen	Rektorerna för respektive förskola ansvarar för att innehållet i den nya läroplanen förverkligas.	Färdig
	Prioritering av utepedagogik och finska	Mer tid av förskoledagen tillbringas utomhus. Finska används i den dagliga verksamheten, sagostunder, visor, lekar etc.	Under arbete
	Fortsatt utveckling av det sektorövergripande arbetet	Förskollärarna deltar i gemensamma planeringsmöten med personal från dagvård, skola, rådgivningsbyråerna samt social- och hälsovården.	Under arbete
	Alla sexåringar erbjuds plats i förskolan.	Antalet platser beräknade för 2017 är 124 (ev. upp-skovsbarn tillkommer).	Färdig
Grundläggande utbildning, allmänundervisning samt spec. undervisning, åk 1-9	Implementering av den nya läroplanen	Rektorerna ansvarar för att innehållet i den nya läroplanen förverkligas.	Färdig
	Utvecklande av undervisningsmetoder i finskaundervisningen	Den stadieövergripande arbetsgrupp som tillsatts ansvarar för detta i samarbetet med de lärare som undervisar i finska. Benchmarking för att få "best practice".	Under arbete
	Hög kvalitet på specialundervisningen	Speciallärarna utökar samarbetet över stadiegränserna, liksom det sektoröverskridande samarbetet. Utökat samarbete med hemmen.	Under arbete

	Utveckling av skolornas lärmiljöer	Fokus på hur undervisningen kan göras annorlunda i klassrummet och även hur undervisningen kan äga rum utanför klassrummet.	Under arbete
	Utveckling av skolornas lärmiljöer	Skolorna deltar i projektet "Rörelse i skolan".	Färdig

Antalet förskolelever hösten 2017 var något högre än budgeterat, 127 st.

Omorganiseringen av förskoleverksamheten möjliggör en smidigare övergång från förskolan till åk 1 och åk 2. Vid nyanställning av förskollärare anställs timplärare i huvudsyssla, PeM, som ansvarig pedagog och läraren kan därmed följa med förskolegruppen upp till åk 1 och åk 2, vilket innebär en god pedagogisk helhet.

Elever i egna skolor	2015	2016	BU 2017	BS 2017
Förskola, 31.12.				
euro/elev	5 818	5 826	6 256	4 898
Elevantal	102	96	122	127
Åk 1-6, 31.12				
euro/elev	7 055	7 110	7 002	7 023
Basgrupper	34	33	33	32
Elevantal, totalt	584	591	589	583
Bosund	153	146	143	138
Näs	132	141	142	142
Holm	161	172	167	166
Risö	138	132	137	137
Åk7-9, 31.12.				
euro/elev	11 164	11 039	10 325	10 290
Basgrupper	15	15	16	16
Elevantal	247	250	259	265

Elever i övriga kommuner	2016	BU 2017	BS 2017
Åk 0-6, 31.12			
Fi, Jakobstad	8	4	4
Sv, Jakobstad	1	5	4
Åk 7-9, 31.12.			
Fi, Jakobstad	3	5	5
Sv, Jakobstad	0	6	6
Åk 0-9, Specialundervisning			
Fi, spec.klass, Jakobstad	0	1	1
Sv, spec.klass, Jakobstad	14	13	13
Åk 1-6, Språkbudsskola			
Sv, Fi, Jakobstad	3	2	0,5

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	232 097,06	17 900,00		17 900,00	135 413,87	117 513,87
Verksamhetskostnader	-8 434 779,80	-8 351 927,40		-8 351 927,40	-8 280 799,02	71 128,38
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>-8 202 682,74</i>	<i>-8 334 027,40</i>	<i>0,00</i>	<i>-8 334 027,40</i>	<i>-8 145 385,15</i>	<i>188 642,25</i>
Avskrivningar enligt plan	-17 471,18	-15 880,00	0,00	-15 880,00	-18 188,85	-2 308,85
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.	63 232,74				45 761,56	
Ökningar	0,00				29 321,19	
Minskningar	0,00					
Avskrivningar	-17 471,18				-18 188,85	
Värde 31.12	45 761,56				56 893,90	

ANDRA STADIETS UTBILDNING OCH ÖVRIG BILDNING

Bidrag för skjutsningskostnaderna åt elever på andra stadiet, med under 10 km skolväg, ingår i anslaget. Självrisken är 43 euro/mån.

Övrig bildning omfattar studier inom Arbetarinstitutet, Kronoby folkhögskola/Kvarnen samt Musikinstitutet. Ett mångsidigt kursutbud utvecklas med beaktande av alla befolkningsgrupper och ålderskategorier.

Elever i II-stadiet, 20.9.	2015	2016	2017
Gymnasier	96	91	83
Yrkesutbildande skolor			
Optima		133	118
Yrkesakademin, YA		49	43
Yrkehögskolor			
NOVIA			85

Fri bildning	2015	2016	BU 2017	BS 2017
Kvarnen				
Euro, totalt	8 231	11 394	10 000	10 389
Antal studieveckor	108	163	128	104
euro/sv	77	70	78	100
Jakobstads arbetarinstitut				
Euro, totalt	21 191	39 968	22 000	37 535
Antal timmar	1 444	1 483	1 455	1 333
euro/h	15	27	15	29
Musikinstitutet i Jakobstad				
Euro, totalt	38 120	36 863	46 200	37 146
Antal elever	24,5	27	27	28,5
euro/elev	1 530	1 365	1 711	1 303

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	0,00	0,00		0,00		0,00
Verksamhetskostnader	-90 253,95	-82 000,00		-82 000,00	-94 398,70	-12 398,70
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>-90 253,95</i>	<i>-82 000,00</i>	<i>0,00</i>	<i>-82 000,00</i>	<i>-94 398,70</i>	<i>-12 398,70</i>
Avskrivningar enligt plan						
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.						
Ökningar						
Minskningar						
Avskrivningar						
Värde 31.12						

KULTURVERKSAMHET

Biblioteken

Det allmänna biblioteket bör erbjuda sina låntagare möjlighet till både kunskap och förströelse genom att ge alla kommunens invånare tillgång till det slag av biblioteksmaterial de är i behov av.

Kommunbiblioteket strävar till att så många som möjligt av kommunens invånare använder bibliotekets olika tjänster.

Allmän kultur

Öka trivseln i kommunen och stärka känslan för den egna identiteten samt att stimulera invånarnas sinnen för kulturella värderingar och verksamheter.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder	Status
Biblioteken	Fortsatt effektivisering av biblioteksverksamheten	I bruktagandet av det nya biblioteket i Centrumhuset förutsätter en mångsidig informationsverksamhet, t.ex. via webbsidan, informationsblad och pressmeddelanden. Prioritering av ämnesordsindexering av faktaböcker. Utvecklande av den nya integrerade och interaktiva gemensamma webbportalen för Fredrikabiblioteken.	Färdig
	Utveckling av samarbetet med skolorna	Cronhjelmsskolan behöver ett eget skolbibliotek eftersom huvudbiblioteket flyttar ut. Deltagande i ett stadieövergripande läsprogram. Undervisning i biblioteksanvändning för de lägre årskurserna. Samarbetet med skolornas biblioteksansvariga utvecklas.	Under arbete
	Verksamheten för yngre barn fortsätter och utvidgas.	Regelbundna sagostunder för yngre barn ordnas samt teaterföreläsningar som riktar sig till små barn köps in.	Färdig
Allmän kultur	Utbudet av kulturevenemang varierar.	Utökad samarbete med kulturbyråerna i grannkommunerna. I de nya biblioteksutrymmena ordnas mindre evenemang som t.ex. författarkväll, musikafton o.dyl. med en "smalare" publik.	Färdig
	Utdelning av 4 kulturstipendier till barn och ungdomar.	Förslag på kulturstipendier inbegärs från skolor och kulturföreningar, samt med annons i ÖT.	Färdig
	Uppmärksammande av "Finland 100 år" samt "Larsmo 150 år"	Evenemang i samarbete med skolor, daghem och föreningar.	Färdig

Kulturverksamhet	2015	2016	BU 2017	BS 2017
Bibliotek				
Besök	47 300	38 800	50 000	60 528
Utlåning	107 000	106 700	107 000	114 347
Låntagare	1 780	1 750	1 875	2 087
Euro/lån	2,70	2,84	4,14	4,02

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	5 518,03	1 000,00		1 000,00	28 507,32	27 507,32
Verksamhetskostnader	-389 382,22	-480 794,45		-480 794,45	-528 242,19	-47 447,74
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>-383 864,19</i>	<i>-479 794,45</i>	<i>0,00</i>	<i>-479 794,45</i>	<i>-499 734,87</i>	<i>-19 940,42</i>
Avskrivningar enligt plan	-2 117,73	-33 590,00		-33 590,00	-31 749,18	1 840,82
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.	10 306,72				20 600,86	
Ökningar	12 411,87				148 732,38	
Minskningar	0,00					
Avskrivningar	-2 117,73				-31 749,18	
Värde 31.12	20 600,86				137 584,06	

FRITIDSVERKSAMHET

Verksamhetsidé

Kommunens invånare erbjuds ett kontinuerligt och varierat utbud av fritidsservice inom ramen för tillgänglig resurs. Serviceutbudet beaktar kommunens sociala, kulturella och geografiska miljö. Verksamheten samordnas med rådande lagstiftning och föreningsverksamheten stöds. Frivilligverksamheten och egen aktivitet uppmuntras inom sektorns ansvarsområden.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder	Status
Anläggningar	Idrotts- och friluftsanläggningarna, 18 st., förvaltas kostnadseffektivt och kvalitetsmedvetet.	Kontinuerligt och förebyggande underhåll utförs regelbundet vid de olika anläggningarna. Besiktningar och myndighetsgranskningar utförs. Riskbedömnings- och säkerhetsplanerna involveras i verksamheten. Anläggningarna skall vara säkra och trygga. Ibruktage av varm maskinhall för spårmaskinen. Byggande och ibruktage av den nya konstgräsplanen. Underhåll enligt garantibestämmelsernas driftsdagbok. Anskaffning av underhållsutrustning.	Färdig ■
	Anläggningarnas användningsgrad estimeras.	Anläggningarnas besöksantal mäts där det är möjligt och ändamålsenligt.	Färdig ■
Ungdomsverksamhet	Prioritera utvecklingsarbetet i samarbete med andra organisationer, grupper, företag.	Mötesplatser och arenor för ungdomar upprätthålls. Anordnande av regelbundna aktiviteter, klubbverksamhet, fritidsveckor, resor m.m. Underlätta förverkligandet av nya verksamhetsidéer genom att upplåta resurser i form av lokaler för bedrivande av fritidsverksamhet för barn och unga. Skapa aktiviteter som främjar en ökad trivsel och folkhälsa särskilt hos ungdomar. Upprätthålla arbetsformer och klubbverksamhet för ungdomar som ej deltar i föreningsverksamhet.	Färdig ■
	Lättillgängliga aktivitetsutrymmen upprätthålls.	Aktivitetsutrymmen erbjuds i kommunens tre fritidsgårdar.	Färdig ■
	Ledarfunktionerna utvecklas.	Aktiviteter skapas där ungdomar på ett naturligt sätt kan ta ansvar som ledare. Fritidsledare för klubbar och aktiviteter anställs på timbasis.	Färdig ■
	Uppsökande ungdomsverksamhet	Deltagande i det regionala uppsökande ungdomsarbetet.	Färdig ■

	Regional verksamhet	Deltagande i regionala arbetsgrupper för sektorövergripande samarbete mellan lokala myndigheter.	Färdig ■
Övrig fritidsverksamhet	Fritidsservicen utvecklas och upprätthålls.	Fritidsbyråns egen service och samarbetsprojekt med övriga aktörer inom fritidssektorn i kommunen fortgår aktivt. Uppmuntran till eget skapande och delaktighet fortgår.	Färdig ■
	Informationen på kommunens webbplats.	Utveckling av fritidssektorns och ungdomsinformationsbankens elektroniska information.	Under arbete ■
	Det totala antalet noterade besök/deltagande i kommunal fritidsverksamhet överstiger 35 000.	Ett varierat utbud av verksamhetsformer erbjuds kommuninvånarna och deltagarbesöken mäts.	Färdig ■
	Det totala antalet noterade besök i de bidragserhållande föreningarnas lederledda verksamhet överstiger 22 000.	Deltagandet i föreningarnas verksamhetsformer mäts och redovisas. Föreningarna stöds med verksamhetsbidrag. Uppmuntran till nya samarbetsformer mellan kommunen och tredje sektorn. Totalt noterades 21069 besök i ledarledd verksamhet.	Färdig ■

Fritidsverksamhet	2015	2016	BU 2017	BS 2017
Besök				
Fritidsbyråns verksamhet	35 286	36 612	35 000	36 247
Föreningarnas verksamhet	23 502	22 279	22 000	23 269

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	22 355,79	23 940,00	8 700,00	32 640,00	25 024,62	-7 615,38
Verksamhetskostnader	-269 431,01	-293 637,17	-43 700,00	-337 337,17	-339 694,57	-2 357,40
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>-247 075,22</i>	<i>-269 697,17</i>	<i>-35 000,00</i>	<i>-304 697,17</i>	<i>-314 669,95</i>	<i>-9 972,78</i>
Avskrivningar enligt plan	-52 251,60	-48 470,00		-48 470,00	-41 066,21	7 403,79
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.	301 339,99				256 088,39	
Ökningar	0,00				1 286 741,62	
Minskningar	0,00				-232 870,00	
Avskrivningar	-45 251,60				-41 066,21	
Värde 31.12	256 088,39				1 268 893,80	

NÄMNDEN FÖR TEKNISKA TJÄNSTER

TEKNISK FÖRVALTNING

Mål	Åtgärder	Status
Kundservicen förbättras.	Kommunen erbjuder utökad service genom nätbaserade lösningar.	Under arbete

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	122 805,00	127 760,00		127 760,00	149 099,39	21 339,39
Verksamhetskostnader	-444 489,72	-459 272,14		-459 272,14	-444 044,38	15 227,76
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>-321 684,72</i>	<i>-331 512,14</i>	<i>0,00</i>	<i>-331 512,14</i>	<i>-294 944,99</i>	<i>36 567,15</i>
Avskrivningar enligt plan	-4 784,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.	4 784,18				0,00	
Ökningar	0,00					
Minskningar	0,00					
Avskrivningar	-4 784,18				0,00	
Värde 31.12	0,00				0,00	

VÄGAR OCH ÖVRIGA ALLMÄNNA OMRÅDEN

Verksamhetsidé

Välskötta trafikleder och allmänna områden. Trafiksäkerhet och trygghetskänsla i fokus.

Mål	Åtgärder	Status
Avfallshantering	Utöka antalet avfallskärl på allmänna områden för att minska nedskräpningen.	Färdig
Park- och grönområden	Fortsätta satsningar på lekparker i bostadsområdena.	Under arbete
Trafiksäkerhet	Uppföljning av trafikmängder och hastigheter samt riskbedömning för att få riktade åtgärder på förbättringar av trafiksäkerheten Byggande av lättrafikled till Finnäs inleds. Gamla kvicksilverlampor ersätts med nya ledbelysningsarmaturer. Med hjälp av resultat från Koululiitu-programmet klassificeras skolvägarna och behövliga åtgärder utförs för att trygga skolvägarna.	Under arbete
Trafikleder och båtfarleder	Alla gatu- och vägunderhållsarbeten konkurransutsätts. Avtal med tredje sektorn om skötseln av båtfarleder.	Färdig
Hamnar och bryggor	Behövliga underhållsarbeten utförs.	Färdig

Underhåll av vägar	2015	2016	BU 2017	BS 2017
Gator				
Antal km	22,92	25,67	26,43	27,85
Underhåll, euro/m	1,81	2,31	1,93	3,00
Enskilda vägar				
Antal km	42,83	41,83	42,06	42,06
Underhåll, euro/m	1,49	2,40	3,27	2,23
Vägbelysning				
Antal km	50,70	51,00	51,85	51,85
Underhåll, euro/m	0,37	0,47	1,13	1,97
Driftskostnad, euro/m	0,72	0,74	0,85	0,72
Timmar/dygn	11,50	11,50	11,50	11,50

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	42 217,54	74 675,00		74 675,00	53 585,29	-21 089,71
Verksamhetskostnader	-449 881,85	-413 273,00		-413 273,00	-483 983,89	-70 710,89
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>-407 664,31</i>	<i>-338 598,00</i>	0,00	-338 598,00	-430 398,60	-91 800,60
Avskrivningar enligt plan	-302 590,63	-306 140,00		-306 140,00	-280 005,10	26 134,90
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.	2 086 448,22				2 144 856,39	
Ökningar	394 777,23				398 913,41	
Minskningar	-35 300,00				-79 468,63	
Avskrivningar	-301 069,06				-280 005,10	
Värde 31.12	2 144 856,39				2 184 296,07	

FASTIGHETER

Verksamhetsidé

Behovsanpassat och välkött byggnadsbestånd med effektiva byggnader med ett gott inomhusklimat.

Mål	Åtgärder	Status
Målet är att fastigheterna och inomhusklimatet hålls i gott skick.	Behövliga underhållsarbeten planeras och utförs efter utförda fastighetsgranskningar. Inkommande år utförs bl.a. rengöring av ventilationskanalerna vid kommundgården. Vid Näs skola förnyas gymnastiksalens golvmatta, fasaderna på den äldre delen målas m.m. Vid Risö skola kompletteras övervakningen av uteområdet med flera kameror.	Färdig ■
Uteområden samt lekredskapen granskas enligt uppgjorda direktiv.	Skötseln av fastigheter och gårdsområden underhålls enligt fastställda skötselanvisningar.	Färdig ■

Underhåll av fastigheter	Våningsyta	2015	2016	BU 2017	BS 2017
Kommungården	1 360	55,21	60,41	60,70	63,68
Sandlundens åldringscenter	3 102	52,35	52,31	65,25	53,61
Daghemmet Trälaren	743			46,22	41,62
Daghemmet Lingonskogen	777	25,75	23,02	46,22	40,36
Grev daghem	599	36,00	42,64	49,45	38,77
Furuholmens daghem	725	50,37	45,56	46,40	35,72
Bosund skola	1 360	28,80	26,94	60,70	63,68
Näs skola	2 149	44,72	42,81	47,52	48,01
Holm skola	2 875	33,43	30,78	31,82	38,35
Risö skola	2 484	46,87	34,33	46,23	36,44
Cronhjelmsskolan	5 392	35,52	31,60	38,15	35,68
Holm fritidsgård	581	49,00	50,41	60,67	54,61
Furuholmens fritidsgård	135	28,90	32,55	56,21	41,05
Tekniska lagret	214	1,74	9,91		
Tekniska depån	708	14,15	18,55	19,78	18,82
Fiskmottagningsstation	163	29,36	21,00	27,35	22,47
Björkbo	699	27,50	147,61	34,35	31,96
Lägenheter i Bab Kulljas	132	115,48	91,62	96,44	99,07

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	2 744 001,09	3 215 810,00		3 215 810,00	3 094 787,22	-121 022,78
Verksamhetskostnader	-1 025 519,03	-1 299 103,00	0,00	-1 299 103,00	-1 289 565,77	9 537,23
Netto (Verks.bidrag)	1 718 482,06	1 916 707,00	0,00	1 916 707,00	1 805 221,45	-111 485,55
Avskrivningar enligt plan	-654 979,71	-626 460,00		-626 460,00	-664 621,97	-38 161,97
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.	12 994 380,95				12 847 235,49	
Ökningar	531 337,76				2 192 813,35	
Minskningar	-20 676,37					
Avskrivningar	-657 806,85				-664 621,97	
Värde 31.12	12 847 235,49				14 375 426,87	

INTERN SERVICE, TEKNISKA

Verksamhetsidé

Motiverad och frisk personal som känner samhörighet och laganda.

Mål	Åtgärder	Status
Effektiv fastighetsskötsel.	Befattningsbeskrivningen för fastighetsskötare följs vid kommunens alla fastigheter. Kontakten med fastighetsanvändarna upprätthålls för att erhålla ett bra slutresultat.	Färdig

I anslaget ingår medel för fastighetsskötare, servicemän, vatten- och avloppsdejourer, timavlönade personal samt övrig intern service.

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	341 640,82	362 685,00		362 685,00	351 428,89	-11 256,11
Tillverkning för eget bruk	1 254,00	2 000,00		2 000,00	0,00	-2 000,00
Verksamhetskostnader	-334 638,22	-367 127,30		-367 127,30	-376 519,74	-9 392,44
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>8 256,60</i>	<i>-2 442,30</i>	<i>0,00</i>	<i>-2 442,30</i>	<i>-25 090,85</i>	<i>-22 648,55</i>
Avskrivningar enligt plan	-13 585,43	-35 430,00		-35 430,00	-12 308,32	23 121,68
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.	33 205,42				23 043,36	
Ökningar	13 704,31					
Minskningar	-8 759,37					
Avskrivningar	-15 107,00				-12 308,32	
Värde 31.12	23 043,36				10 735,04	

BYGGNADSTILLSYN

Verksamhetsidé

Genom rådgivning och uppföljning eftersträvas ett kvalitativt och miljöanpassat byggande. Miljönämndens verksamhet till den del det gäller byggnadsinspektion styrs av markanvändnings- och bygglagen, markanvändnings- och byggförordningen samt övriga stadganden angående byggande

Mål	Åtgärder	Status
En snabb och sakenlig behandling av inlämnade ansökningar om tillstånd.	Inlämnade ansökningar bör kunna behandlas av miljö-nämnden eller tjänsteman inom en månad. Byggnadsordningen revideras.	Under arbete
Upprätthålla saklig information åt de som tänker bygga i Larsmo.	Avdelningens hemsida uppdateras kontinuerligt.	Färdig
Via information sporra till klimatsmarta lösningar.	Kommunens byggnadsguide uppdateras.	Färdig
Avgifterna för myndighetsuppgifter inom byggnadstillsynen bör följa med den ekonomiska utvecklingen i samhället.	Avgiftsgrunderna för myndighetsuppgifter inom bygg-tillsynen granskas årligen och justeras så att ändringar i penningvärdet beaktas.	Färdig

Byggnader	2016			2017		
	Antal	Våningsyta	Volym	Antal	Våningsyta	Volym
Egnahemshus, nybyggnad	15	2 786	10 008	25	4 314	15 492
Egnahemshus, om- och tillbyggnad	13	639	1 988	7	438	1 236
Parhus, nybyggnad	1	190	640	4	743	2 580
Parhus, om- och tillbyggnad	2	95	822			
Rad- och våningshus, nybyggnad	2	383	1 075	1	793	2 990
Rad- och våningshus, om- och tillbyggnad						
Flervåningshus, nybyggnad						
Ekonomibyggnader, nybyggnad	25	1 140	4 290	36	1 408	4 624
Ekonomibyggnader, om- och tillbyggnad	4	91	250	3	117	371
Fritidsstugor, nybyggnad	20	987	3 709	19	872	2 653
Fritidsstugor, om- och tillbyggnad	6	129	432	2	24	85
Bastur, nybyggnad	18	291	1 042	16	304	883
Bastur, om- och tillbyggnad				3	17	40
Industri, ladugårdar och lagerbyggnader, nybyggnad	4	561	2 603	4	1 504	7 835
Industri, ladugårdar och lagerbyggnader, om- och tillbyggnad	1	432	2 570	3	255	937
Barndaghem, skolor, nybyggnad/till- och ombyggnad	3	3 013	13 452	1	50	145
Förenings- och klubblokalsbyggnader, nybyggnad	1	152	6 910			
Övriga, nybyggnad	1	131	895	1	131	895
Övriga, om- och tillbyggnad	3	102	346			
Sammanlagt	119	11 122	47 882	125	10 970	40 766

Antal prestationer	2015	2016	BU 2017	BS 2017
Byggnadslov	121	119	120	125
Egnahemshus	33	28	35	32
Nya bostadslägenheter	58	19		43
Fritidsbostäder	222	26	27	21
övriga bostadshus	7	2	5	5
Övriga byggnader	59	44	53	67
Åtgärdstillstånd	43	43	70	36
Granskningar, protokollförda	328	230	400	287
Slutgranskningar	136	90	200	100

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	50 656,77	65 500,00		65 500,00	67 422,22	1 922,22
Tillverkning för eget bruk	3 376,91	0,00		0,00	0,00	0,00
Verksamhetskostnader	-111 224,18	-123 421,67		-123 421,67	-107 709,49	15 712,18
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>-57 190,50</i>	<i>-57 921,67</i>	<i>0,00</i>	<i>-57 921,67</i>	<i>-40 287,27</i>	<i>17 634,40</i>
Avskrivningar enligt plan						
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.						
Ökningar						
Minskningar						
Avskrivningar						
Värde 31.12						

MILJÖVÅRD

Verksamhetsidé

Miljönämnden är kommunal miljöförvaltningsmyndighet i Larsmo och fungerar som tillstånds- och tillsynsmyndighet enligt stadganden i miljöskyddslagen, vattenlagen och avfallslagen. Miljöförvaltningsmyndigheten skall dessutom enligt lagen om kommunernas miljöförvaltning bl.a. övervaka miljöns tillstånd i kommunen, vara sakkunnig i miljöfrågor, avge utlåtanden, informera och ta initiativ.

Mål	Åtgärder	Status
En snabb och sakenlig behandling av inlämnade ansökningar om tillstånd.	Inlämnade ansökningar behandlas utan fördröjelse.	Under arbete ☐
Minska problemen kring små muddringar och strandlinjeanordningar i skärgården.	Personlig rådgivning, anvisningar och tillsyn i samband med anmälningar om muddring i samråd med NTM-centralen i södra Österbotten.	Försenad ☒
Information och rådgivning om avloppsvattenbehandling på glesbygden.	Personlig rådgivning och anvisningar till enskilda hushåll om avloppsvattenbehandling vid egnahemshus och sommarvillor.	Opåbörjad ☐

Punkt 2 och 3. Uppgifterna sköts bristfälligt p.g.a. miljöförvaltningsmyndighetens tjänst varit obesatt under slutet av året.

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	0,00	2 400,00	0,00	2 400,00	4 304,00	1 904,00
Verksamhetskostnader	-53 370,62	-68 963,23	0,00	-68 963,23	-41 967,38	26 995,85
<i>Netto (Verks.bidrag)</i>	<i>-53 370,62</i>	<i>-66 563,23</i>	<i>0,00</i>	<i>-66 563,23</i>	<i>-37 663,38</i>	<i>28 899,85</i>
Avskrivningar enligt plan						
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.						
Ökningar						
Minskningar						
Avskrivningar						
Värde 31.12						

VATTENTJÄNSTVERK

Verksamhetsidé

Bruksvatten av god kvalitet levereras på ett kostnadseffektivt sätt till konsumenterna.

Utbyggnad av avloppsvattnenätet till byar och gårdsgrepp där det är ekonomiskt försvarbart för att minska den diffusa belastningen på miljön.

Mål	Åtgärder	Status
Hushållsvatten av god kvalitet levereras till konsumenterna.	Fortsatta satsningar för att trygga tillgången på grundvatten av god kvalitet.	Färdig ■
Kunderna ges smidig och kostnadseffektiv service.	Blanketter och anvisningar tillgängliga via kommunens hemsida. Vid driftsstörningar information till kunderna med SMS och på kommunens hemsida.	Färdig ■
Avloppsledningar byggs på icke detaljplanerade område där det är ekonomiskt försvarbart.	Utbyggnad av avlopp till Finnäs.	Under arbete □
Vattentjänstverket skall vara självbärande.	Kostnaderna täcks med konsumentavgifter.	Färdig ■
Läckagevattenmängder samt avbrott i leveranser och funktionsstörningar minskas.	Ny vattenmatarledning till Finnäs byggs. Webbaserad uppföljning av flödesmängderna i större pumpstationer för snabbare registrering av onormala flödesmängder.	Under arbete □

Relationstal	2015	2016	BU 2017	BS 2017
Vattenverket				
Nätets längd, m	261 944	263 724	266 350	226 730
Distribuerad vattenmängd, m ²	219 088	238 077	224 000	233 504
Fakturerad vattenmängd, m ³	209 418	209 854	211 600	213 188
Vattenavgift, euro/ m ³	1,15	1,20	1,20	1,20
Avloppsverket				
Nätets längd, m	71 585	77 730	75 080	86 066
Distribuerad vattenmängd, m ²	168 157	182 560	166 000	184 439
Fakturerad vattenmängd, m ³	121 714	127 251	125 300	130 640
Avloppsvattenavgift, euro/m ³	1,85	1,90	1,90	1,90

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr.	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	704 693,07	680 242,00		680 242,00	735 997,14	55 755,14
Verksamhetskostnader	-422 333,25	-454 567,00		-454 567,00	-425 384,39	29 182,61
Netto (Verks.bidrag)	282 359,82	225 675,00	0,00	225 675,00	310 612,75	84 937,75
Avskrivningar enligt plan	-183 552,29	-236 810,00		-236 810,00	-210 559,11	26 250,89
Anläggningstillgångar						
Värde 1.1.	3 435 290,85				3 905 025,61	
Ökningar	653 287,05				454 351,41	
Minskningar	0,00				-80 000,00	
Avskrivningar	-183 552,29				-210 559,11	
Värde 31.12	3 905 025,61				4 068 817,91	

4.2 Resultaträkningsdelens utfall

RESULTATRÄKNINGENS UTFALL

	Budget 2017	Budget- ändring	Budget efter ändring	Utfall 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetsintäkter	3 040 919	44 410	3 085 329	3 443 546	358 217
Försäljningsintäkter	1 394 085	0	1 394 085	1 540 000	145 915
Avgiftsintäkter	573 844	115 000	688 844	693 176	4 332
Understöd och bidrag	89 300	44 800	134 100	211 881	77 781
Övriga verksamhetsintäkter	983 690	-115 390	868 300	998 490	130 190
Tillverkning för eget bruk	2 000		2 000	0	-2 000
Verksamhetens kostnader	-29 974 106	-111 300	-29 970 016	-29 570 845	399 171
Personalkostnader	-9 946 444	-23 420	-9 969 864	-9 989 081	-19 217
Köp av tjänster	-16 725 355	-95 210	-16 705 175	-16 455 887	249 288
Material, förnödenheter, varor	-1 953 748	-6 970	-1 960 718	-1 848 226	112 492
Understöd till övriga	-1 031 400	-18 000	-1 049 400	-936 823	112 577
Övriga verksamhetskostnader	-317 159	32 300	-284 859	-340 828	-55 969
Verksamhetsbidrag	-26 931 187	-66 890	-26 882 687	-26 127 298	755 389
Skatteinkomster	14 580 000	66 500	14 646 500	14 984 629	338 129
Statsandelar	13 748 000		13 748 000	13 720 288	-27 712
Finansiella intäkter och kostnader	120 000	0	120 000	-107 365	-227 365
Ränteintäkter	42 000		42 000	107 706	65 706
Övriga finansiella intäkter	134 300		134 300	209 996	75 696
Räntekostnader	-55 000		-55 000	-19 201	35 799
Övriga finansiella kostnader	-1 300		-1 300	-405 866	-404 566
Årsbidrag	1 516 813	-390	1 631 813	2 470 253	838 440
Avskrivningar och nedskrivningar	-1 326 100		-1 326 100	-1 290 819	35 281
Avskrivningar enligt plan	-1 326 100		-1 326 100	-1 290 819	35 281
Nedskrivningar					
Extraordionära poster					
Extraordinära intäkter					
Extraordinära kostnader					
Räkenskapsperiodens resultat	190 713	-390	305 713	1 179 434	873 721
Ökning (-) eller minskning(+) av avskrivningsdifferens					
Ökning (-) eller minskning(+) av reserver					
Ökning (-) eller minskning(+) av fonder				-8 744	-8 744
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	190 713	-390	305 713	1 170 690	864 977

Grund för debitering av kommunalskatt

Beskattningsår 1 000 €	Inkomstskatte-procent	Beskattningsbar in- komst	Ändring
2013	19,5	64 388	5,5
2014	19,5	66 941	4,0
2015	20,0	68 364	2,1
2016	19,5	69 431	1,6
2017	19,5	70 290	1,5

4.3 Investeringsdelens utfall

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
KOMMUNSTYRELSEN						
Markområden						
Intäkter	199 181,00	130 000,00	90 000,00	220 000,00	221 948,00	1 948,00
Kostnader	-215 855,00	-50 000,00	-290 000,00	-340 000,00	-281 862,00	58 138,00
Nettoutgifter	-16 674,00	80 000,00	-200 000,00	-120 000,00	-59 914,00	60 086,00
Konstverk						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kostnader	0,00	0,00	-100 000,00	-100 000,00	0,00	100 000,00
Nettoutgifter	0,00	0,00	-100 000,00	-100 000,00	0,00	100 000,00
Konstverket förverkligas år 2018.						
Aktier och andelar						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-78 196,08	-5 950 000,00	-67 000,00	-6 017 000,00	-6 017 967,28	-967,28
Nettoutgifter	-78 196,08	-5 950 000,00	-67 000,00	-6 017 000,00	-6 017 967,28	-967,28
Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy		-5 950 000,00	-67 000,00	-6 017 000,00	-6 017 967,28	-967,28
Räddningsväsendet						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-22 573,00	-12 000,00	0,00	-12 000,00	-33 952,00	-21 952,00
Nettoutgifter	-22 573,00	-12 000,00	0,00	-12 000,00	-33 952,00	-21 952,00

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
TEKNISKA NÄMNDEN						
KOSTNADER FÖR DETALJPLAN						
Parkområde, Holm centrum						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-222 630,21	-36 000,00	-63 000,00	-99 000,00	-110 474,03	-11 474,03
Nettoutgifter	-222 630,21	-36 000,00	-63 000,00	-99 000,00	-110 474,03	-11 474,03
Fogning av torgets naturstensbeläggning utfördes som extra arbete						
Parkeringsplats Näs						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-26 000,00	0,00	-26 000,00	-32 451,66	-6 451,66
Nettoutgifter	0,00	-26 000,00	0,00	-26 000,00	-32 451,66	-6 451,66
Elcentral som betjänar parkeringsplats, eljusspår och rink förnyades i samband med byggandet						
Ytvattenavlopp, Risö						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	0,00	-12 200,00	-12 200,00	-18 056,08	-5 856,08
Nettoutgifter	0,00	0,00	-12 200,00	-12 200,00	-18 056,08	-5 856,08
Dikning av utfallsdike från ytvattenavlopp orsakade extra kostnader						
Ytvattenavlopp, Västra Vikarholmen						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-45 913,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettoutgifter	-45 913,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ytvattenavlopp, Hannula						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	0,00	-7 000,00	-7 000,00	-7 000,00	0,00
Nettoutgifter	0,00	0,00	-7 000,00	-7 000,00	-7 000,00	0,00
BYGGNADER						
Kommungården						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-11 112,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettoutgifter	-11 112,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bosund daghem, Trälaren						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-720 000,00	-40 000,00	-760 000,00	-756 009,17	3 990,83
Nettoutgifter	0,00	-720 000,00	-40 000,00	-760 000,00	-756 009,17	3 990,83
Bosund förskola						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-426 210,68	-730 000,00	300 000,00	-430 000,00	-457 128,20	-27 128,20
Nettoutgifter	-426 210,68	-730 000,00	300 000,00	-430 000,00	-457 128,20	-27 128,20
Kvarvarande arbeten inte rätt beräknade vid budgetändring						
Bosund skola						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-108 829,66	-270 000,00	150 000,00	-120 000,00	-115 286,80	4 713,20
Nettoutgifter	-108 829,66	-270 000,00	150 000,00	-120 000,00	-115 286,80	4 713,20
Bosund bibliotek						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-210 000,00	0,00	-210 000,00	-197 737,50	12 262,50
Nettoutgifter	0,00	-210 000,00	0,00	-210 000,00	-197 737,50	12 262,50
Näs skola						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-155 483,21	-23 000,00	0,00	-23 000,00	-19 722,05	3 277,95
Nettoutgifter	-155 483,21	-23 000,00	0,00	-23 000,00	-19 722,05	3 277,95
Holm skola						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-117 751,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettoutgifter	-117 751,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Risö skola						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-16 000,00	16 000,00	0,00	0,00	0,00
Nettoutgifter	0,00	-16 000,00	16 000,00	0,00	0,00	0,00
Cronhjelmsskolan						
Intäkter	56 488,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-37 807,86	-1 778 000,00	778 000,00	-1 000 000,00	-569 971,16	430 028,84
Nettoutgifter	18 680,14	-1 778 000,00	778 000,00	-1 000 000,00	-569 971,16	430 028,84
Byggnadsarbeten inte framskridit som beräknat						
Holm förskola						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-6 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettoutgifter	-6 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Risö förskola						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00
Nettoutgifter	0,00	-40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00
Lingonskogen daghem						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-9 950,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettoutgifter	-9 950,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bosund daghem						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-866 552,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettoutgifter	-866 552,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sandlundens äldrecenter						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-24 589,72	0,00	-13 000,00	-13 000,00	0,00	13 000,00
Nettoutgifter	-24 589,72	0,00	-13 000,00	-13 000,00	0,00	13 000,00
Kostnader flyttade till driften						
Larsmo idrottspark, förråd spårmaskin						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-50 506,63	-16 000,00	0,00	-16 000,00	-6 958,47	9 041,53
Nettoutgifter	-50 506,63	-16 000,00	0,00	-16 000,00	-6 958,47	9 041,53
Holm fritidsgård						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-25 000,00	25 000,00	0,00	0,00	0,00
Nettoutgifter	0,00	-25 000,00	25 000,00	0,00	0,00	0,00
Fastigheten Rönnliden						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	0,00	-70 000,00	-70 000,00	-70 000,00	0,00
Nettoutgifter	0,00	0,00	-70 000,00	-70 000,00	-70 000,00	0,00
TRAFIKLEDER						
Byggnade av gator						
Intäkter	35 300,00	0,00	0,00	0,00	79 468,63	79 468,63
Kostnader	-353 789,09	-310 000,00	109 000,00	-201 000,00	-96 098,28	104 901,72
Nettoutgifter	-318 489,09	-310 000,00	109 000,00	-201 000,00	-16 629,65	184 370,35
Inkomster från samhällstekniska avtal med privata markägare						
Byggnade av Arenavägen och Flisgränden senarlaggd p.g.a. uppgörande av ny detaljplan på omr:						
Beläggning av gator						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-26 765,50	-39 300,00	0,00	-39 300,00	-38 268,00	1 032,00
Nettoutgifter	-26 765,50	-39 300,00	0,00	-39 300,00	-38 268,00	1 032,00

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Deltagande i statliga vägprojekt, trafikleder						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-600 000,00	500 000,00	-100 000,00	-52 500,39	47 499,61
Nettoutgifter	0,00	-600 000,00	500 000,00	-100 000,00	-52 500,39	47 499,61
Arbeten inte framskridit som planerat						
Planeringskostnader, trafikleder						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-45 000,00	0,00	-45 000,00	-5 540,29	39 459,71
Nettoutgifter	0,00	-45 000,00	0,00	-45 000,00	-5 540,29	39 459,71
Planeringskostnader för lättrafikled bokade på deltagande i statliga vägprojekt						
Vägbelysning						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-17 226,67	-23 400,00	-8 800,00	-32 200,00	-63 581,03	-31 381,03
Nettoutgifter	-17 226,67	-23 400,00	-8 800,00	-32 200,00	-63 581,03	-31 381,03
KONSTRUKTIONER OCH ANLÄGGNINGAR						
Larsmo idrottspark						
Intäkter	0,00	248 000,00	-67 000,00	181 000,00	182 000,00	1 000,00
Kostnader	-12 502,79	-850 000,00	-388 000,00	-1 238 000,00	-1 235 871,62	2 128,38
Nettoutgifter	-12 502,79	-602 000,00	-455 000,00	-1 057 000,00	-1 053 871,62	3 128,38
Aktivetsbana LIF						
Intäkter	0,00	0,00	55 000,00	55 000,00	50 870,00	-4 130,00
Kostnader	0,00	0,00	-55 000,00	-55 000,00	-50 870,00	4 130,00
Nettoutgifter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpmanholmens fritidsområde						
Intäkter	36 777,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-52 538,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettoutgifter	-15 761,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
MASKINER OCH INVENTARIER						
Transportfordon, hemservice						
Intäkter	13 608,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-13 704,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettoutgifter	-96,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Inspektionsbilar						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-80 000,00	80 000,00	0,00	0,00	0,00
Nettoutgifter	0,00	-80 000,00	80 000,00	0,00	0,00	0,00
Bosund förskola, inventarier						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-32 000,00	0,00	-32 000,00	-29 321,19	2 678,81
Nettoutgifter	0,00	-32 000,00	0,00	-32 000,00	-29 321,19	2 678,81
Bosund daghem, inventarier						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-56 000,00	0,00	-56 000,00	-56 098,18	-98,18
Nettoutgifter	0,00	-56 000,00	0,00	-56 000,00	-56 098,18	-98,18
Larsmo bibliotek, inventarier						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-12 411,87	-160 000,00	0,00	-160 000,00	-148 732,38	11 267,62
Nettoutgifter	-12 411,87	-160 000,00	0,00	-160 000,00	-148 732,38	11 267,62
HVC, inventarier						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-284 089,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettoutgifter	-284 089,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
VATTENVERKET						
Vattenledningar						
Intäkter	74 060,00	55 000,00	0,00	55 000,00	42 272,00	-12 728,00
Kostnader	-109 514,42	-22 000,00	0,00	-22 000,00	-8 290,00	13 710,00
Nettoinkomster / nettoutgifter	-35 454,42	33 000,00	0,00	33 000,00	33 982,00	982,00
Risö-Hannula vatten						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	0,00	-9 200,00	-9 200,00	-8 800,00	400,00
Nettoinkomster / nettoutgifter	0,00	0,00	-9 200,00	-9 200,00	-8 800,00	400,00
Holm detaljplan, vatten						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-16 000,00	16 000,00	0,00	0,00	0,00
Nettoinkomster / nettoutgifter	0,00	-16 000,00	16 000,00	0,00	0,00	0,00
Lilla Furuholmen detaljplan, vatten						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	10 120,00	10 120,00
Kostnader	0,00	-23 000,00	0,00	-23 000,00	-9 334,00	13 666,00
Nettoinkomster / nettoutgifter	0,00	-23 000,00	0,00	-23 000,00	786,00	23 786,00
Risö detaljplan, vatten						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	3 680,00	3 680,00
Kostnader	0,00	0,00	-4 200,00	-4 200,00	0,00	4 200,00
Nettoinkomster / nettoutgifter	0,00	0,00	-4 200,00	-4 200,00	3 680,00	7 880,00
Grev, vatten						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-17 000,00	-12 000,00	-29 000,00	-28 662,30	337,70
Nettoinkomster / nettoutgifter	0,00	-17 000,00	-12 000,00	-29 000,00	-28 662,30	337,70
Finnäs, vatten						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-82 000,00	70 000,00	-12 000,00	-8 009,16	3 990,84
Nettoinkomster / nettoutgifter	0,00	-82 000,00	70 000,00	-12 000,00	-8 009,16	3 990,84
Råvattenanskaffning						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-46 000,00	0,00	-46 000,00	-57 550,00	-11 550,00
Nettoinkomster / nettoutgifter	0,00	-46 000,00	0,00	-46 000,00	-57 550,00	-11 550,00
Mera omfattande brunnplatsundersökningar än beräknat						
AVLOPPSVERKET						
Avloppsledningar						
Intäkter	180 784,85	192 000,00	0,00	192 000,00	87 642,79	-104 357,21
Kostnader	-416 950,65	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	20 000,00
Nettoinkomster / nettoutgifter	-236 165,80	172 000,00	0,00	172 000,00	87 642,79	-84 357,21
Reningsverk						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	0,00	-43 000,00	0,00	-43 000,00	-45 380,22	-2 380,22
Nettoinkomster / nettoutgifter	0,00	-43 000,00	0,00	-43 000,00	-45 380,22	-2 380,22
Pumpstationer						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostnader	-86 881,79	-37 000,00	13 500,00	-23 500,00	-17 908,88	5 591,12
Nettoutgifter	-86 881,79	-37 000,00	13 500,00	-23 500,00	-17 908,88	5 591,12

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget ändring	Budget efter ändr	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Risö-Hannula avlopp						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	8 672,00	8 672,00
Kostnader	0,00	-3 000,00	-13 200,00	-16 200,00	-17 100,00	-900,00
Nettoutgifter	0,00	-3 000,00	-13 200,00	-16 200,00	-8 428,00	7 772,00
Holm detaljplan, avlopp						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	4 336,00	4 336,00
Kostnader	0,00	-24 000,00	24 000,00	0,00	0,00	0,00
Nettoutgifter	0,00	-24 000,00	24 000,00	0,00	4 336,00	4 336,00
Lilla Furuholmens detaljplan, avlopp						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	28 184,00	28 184,00
Kostnader	0,00	-95 000,00	0,00	-95 000,00	-143 424,00	-48 424,00
Nettoutgifter	0,00	-95 000,00	0,00	-95 000,00	-115 240,00	-20 240,00
Mera bergsschaktmassor än i kontrakt						
Grev, avlopp						
Intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	224 554,00	224 554,00
Kostnader	0,00	-26 000,00	0,00	-26 000,00	-84 741,90	-58 741,90
Nettoutgifter	0,00	-26 000,00	0,00	-26 000,00	139 812,10	165 812,10
Entreprenaden inte färdigställd som beräknat vid årsskiftet						
Anslutningsavgifter					144 554,00	
Understöd och bidrag av staten					80 000,00	
					224 554,00	
Finnäs, avlopp						
Intäkter	0,00	85 000,00	0,00	85 000,00	0,00	-85 000,00
Kostnader	0,00	-504 000,00	370 000,00	-134 000,00	-7 503,75	126 496,25
Nettoutgifter	0,00	-419 000,00	370 000,00	-49 000,00	-7 503,75	41 496,25
Entreprenaden inledd senare än beräknat bidraget erhålls 2018						
Entreprenaden inledd senare än beräknat mindre utbetalt vid årsskiftet än beräknat						
Investeringar sammanlagt						
Intäkter	596 199,09	710 000,00	78 000,00	788 000,00	943 747,42	155 747,42
Kostnader	-3 786 336,23	-13 055 700,00	1 338 900,00	-11 716 800,00	-10 908 161,97	808 638,03
Nettoutgifter	-3 190 137,14	-12 345 700,00	1 416 900,00	-10 928 800,00	-9 964 414,55	964 385,45

4.4 Finansieringsdelens utfall

FINANSIERINGSANALYS

	Ursprunglig budget	Ändringar i budgeten	Budget efter ändringarna	Utfall 2017	Avvikelser
Verksamhetens kassaflöde					
Årsbidrag	1 516 813	115 000	1 631 813	2 470 253	838 440
Extraordinära poster	0			0	0
Korrektivposter till internt tillförda medel	-80 000		-80 000	91 774	171 774
Investeringarnas kassaflöde					
Investeringsutgifter	-13 055 700	1 338 900	-11 716 800	-10 908 162	808 638
Finansieringsandelar för investeringar	248 000	-12 000	236 000	392 339	156 339
Inkomster från överlåtelse av tillg. bland best. akt.	130 000	90 000	220 000	221 948	1 948
Verksamhetens och investeringar, netto	-11 240 887	1 531 900	-9 708 987	-7 731 848	1 977 139
Finansieringsverksamhet					
Förändringar i utlåningen					
Ökning av utlåningen till andra					
Minskning av utlåningen till andra					
Förändring i lånestocken					
Ökning av långfristiga lån					
Minskning av långfristiga lån	-860 000	-1 662 500	-2 522 500	-1 760 000	762 500
Förändring av kortfristiga lån	11 500 000	412 500	11 912 500	11 900 000	-12 500
Förändringar i eget kapital					
Övriga förändringar i likviditeten					
Förändring av förvaltade medel och förvaltad kapital				1 748	1 748
Förändring av omsättningstillgångar					
Förändring av fordringar				-962 034	-962 034
Förändring av räntefria skulder	332 000		332 000	1 065 113	733 113
Kassaflödet för finansieringsdel	10 972 000	-1 250 000	9 722 000	10 244 828	522 828
Förändring av likvida medel	-268 887	281 900	13 013	2 512 980	2 499 967

5. Bokslut

5.1 Resultaträkning

RESULTATRÄKNING FÖR LARSMO KOMMUN

	Not	2017		2016	
Verksamhetens intäkter					
Försäljningsintäkter	3	1 540 000,05		1 441 011,07	
Avgiftsintäkter		693 175,75		513 072,09	
Understöd och bidrag		211 880,98		291 863,85	
Övriga verksamhetsintäkter	10	998 489,65	3 443 546,43	806 216,58	3 052 163,59
Tillverkning för eget bruk			0,00		5 778,13
Verksamhetens kostnader					
Personalkostnader	24, 25				
Löner och arvoden		-8 034 694,27		-7 471 985,88	
Lönebikostnader					
Pensionskostnader		-1 732 048,30		-1 786 094,20	
Övriga lönebikostnader		-222 338,00		-414 438,88	
Köp av tjänster	6	-16 455 886,70		-16 171 042,67	
Material, förnödenheter, varor		-1 848 226,48		-1 913 317,34	
Understöd		-936 823,01		-954 049,61	
Övriga verksamhetskostnader		-340 827,87	-29 570 844,63	-221 594,35	-28 932 522,93
Verksamhetsbidrag			-26 127 298,20		-25 874 581,21
Skatteinkomster	4		14 984 628,65		14 898 525,98
Statsandelar	5		13 720 288,00		13 703 144,00
Finansiella intäkter och kostnader					
Ränteintäkter		107 706,13		75 884,23	
Övriga finansiella intäkter	11	209 995,79		365 687,21	
Räntekostnader		-19 201,48		-29 112,25	
Övriga finansiella kostnader	8, 30	-405 865,58	-107 365,14	-26 040,46	386 418,73
Årsbidrag			2 470 253,31		3 113 507,50
Avskrivningar och nedskrivningar					
Avskrivningar enligt plan	7, 9	-1 290 819,32		-1 258 982,81	
Nedskrivningar			-1 290 819,32		-1 258 982,81
Extra ordinära poster					
Extraordinära intäkter					
Extraordinära kostnader					
Räkenskapsperiodens resultat			1 179 433,99		1 854 524,69
Ökning (-) eller minskning(+) av avskr.differens					
Ökning (-) eller minskning(+) av reserver					
Ökning (-) eller minskning(+) av fonder			-8 743,74		-347,63
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)			1 170 690,25		1 854 177,06

5.2 Finansieringsanalys

FINANSIERINGSANALYS

	2017		2016	
Verksamhetens kassaflöde				
Årsbidrag	2 470 253,31		3 113 507,50	
Extraordinära poster	0,00		0,00	
Korrektivposter till internt tillförda medel	91 774,33	2 562 027,64	-201 345,07	2 912 162,43
Investeringarnas kassaflöde				
Investeringsutgifter	-10 908 161,97		-3 786 336,23	
Finansieringsandelar för investeringar	392 338,63		114 635,24	
Inkomster från överlåtelse av tillg. bland best. akt.	221 948,00	-10 293 875,34	255 669,00	-3 416 031,99
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde		-7 731 847,70		-503 869,56
Finansieringens kassaflöde				
Förändringar i utlåningen				
Ökning av utlåningen	0,00		0,00	
Minskning av utlåningen	0,00	0,00	0,00	0,00
Förändring i lånestocken				
Ökning av långfristiga lån			0,00	
Minskning av långfristiga lån	-1 760 000,00		-1 050 000,00	
Förändring av kortfristiga lån	11 900 000,00	10 140 000,00	3 300 000,00	2 250 000,00
Förändringar i eget kapital				
Övriga förändringar i likviditeten				
Förändringar av förv. medel och förvaltad kapital	1 748,40		-1 979,38	
Förändringar i omsättningstillgångar	0,00		0,00	
Förändringar av fordringar	-962 034,00		-593 637,23	
Förändring av räntefria skulder	1 065 113,25	104 827,65	-346 550,43	-942 167,04
Finansieringens kassaflöde		10 244 827,65		1 307 832,96
Förändring av likvida medel		2 512 979,95		803 963,40
Förändring av likvida medel				
Likvida medel 31.12.	11 136 029,52		8 623 049,57	
Likvida medel 01.01.	8 623 049,57	2 512 979,95	7 819 086,17	803 963,40

5.3 Balansräkning

LARSMO KOMMUNS BALANSRÄKNING

	Not	31.12.2017	31.12.2016
AKTIVA		54 274 041,23	41 591 375,53
A BESTÅENDE AKTIVA	12	38 871 364,14	29 667 216,45
I IMMATERIELLA TILLGÅNGAR		239 591,45	254 324,72
2. Övr. utgifter med lång verkningstid		239 591,45	254 324,72
II MATERIELLA TILLGÅNGAR		28 702 168,68	25 501 255,00
1. Mark- och vattenområden		4 968 005,53	4 692 298,24
2. Byggnader		14 928 160,73	12 511 968,69
3. Fasta konstruktioner o. anordningar		6 971 559,38	6 181 936,69
4. Maskiner och inventarier		957 660,29	407 074,31
6. Förskottsbet. o. pågående nyanläggn.		876 782,75	1 707 977,07
III PLACERINGAR		9 929 604,01	3 911 636,73
1. Aktier och andelar		9 359 999,95	3 342 032,67
3. Övriga lånefordringar		569 604,06	569 604,06
B FÖRVALTADE MEDEL		77 653,37	77 078,43
2. Donationsfonders särskilda täckning		77 653,37	77 078,43
C RÖRLIGA AKTIVA		15 322 094,60	11 847 080,65
II FORDRINGAR		4 188 994,20	3 226 960,20
Långfristiga fordringar		262 819,97	405 483,78
2. Övriga lånefordringar	13	262 819,97	311 269,78
3. Övriga fordringar		0,00	94 214,00
Kortfristiga fordringar		3 926 174,23	2 821 476,42
1. Kundfordringar		799 948,47	643 005,29
2. Lånefordringar		2 850 000,00	1 400 000,00
3. Övriga fordringar		130 979,97	216 718,40
4. Resultatregleringar	14	145 245,79	561 752,73
III FINANSIELLA VÄRDEPAPPER	15	10 085 776,22	8 028 431,87
1. Aktier och andelar		7 539 439,04	6 527 903,69
2. Placeringar i penningmarknadsinstrument		2 167 076,33	1 008 964,14
3. Masskuldebrevsfordringar		379 260,85	491 564,04
IV KASSA OCH BANK		1 050 253,30	591 688,58
PASSIVA		54 274 041,23	41 591 375,53
A EGET KAPITAL	16	24 490 910,07	23 311 476,08
I Grundkapital		8 216 433,91	8 216 433,91
IV Övriga egna fonder		59 707,35	50 963,61
V Över-/underskott fr. tidigare år		15 044 078,56	13 189 901,50
VI Räkenskapsperiod.över-/underskott		1 170 690,25	1 854 177,06
C AVSÄTTNINGAR		292 866,00	
3. Övriga avsättningar		292 866,00	
D FÖRVALTAT KAPITAL		97 750,46	92 498,00
2. Donationsfondernas kapital		97 750,46	92 448,00
3. Övrigt förvaltad kapital		0,00	50,00
E FRÄMMANDE KAPITAL		29 392 514,70	18 187 401,45
I Långfristigt främmande kapital	17	3 831 990,39	5 262 529,60
2. Lån från finansinst.o.försäkr.anst.		762 500,00	2 522 500,00
7. Övriga långfristiga skulder	19	3 069 490,39	2 740 029,60
II Kortfristigt främmande kapital		25 560 524,31	12 924 871,85
2. Lån från finansinst.o.försäkr.anst.		22 560 000,00	10 660 000,00
3. Lån från offentliga samfund		0,00	0,00
6. Skulder till leverantörer		1 894 825,28	1 300 226,24
7. Övriga skulder	18	166 040,72	159 388,58
8. Resultatregleringar	20	939 658,31	805 257,03

5.4 Koncernbalansräkning

Koncernbalans

	Not	31.12.2017	31.12.2016
AKTIVA		67 346 310	52 376 611
A BESTÅENDE AKTIVA		52 748 632	40 887 626
I IMMATERIELLA TILLGÅNGAR		314 088	463 945
1. Immateriella rättigheter		314 088	196 847
2. Övr. utgifter med lång verkningstid		0	267 098
3. Förskottsbet. o. pågående nyanläggn.			
II MATERIELLA TILLGÅNGAR		50 467 529	39 726 118
1. Mark- och vattenområden		5 533 940	4 955 876
2. Byggnader		35 148 832	25 658 447
3. Fasta konstruktioner o. anordningar		7 552 215	6 317 442
4. Maskiner och inventarier		997 141	791 316
5. Övriga materiella tillgångar		41	35 636
6. Förskottsbet. o. pågående nyanläggn.		1 235 360	1 967 401
III PLACERINGAR		1 967 015	697 563
1. Aktier och andelar		1 960 848	691 397
3. Lånefordringar		0	337
4. Övriga fordringar		6 167	5 829
B FÖRVALTADE MEDEL		139 783	127 641
C RÖRLIGA AKTIVA		14 457 895	11 361 344
I OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		32 060	48 751
II FORDRINGAR	13	1 717 320	2 207 338
Långfristiga fordringar		266 225	409 174
Kortfristiga fordringar		1 451 095	1 798 164
III FINANSIELLA VÄRDEPAPPER		10 091 197	8 031 048
IV KASSA O.BANK		2 617 318	1 074 209
	Not	31.12.2017	31.12.2016
PASSIVA		67 346 310	52 376 611
A EGET KAPITAL	28	26 730 343	24 640 753
I Grundkapital		8 216 435	8 221 197
IV Uppskrivningsfond		147 720	241 610
V Övriga egna fonder		1 612 948	494 826
VI Över-/underskott fr. tidigare år		15 413 310	13 459 793
VII Räkenskapsperiod.över-/underskott		1 339 930	2 223 327
B MINORITETSANDELAR			
C AVSKRIVNINGSDIFF.O.RESERVER		574 650	596 481
1. Avskrivningsdifferens		104 667	125 551
2. Reserver		469 983	470 930
D AVSÄTTNINGAR		331 438	41 315
2. Övriga avsättningar		331 438	41 315
E FÖRVALTAT KAPITAL		160 128	147 954
F FRÄMMANDE KAPITAL		39 549 751	26 950 108
1. Långfristigt räntebelagt främmande kapital		8 421 289	9 746 699
2. Långfristigt räntefritt främmande kapital		3 070 017	2 741 084
3. Kortfristigt räntebelagt främmande kapital		27 104 729	11 504 831
4. Kortfristigt räntefritt främmande kapital	18	953 716	2 957 494

5.5 Koncernresultaträkning

KONCERNRESULTATRÄKNING	Not	2017	2016
VERKSAMHETENS INTÄKTER		9 288 921	8 975 424
VERKSAMHETENS KOSTNADER		-34 195 928	-33 423 307
VERKSAMHETS BIDRAG		-24 907 007	-24 447 883
SKATTEINKOMSTER		14 984 629	14 898 526
STATSANDELAR		13 720 288	13 703 144
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER		-290 414	235 185
Ränteintäkter		109 326	77 695
Övriga finansiella intäkter		221 121	365 341
Räntekostnader		-59 211	-76 578
Övriga finansiella kostnader		-561 650	-131 273
ÅRS BIDRAG		3 507 496	4 388 972
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR		-2 129 994	-1 989 874
Avskrivningar enligt plan		-2 129 994	-1 989 874
Avskrivningar av engångskaraktär			
Nedskrivningar			
EXTRAORDINÄRA POSTER		17 583	0
Extraordinära intäkter		17 765	
Extraordinära kostnader		-182	
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	29	1 395 085	2 399 098
Bokslutsdispositioner		-55 155	-175 771
Minoritetsandelar			
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/UNDERSKOTT		1 339 930	2 223 327

5.6 Finansieringsanalys för koncern

FINANSIERINGSANALYS

	Bokslut 2017	Bokslut 2016
KASSAFLÖDET I VERKSAMHETEN		
Årsbidrag	3 507 496	4 388 996
Extraordinära poster	17 765	
Korrektivposter till internt tillförda medel	77 464	-182 073
Kassflödet i verksamheten sammanlagt	3 604 077	4 206 923
KASSAFLÖDET FÖR INVESTERINGARNAS DEL		
Investeringsutgifter	-12 878 236	-4 383 222
Finansieringsandelar för investeringutgifter	412 852	128 396
Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	502 282	270 285
Investeringar sammanlagt	-11 963 102	-3 984 541
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-8 359 025	222 382
KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGENS DEL		
Förändringar i utlåningen		
Ökning av utlåningen	-1 150 495	-140 000
Minskning av utlåningen	0	
Förändringar i utlåningen sammanlagt	-1 150 495	-140 000
Förändringar i lånebeståndet		
Ökning av långfristiga lån	85 600	56 996
Minskning av långfristiga lån	-6 718 283	-1 676 678
Förändring av kortfristiga lån	12 593 035	3 126 314
Förändringar i lånebeståndet sammanlagt	5 960 352	1 506 632
Förändring i eget kapital	5 314 000	-13 193
Övriga förändringar av likviditeten		
Förändring av förvaltade medel	413	-1 271
Förändring av omsättningstillgångar	16 691	8 223
Förändring av fordringar	-713 362	-515 547
Förändring av räntefria skulder	2 032 458	-306 683
Övriga förändringar av likviditeten sammanlagt	1 336 200	-815 279
Kassaflödet för finansieringens del	11 460 057	538 160
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	3 103 731	760 542
Förändring av likvida medel		
Likvida medel 31.12.	12 708 515	9 105 226
Likvida medel 01.01.	9 604 784	8 344 684
Förändring	3 103 731	760 542

6. Noter till bokslutet

Larsmo kommun/Larsmo kommunkoncern.

6.1 Noter angående tillämpade bokslutsprinciper

Not 1

Uppgifter om värderingsmetoder samt periodiseringsprinciper

Värdering av bestående aktiva

Materiella och immateriella tillgångar bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen enligt anskaffningsutgift eller sannolikt lägre värde minskad med avskrivningar enligt plan och med finansieringsandelar för investeringsutgifter. Planavskrivningarna har beräknats utgående från en på förhand upprättad avskrivningsplan. Beräkningsgrunderna för avskrivningar enligt plan anges i noterna till resultaträkningen under rubriken Grunderna för avskrivning enligt plan. Vid uppgörandet av koncernbokslutet har även dotterbolagen omräknat sina avskrivningar på anläggningstillgångar enligt kommunens avskrivningsplan.

Värdering av placeringar

Placeringarna bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen till anskaffningsutgift eller sannolikt lägre värde.

Värdering av omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar har upptagits i balansräkningen enligt beloppet för anskaffningsutgiften.

Värdering av finansieringstillgångar

Fordringarna har upptagits i balansräkningen till det nominella värdet eller till ett sannolikt lägre värde. Finansiella värdepapper som ingår i finansieringstillgångar tas upp i balansräkningen till anskaffningsutgiften eller till ett sannolikt lägre överlåtelsepris.

Hantering av derivatavtal

I derivatavtal ingår ränte- och valutaswapavtal.

Hantering av understöd

Finansiella understöd för anskaffning av materiella tillgångar bland bestående aktiva har upptagits som minskningar av anskaffningsutgiften för i frågavarande tillgång.

Hantering av fel som hänför sig till tidigare räkenskapsperioder

Ändringar gällande bokföringsprinciper samt rättelser av väsentliga fel som uppkommit under tidigare räkenskapsperioder görs genom att ändra posten överskott/underskott från tidigare räkenskapsperioder. Inga dylika bokningar 2016 och 2017.

Not 2

Noter angående koncernbokslutets tillämpade principer

Koncernbokslutets omfattning

I bokslutet har kommunens tre dottersamfund samt åtta samkommuner sammanställts.

Interna transaktioner

Intäkter och kostnader samt fordringar och skulder mellan koncernsamfunden och de samkommuner där kommunen är delägare har eliminerats (förutom i fråga om transaktioner av ringa betydelse).

Eliminering av internt innehav

Kommunens och dess dottersamfunds interna innehav har eliminerats enligt parivärdemetoden.

Minoritetsandelar

Minoritetsandelar har avräknats från koncernens över- och underskott i koncernbalansräkningen samt från koncernens eget kapital i koncernbalansen.

Korrigerig av planmässiga avskrivningar

Dotterbolags avskrivningar på immateriella och materiella tillgångar har noterats i enlighet med bolagens bokslut.

Intressesamfund

Intressesamfund har sammanställts i koncernbokslutet enligt kapitalandelsmetoden

Jämförbarheten hos uppgifter från föregående räkenskapsperiod

Ett nytt dotterbolag, Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy, ingår från och med 2017 i koncernen. De materiella tillgångarna har därmed ökat kraftigt i koncernbalansen. Denna ändring i koncernstrukturen inverkar på jämförbarheten med föregående räkenskapsperiod. Samtliga samkommuner har konsoliderats rad för rad enligt andel i grundkapitalet till koncernbalansräkningen.

6.2 Noter till resultaträkningen**Not 3****Verksamhetsintäkter enligt uppgiftsområde**

	2017	2016
Allmän förvaltning	69 400,62	50 269,46
Social- och hälsovård	152 721,79	107 519,65
Undervisning och kultur	631 049,34	731 323,96
Övriga tjänster	2 590 374,68	2 163 050,52
Sammanlagt	3 443 546,43	3 052 163,59

Not 4**Specifikation av skatteinkomsterna**

	2017	2016
Kommunalskatt	13 596 198,23	13 617 717,26
Samfundsskatt	362 079,03	283 197,61
Fastighetsskatt	1 026 351,39	997 611,11
Sammanlagt	14 984 628,65	14 898 525,98

Not 5**Specifikation av statsandelar**

	2017	2016
Statsandel för kommunal basservice (utan utjämnings)	10 114 613,00	9 955 911,00
Utjämnings av statsandelar på basis av skatteinkomster	4 056 552,00	3 965 352,00
Utjämnings till följd av systemändring	633 336,00	1 030 620,00
Övriga statsandelar för undervisnings- och kulturverksamhet	-1 084 213,00	-1 248 739,00
Sammanlagt	13 720 288,00	13 703 144,00

Not 6**Specifikation av köpta tjänster**

	2017	2016
Köp av kundtjänster	13 029 517,40	12 893 905,34
Köp av övriga tjänster	3 426 369,30	3 277 137,33
Sammanlagt	16 455 886,70	16 171 042,67

Not 7**Grunderna för avskrivningar enligt plan och ändringar i dem**

Avskrivningar för de tillgångar som avskrivningarna gäller har fastställts på basis av en på förhand upprättad avskrivningsplan, som fastställts av fullmäktige den 21.5.2014 § 14. Avskrivningarna beräknas från den månad anskaffningen gjorts eller projektet färdigställts.

Avskrivningsplan 2017	Tid	Metod
Immateriella tillgångar		
Etablerings- och organisationsutgifter	5 år	Lineär
Forsknings- och utvecklingsutgifter	3 år	Lineär
Övriga utgifter med lång verkningstid		
ADB-program	2 år	Lineär
Övriga utgifter med lång verkningstid	5 år	Lineär
Övriga utgifter med lång verkningstid (andel i vägprojekt)	10 år	Lineär
Materiella tillgångar		
Jord- och vattenområden	Ingen avskrivning	
Byggnader och konstruktioner		
Förvaltnings- och institutionsbyggnader (anskaffning före 31.12.2012)	40 år	Lineär
Förvaltnings- och institutionsbyggnader (anskaffning efter 1.1.2013)	35 år	Lineär
Ekonomibyggnader	15 år	Lineär
Fritidsbyggnader	20 år	Lineär
Bostadsbyggnader	30 år	Lineär
Bostadsbyggnader (Kvarnbacken)	20 år	Lineär
Fasta konstruktioner och anläggningar		
Gator, vägar, torg och parker	15 år	Lineär
Broar, kajer och badinrättningar	15 år	Lineär
Övriga jord- och vattenkonstruktioner	20 år	Lineär
Fjärrvärmesät	25 år	Lineär
Vägbelysning	15 år	Lineär
Vattendistributionsnät	35 år	Lineär
Avloppsdistriktionsnät	35 år	Lineär
Maskiner och anordningar vid vattenverk	15 år	Lineär
Maskiner och inventarier		
Övriga transportmedel	5 år	Lineär
ADB-utrustningar	3 år	Lineär
Övriga fasta anordningar och maskiner	5 år	Lineär
Maskiner och anordningar vid värmecentral	15 år	Lineär
Aktiveringsgräns för investeringar och småanskaffningar	20 000 euro	

Not 8**Nedskrivningar av balansvärde**

	2017	2016
Nedskrivning av finansiella värdepapper	71 272,00	0,00

Not 9

Redogörelse gällande överensstämmelse mellan planmässiga avskrivningar och investeringar som skall avskrivas

	2017	2016
	2016-2020	2015-2019
Genomsnittliga avskrivningar och investeringar		
Avskrivningar enligt plan	1 500 878	1 405 089
Egna anskaffningsutgifter för investeringar som är föremål för avskrivningar	4 479 046	3 378 965
Avvikelse, euro	-2 978 168	-1 973 876
Avvikelse, procent	-66,49	-58,42

Utredning om orsakerna till avvikelserna:

Avvikelsen mellan investerings- och avskrivningsnivån beror på

- a) finanseringsandelar som sänker anskaffningsutgiften för byggnader och avloppsledningar
- b) stora investeringar som genomförts alternativt planeras p.g.a. ökat behov

Not 10

Redogörelse över försäljningsvinster och –förluster bland bestående aktiva

	2017	2016
Övriga verksamhetsintäkter		
Försäljningsvinster av markområden	201 091,67	160 684,74
Försäljningsvinster av fjärrvärmenät		35 811,63
Försäljningsvinster av transportmedel		4 848,70
Sammanlagt	201 091,67	201 345,07

Not 11

Finansiella intäkter

	2017	2016
Dividender och räntor på andelar	23 992,16	18 754,20
Försäljningsvinster på värdepapper	90 842,93	151 548,14
Räntor på grundkapital	56 550,17	57 667,24
Återföring av nedskrivning av finansiella värdepapper	0,00	100 943,00
Övriga finansiella intäkter	146 316,66	36 774,63
Sammanlagt	317 701,92	365 687,21

6.3 Noter till balansräkningens aktiva

Not 12**Uppgifter om bestående aktiva per balanspost**

Immateriella tillgångar	Övriga utgift m.lång verkn	Pågående projekt				Sammanlagt
Oavskriven anskaffn.utg 1.1.	254 324,72					254 324,72
Ökning under räk.period	79 332,22					79 332,22
Finansieringsandel räk.period						0,00
Minskningar under räk.period						0,00
Avskrivningar under räk.period	-94 065,49					-94 065,49
Nedskrivningar						0,00
Bokföringsvärde 31.12.	239 591,45					239 591,45
Materiella tillgångar	Jordområden	Byggnader	Fasta konstr. o.anläggningar	Maskiner o inventarier	Pågående projekt	Sammanlagt
Oavskriven anskaffn.utg 1.1.	4 692 298,24	12 511 968,69	6 181 936,69	407 074,31	1 707 977,07	25 501 255,00
Ökning under räk.period	296 563,62	3 020 690,98	2 034 200,47	290 601,72	-831 194,32	4 811 222,47
Finansieringsandel räk.period			-392 338,63			-392 698,63
Minskningar under räk.period	-20 856,33					-20 856,33
Avskrivningar under räk.period		-604 498,94	-449 176,39	-143 078,50		-1 196 753,83
Nedskrivningar						0,00
Bokföringsvärde 31.12.	4 968 005,53	14 928 160,73	7 374 622,14	554 597,53	876 782,75	28 702 168,68
Aktier och andelar	Aktier i dotterbol	Samkommuns andelar	Aktier i intr.samf	Övriga aktier o. andelar	Placerings fonder	Sammanlagt
Oavskriven anskaffn.utg 1.1.	630 435,63	2 410 225,68	0,00	301 371,36	0,00	3 342 032,67
Ökning under räk.period	6 023 671,20			21 000,00		6 044 671,20
Finansieringsandel räk.period						0,00
Minskningar under räk.period				-26 703,92		-26 703,92
Avskrivningar under räk.period						0,00
Nedskrivningar						0,00
Bokföringsvärde 31.12.	6 654 106,83	2 410 225,68	0,00	295 667,44	0,00	9 359 999,95
Övriga lånefordringar	Fordringar dottersamf					Sammanlagt
Oavskriven anskaffn.utg 1.1.	569 604,06					569 604,06
Ökning under räk.period						0,00
Finansieringsandel räk.period						0,00
Minskningar under räk.period						0,00
Avskrivningar under räk.period						0,00
Bokföringsvärde 31.12.	569 604,06					569 604,06

Not 13**Fordringar (kommunen)**

Långfristiga fordringar	2017	2016
Lånefordringar		
Övriga lånefordringar	262 819,97	311 269,78
Övriga fordringar		
Statsandelsfordringar	0,00	94 214,00

Fordringar inom koncernen

Kortfristiga fordringar	2017	2016
Fordringar hos dottersamfund		
Kundfordringar	15 009,26	74 705,86
Fordringar hos samkommuner (kommunen medlem)		
Kundfordringar	1 205,30	740,08
Övriga fordringar		
Resultatregleringar, fordringar	53 718,51	3 429,16
Lånefordringar, dottersamfund		
Kortfristiga lånefordringar	2 850 000,00	1 400 000,00

Not 14**Aktiva resultatregleringar (fordringar)**

Kommunen	2017	2016
Utgiftsförskott	48 980,00	47 398,00
Samkommuner, återbetalning	53 718,51	3 429,16
Kommuner, återbetalning	8 227,00	504 683,04
Övriga resultatregleringsfordringar	34 320,28	13 692,84
Sammanlagt	145 245,79	569 203,04

Not 15**Finansiella värdepapper uppgift per balanspost**

	2017	2016
Aktier, andelar penningm.instr o masskuldebrev		
Återanskaffningspris	10 877 504,45	8 418 794,27
Bokföringsvärde 31.12.	10 085 776,22	8 028 431,87
Differens	791 728,23	390 362,40

Bland finansiella värdepapper ingår:

Larsmo kommuns stipendiefonds kapital med 59 206,86 euro och Rönnlidens stipendiefonds kapital med 2 929,12 euro.

6.4 Noter till balansräkningens passiva

Not 16

Specifikation över det egna kapitalet

	2017	2016
Grundkapital		
Grundkapital 1.1.	8 216 433,91	8 216 433,91
Grundkapital 31.12.	8 216 433,91	8 216 433,91
Övriga egna fonder		
Kapital 1.1	50 963,61	50 615,98
Kapital 31.12	59 707,35	50 963,61
Överskott från tidigare år		
Överskott från tidigare år 1.1.	13 189 901,50	11 217 267,89
Föregående års över-/underskott	1 854 177,06	1 972 633,61
Överskott från tidigare år 31.12.	15 044 078,56	13 189 901,50
Räkenskapsperiodens över-/underskott		
Över-/underskott 31.12.	1 170 690,25	1 854 177,06
Eget kapital 31.12.	24 490 910,07	23 311 476,08

Not 17

Långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än fem år

	2017	2016
Inhemska depositionsbanker		
Kommunfinans	0,00	300 000,00
Sammanlagt	0,00	300 000,00

Not 18

Skulder inom koncernen

	2017	2016
Kortfristigt främmande kapital		
Skulder till dottersamfund		
Leverantörsskulder	2 104,32	
Skulder till samkommuner (kommunen medlem)		
Leverantörsskulder	206 110,62	169 625,38
Övriga skulder		
Resultatregleringar, skulder	2 733,46	1 833,15

Not 19

Specifikation över posten övriga skulder

	2017	2016
Anslutningsavgifter	3 069 490,39	2 740 029,60

Not 20**Passiv resultatregleringar (skulder)**

	2017	2016
Inkomstförskott	94 542,67	81 068,95
Ränteperiodiseringar	539,06	1 748,74
Semesterlöneperiodiseringar	827 078,00	709 963,00
Resultatregleringar, samkommuner	2 733,46	1 833,15
Resultatregleringar, kommuner	0,00	
Övriga resultatregleringsskulder	14 765,12	10 643,19
Sammanlagt	941 439,51	805 257,03

6.5 Noter angående säkerhet och ansvarsförbindelser**Not 21****Leasingansvar**

Leasingansvaren innehåller inga ansvar på grund av väsentliga uppsägnings- och inlösningsvillkor.

	Koncernen		Kommunen	
	2017	2016	2017	2016
Förfaller under följande räkenskapsperiod	0,00	0,00	39 219,42	37 128,00
Förfaller senare	0,00	0,00	137 997,07	37 842,00
Sammanlagt	0,00	0,00	177 216,49	74 970,00

Not 22**Kommunens och koncernens borgensförbindelser**

	Koncernen		Kommunen	
	2017	2016	2017	2016
Borgensförbindelser för samfund inom samma koncern				
Ursprungligt kapital	0,00	0,00	8 552 054,00	8 226 658,09
Återstående kapital	0,00	0,00	6 379 947,51	5 146 641,07
Borgensförbindelser till förmån för övriga				
Ursprungligt kapital	0,00	0,00	184 977,00	184 977,00
Återstående kapital	0,00	0,00	7 240,00	12 902,88

Not 23**Ansvar för Kommunernas garanticentrals ansvarsförbindelser**

	2017	2016
Kommunens andel av garanticentralens borgensansvar 31.12.	28 976 076,00	24 818 718,00
Kommunens andel av garanticentralens borgensansvar utan täckning 31.12.		
Kommunens eventuella ansvar för garanticentralens fond 31.12.	19 150,71	18 525,53

6.6 Noter angående personalen och revisorn arvoden

Not 24**Antalet anställda per verksamhetsområde per 31.12.2017**

	31.12.2017		31.12.2016	
	Antal pers.	I heltid	Antal pers.	I heltid
Ordinarie personal	211	191,2	207	186,1
Tidsbestämd anställning o. vikarier	71	57,5	71	54,5
Totalt	282	248,7	278	240,6

Not 25**Personalkostnader**

	2017	2016
Löner och arvoden	8 034 694,27	7 539 388,91
Lönebikostnader		
Pensionskostnader	1 732 048,30	1 786 094,20
Övriga lönebikostnader	313 645,85	414 438,88
	<u>2 045 694,15</u>	<u>2 200 533,08</u>
Personalersättn. o. -övr.rättelsep.	-91 307,85	-67 403,30
Personalkostnader totalt	9 989 080,57	9 672 518,69

Not 26**Uttagna och redovisade avgifter på arvoden till förtroendevalda**

	2017	2016
Förtroendemannaavgifter, SFP	1 694,76	1 548,00
Förtroendemannaavgifter, SDP	866,44	672,00
Förtroendemannaavgifter, KD	2 202,77	1 518,75
Avgifter totalt	4 763,97	3 738,75

Not 27**Revisorns arvode**

	2017	2016
KPMG Revisionsarvode	4 284,00	5 740,00
Övriga uppgifter som hör till revisorn	1 071,00	699,56
Totalt	5 355,00	6 439,56

6.7 Noter till kommunens koncernbokslut

Not 28**Koncernens eget kapital**

	2017	2016
Grundkapital		
Grundkapital 1.1.	8 221 197	8 221 201
Förändring under räkenskapsperioden	-4 762	-4
Grundkapital 31.12.	8 216 435	8 221 197
Uppskrivningsfond		
Kapital 1.1.	241 610	274 096
Förändring under räkenskapsperioden	-93 890	-32 486
Kapital 31.12.	147 720	241 610
Övriga egna fonder		
Kapital 1.1.	494 826	447 799
Förändring under räkenskapsperioden	1 118 122	47 027
Kapital 31.12.	1 612 948	494 826
Över-/underskott från tidigare år		
Över-/underskott 1.1.	13 459 793	11 271 383
Förändring under räkenskapsperioden	1 953 517	2 188 410
Över-/underskott 31.12.	15 413 310	13 459 793
Räkenskapsperiodens över-/underskott		
Över-/underskott 31.12.	1 339 930	2 223 327
Koncernens eget kapital sammanlagt	26 730 343	24 640 753

Not 29**Koncernbolagens resultat**

	Ägarandel	Vinst + / förlust - 2017	Vinst + / förlust - 2016
Dotterbolag			
Rönnliden Invest Ab	100 %	180 219,10	301 734,62
Fastighets Ab Larsmo Bostäder	100 %	2,29	1,25
Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy	83,89 %	-2 503,82	
Samkommuner			
Vasa Sjukvårdsdistrikt	0,56 %	-677 409,48	1 086 396,65
Malmska fastigheter samkommun	7,69 %	0,00	0,00
Kårkulla samkommun	1,18 %	819 321,26	1 149 733,09
Eskoo samkommun	0,35 %	-414 294,17	92 052,47
Optima samkommun	6,69 %	-288 213,58	385 482,23
Kvarnen samkommun	4,76 %	-2 354,41	21 073,71
Svenska Österbottens Förbund för utb.och kultur	2,05 %	-87 977,79	1 153 307,80
Österbottens Förbund	1,61 %	518 797,90	-190 630,14

Larsmo kommun äger 83,89 % i Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy, medan kommunkoncernen äger 100 %, eftersom Rönnliden Invest Ab äger resten av aktierna.

Not 30.**Väsentliga poster som upptagits bland avsättningar**

Kommunens övriga avsättningar består av räntekostnader från ränteswapavtal. Koncernens avsättningar består av patientskadeförsäkrings- och hyreskostnadsansvar.

Förändringar i övriga avsättningar	Koncernen		Kommunen	
	2017	2016	2017	2016
Avsättningar 1.1.	0	38 064	0	0
Ökningar under året	0	7 468	292 866	0
Minskningar under året	0	-4 213	0	0
Avsättningar 31.12	38 572	41 315	292 866	0

Ingångna avtal om ränteskydd (kommunen)

Derivatinstrument	Löptid	Start	Slut	Ränta	Kapital- typ	Kapital 31.12.2017	Marknads- värde
Ränteswap	20 år	2009/2029	2049	2,69	Bullet	2 000 000	-254 503
Ränteswap, valuta	10 år	2011	2021	0,75	Årl. minskn.	313 487	-38 363
Totalt							-292 866

Not 31.**Transaktioner med intressenter**

Intressenter
<p>Kommundirektörsavtal Med kommundirektören har ingåtts ett avtal enligt kommunallagen den 17.5.2017, beslut Kfge § 42.</p>
<p>Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy Larsmo kommun betalar hyra åt Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy för de utrymmen där välfärdsstationen, huvudbiblioteket och centralförrådet finns. De totala hyresutgifterna för dessa utrymmen uppgick till 59 395 € för perioden 1.3 - 31.12.2017. Hyresavtalet är fortgående. Larsmo kommun har uppgjort ett hyresavtal gällande välfärdsstationen med Social- och hälsovårdsverket i Jakobstad.</p> <p>Larsmo kommun har betalt för den el- och vattenförbrukning som uppmätts för huvudbiblioteket och centralförrådet. Social- och hälsovårdsverket i Jakobstad har fakturerats för den el- och vattenförbrukning som uppmätts för välfärdsstationens del.</p> <p>Larsmo kommun har ett fortgående arrendeavtal med Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy. Arrendeavgift som fakturerades för år 2017 uppgick till 2 880,89 €.</p>

6.8 Larsmo vattentjänstverks noter

Resultaträkning	01.01 - 31.12.2017		01.01 - 31.12.2016	
Omsättning				
Inkomster av affärsverksamhet		735 997,14		704 693,07
Material och tjänster				
Material och förnödenheter		-110 762,54		-135 984,72
Köp av tjänster		-295 794,75		-272 293,33
Personalkostnader				
Löner och arvoden			-114,92	
Lönebidkostnader	-1 429,92	-1 429,92	-2 104,60	-2 219,52
Avskrivningar och nedskrivningar				
Avskrivningar enligt plan		-210 559,11		-183 552,29
Övriga kostnader för affärsverksamhet		-17 397,18		-11 835,68
Rörelseöverskott (underskott)		100 053,64		98 807,53
Finansiella inkomster och kostnader				
Ränteinkomster				1 989,94
Övriga finansiella inkomster				
Räntekostnader		-45,80		-170,13
Ersättning för restkapital				
Övriga finansiella kostnader				
Överskott (underskott) före extraord. poster		100 007,84		100 627,34
Extraordinära poster				
Extraordinära inkomster				
Extraordinära kostnader				
Överskott (underskott) före överf. till resultatet				
Ökning (-) eller minskning (+) av avskrivn.diff.				
Ökning (-) eller minskning (+) i reserver				
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		100 007,84		100 627,34

FINANSIERINGSANALYS	31-12-2017		31-12-2016	
Kassaflödet i verksamheten				
Rörelseöverskott (-underskott)	100 007,84		100 627,34	
Avskrivningar och nedskrivningar	210 559,11		183 552,29	
Finansiella intäkter	0,00		1 989,94	
Finansiella kostnader	45,80		-170,13	
Extraordinära poster				
Övriga rättelseposter till internt tillf.medel				
Interna intäkter	-81 816,55		-50 167,41	
Interna kostnader	120 646,37	349 442,57	138 505,64	374 337,67
Kassaflödet för investeringarnas del				
Investeringsutgifter	-454 351,41		-613 346,86	
Finansieringsandelar för invest.utgifter	80 000,00			
Försäljn.inkomster av anlägg.n.tillg.		-374 351,41		-613 346,86
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde		-24 908,84		-239 009,19
Kassaflödet för finansieringens del				
Förändringar av lånebeståndet				
Ökning av långfristiga lån				
Minskning av långfristiga lån	-62 500,00		-25 000,00	
Förändring av kortfristiga lån	-25 000,00	-87 500,00		-25 000,00
Övriga förändringar av likviditeten				
Förändring av omsättningstillgångar				
Förändringar av fordringar	-44 479,47		-116 814,61	
Förändring av räntefria skulder	252 086,49	207 607,02	258 835,55	142 020,94
Finansieringsverksamhet, netto		120 107,02		117 020,94
Inverkan på kommunens likvida medel		95 198,18		-121 988,25

LARSMO VATTENTJÄNSTVERK
BALANS

	31.12.2017	31.12.2016
AKTIVA	4 349 050,49	4 264 836,67
A BESTÅENDE AKTIVA	4 068 817,90	3 905 025,60
I Immateriella tillgångar	37 874,51	
2. Övriga utgifter med lång verkningstid	37 874,51	
II Materiella tillgångar	4 030 943,39	3 905 025,60
3. Fasta konstruktioner. o.anordningar	3 848 098,44	3 892 803,48
4. Maskiner och inventarier	4 074,04	12 222,12
6. Förskottsbetalningar och pågående nyanl.	178 770,91	
C RÖRLIGA AKTIVA	280 232,59	359 811,07
II Fordringar	280 232,59	359 811,07
Kortfristiga fordringar	235 753,12	359 811,07
1. Kundfordringar	235 753,12	359 811,07
3. Övriga fordringar	44 479,47	
PASSIVA	4 349 050,49	4 264 836,67
A EGET KAPITAL	1 214 404,47	1 114 396,63
I Grundkapital	596 739,98	596 739,98
I Överskott från tidigare år	517 656,65	417 029,31
V Räkenskapsperiodens överskott	100 007,84	100 627,34
E FRÄMMANDE KAPITAL	3 134 646,02	3 150 440,04
I Långfristigt	3 069 490,39	3 077 116,09
3. Lån från kommunen	0,00	85 000,00
8. Räntefria skulder till kommunen	0,00	252 086,49
9. Anslutningsavgifter	3 069 490,39	2 740 029,60
II Kortfristigt	65 155,63	73 323,95
3. Lån från kommunen	0,00	25 000,00
7. Leverantörsskulder	65 155,63	48 323,95

7. Använda bokföringsböcker och verifikatslag

Abilitas ADB-program

Bokföringsböcker

1. Dagbok, som ADB-utskrift
2. Huvudbok, som ADB-utskrift

ID-serier och verifikatslag

10	100	Bokföringen
20	200	Inköpsreskontra, allmänna
21	210	Inköpsreskontra, intern
25	250	Inköpsreskontra, bildningen
30	300	Inköpsreskontra, tekniska
50	500	Inköpsreskontra, vattentjänstverk
60	600	Inköpsreskontrans betalningsbokningar
70	700	Anläggningstillgångar
80	800	Försäljningsreskontra
90	900	Lönebokföring
100	1000	Kreditförluster

8. Bokslutets datering och underskrift**Larsmo den 3 april 2018**

Ulf Stenman
styrelsens ordförande

Andreas Hjulfors
styrelsens I vice ordförande

Andreas Kronqvist
styrelsens II vice ordförande

Åsa Björkman
styrelsemedlem

Ann-Sofie Grankulla
styrelsemedlem

Pernilla Löfs-Grankulla
styrelsemedlem

Kim Thylin
styrelsemedlem

Karita Nynäs
styrelsemedlem

Daniel Svenlin
styrelsemedlem

Gun Kapténs
Kommundirektör

9. Bokslutspåteckning**Vi har idag avgivit berättelse över utförd revision.****Larsmo _____ / _____ 2018****KPMG Offentliga Tjänster Ab
OFR-samfund**

Martin Slotte